

ΤΕΙ ΠΑΤΡΑΣ
Σ.Δ.Ο
ΤΜΗΜΑ : ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ

**Η ΕΞΕΛΙΚΤΙΚΗ ΠΟΡΕΙΑ ΤΟΥ
ΚΛΑΔΟΥ ΤΟΥ ΒΑΜΒΑΚΟΣ ΤΗΣ
ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ**

ΣΠΟΥΔΑΣΤΕΣ : ΓΚΟΥΤΕΛΑΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ

ΔΕΔΕΣ ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ

ΛΑΛΑΚΟΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ

ΠΑΤΡΑ ΜΑΙΟΣ 1998

ΑΡΙΘΜΟΣ
ΕΙΣΑΓΩΓΗΣ

2646

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Σελ. 4

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΗΡΩΤΟ

ΓΕΝΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΗΣ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑΣ - ΒΑΜΒΑΚΟΣ

1.1 Η σημασία της βαμβακοκαλλιέργειας στην Ελλάδα.	Σελ. 6
1.1.1 Η οικονομική σημασία της βαμβακοκαλλιέργειας για την Ελλάδα.	Σελ. 7
1.1.2 Κοινωνική σημασία της βαμβακοκαλλιέργειας	Σελ. 8
1.2 Αναδρομή και εξέλιξη της καλλιέργειας βάμβακος	Σελ. 10
1.2.1 Μεταπολεμικές εξέλιξεις στη βαμβακοκαλλιέργεια	Σελ. 13
1.3 Καλλιέργοντη έκταση και γεωγραφική της κατανομή	Σελ. 16
1.4 Αριθμός και μέγεθος εκμεταλλεύσεων	Σελ. 18
1.5 Παραγωγή και αποδόσεις του βάμβακος	Σελ. 22
1.6 Καλλιέργοντες ποικιλίες	Σελ. 27

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ.

ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ ΤΗΣ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ.

2.1 Γενικά.	Σελ. 29
2.2 Επιδοτήσεις των μέσων παραγωγής.	Σελ. 30
2.3 Τιμές βάμβακος.	Σελ. 34
2.3.1 Ενισχυση του εισοδήματος μέσω των τιμών.	Σελ. 36
2.3.2 Εξέλιξη των τιμών.	Σελ. 37
2.3.3 Τιμές και κρατική δαπάνη.	Σελ. 37
2.4 Το βαμβάκι ως βιομηχανικό προϊόν.	Σελ. 40
2.5 Κοινή Αγροτική.	Σελ. 41
2.5.1 Τιμές, ενισχύσεις	Σελ. 42
2.5.2 Σταθεροποίηση	Σελ. 44
2.5.3 Άλλες διατάξεις.	Σελ. 46

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ.

ΠΡΟΣΦΟΡΑ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΒΑΜΒΑΚΟΣ.

3.1 Γενικά.	Σελ. 48
3.2 Η αράγοντας που επηρεαζούν την προσφορά του βάμβακος	Σελ. 50
3.2.1 Επιόραση της τιμής.	Σελ. 50
3.2.2 Ανταγωνιστικές καλλιέργειες.	Σελ. 52
3.2.3 Κοστος παραγωγής.	Σελ. 53
3.2.4 Η τεχνολογική προοδος.	Σελ. 58
3.2.5 Καιρικές συνθήκες	Σελ. 60
3.3 Ηροβλήματα και κινδύνοι για το μέλλον του Ελληνικού βάμβακος.	Σελ. 61
3.4 Ηροβλήματα Ελληνικής εκθεσιοθαντοργίας.	Σελ. 64
3.5 Δεόζοι και μέτρα πολιτικής για την ενισχυση και συγκρατηση της βαμβακοκαλλιέργειας και μεταποιητικής βιομηχανίας.	Σελ. 65

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΕΤΑΡΤΟ

Η ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΒΙΟΜΙΧΑΝΙΑΣ ΕΚΚΟΚΙΣΗΣ ΒΑΜΒΑΚΟΣ

4.1 Οικονομική Αγάλυνση	Σελ. 68
4.2 Συγκέντρωση επιχειρήσεων και τεχνολογία	Σελ. 77
4.3 Κόστος παραγωγής	Σελ. 79
4.4 Ανθρώπινο δυναμικό management	Σελ. 80

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΕΜΠΤΟ

ΤΟ ΕΜΠΟΡΙΟ ΤΟΥ ΒΑΜΒΑΚΟΣ

5.1 Γενικά	Σελ. 82
5.2 Εξαγωγές Ελληνικού βάμβακος	Σελ. 84
5.2.1 Εξαγωγές Ελληνικού βάμβακος προς τις χώρες της ΕΟΚ	Σελ. 90
5.2.2 Εξαγωγές Ελληνικού βάμβακος προς τις Ανατολικές χώρες	Σελ. 95
5.2.3 Εξαγωγές Ελληνικού βάμβακος προς τις Λουτές χώρες	Σελ. 99
5.3 Εξαγωγές νημάτων και υφασμάτων	Σελ. 104
5.4 Εισαγωγές βάμβακος	Σελ. 107
5.5 Εισαγωγές νημάτων και υφασμάτων	Σελ. 112

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΠΙΝΑΚΩΝ

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Σελ. 113
Σελ. 145

ΕΙΣΑΓΩΓΗ.

Το βαμβάκι αποτελεί το προϊόν με τις περισσότερες χρήσεις για την ικανοποίηση των αναγκών του ανθρώπου. Στην Ελληνική οικονομία προσέφερε και προσφέρει σημαντικά από την άποψη της βελτίωσης του αγροτικού εισοδήματος, της κάλυψης της ζήτησης της Ελληνικής κλωστοϋφαντουργίας, και συναλλαγματικών εισπράξεων δια μέσου των πραγματοποιούμενων εξαγωγών.

Αποτελεί επίσης προϊόν που είναι αντικείμενο συναλλαγών σε παγκόσμια κλίμακα. Η παγκόσμια οικονομία που επηρεάζει ένα τεράστιο αριθμό παραγωγών και καταναλωτών μέσα από μία συνεχιζόμενη ροή της προσφοράς και ζήτησης πρώτης ύλης και δευτερογενών προϊόντων, όπου παραγωγοί, έμποροι και καταναλωτές συγκρούονται καθημερινά στη διεθνή αγορά.

Στη παρούσα μελέτη γίνεται μία προσπάθεια να προσεγγισθούν οι οικονομικές πτυχές του βάμβακος στη ελληνική και παγκόσμια αγορά και να παρουσιασθεί μία συνολική εικόνα της πορείας του προϊόντος κυρίως για την ελληνική αγορά και δευτερεύοντος για τη παγκόσμια, έχοντας υπόψη την ευρύτητα του θέματος λόγω των πολλών παραγόντων που επηρεάζουν την αγορά του.

Ειδικότερα η δομή της μελέτης είναι η εξής.

Στο πρώτο κεφάλαιο γίνεται αναφορά στη κοινωνικοοικονομική σημασία της καλλιέργειας βάμβακος για την Ελλάδα. Επίσης αναλύονται τα γενικά στοιχεία της καλλιέργειας, έκταση και γεωγραφική της κατανομή, παραγωγή, απόδοση, ποικιλίες και ταξινόμηση του προϊόντος.

Στο δεύτερο κεφάλαιο αναλύεται η αγροτική πολιτική που ακολουθήθηκε μέχρι το προϊόν να ενταχθεί κάτω από το κοινοτικό καθεστώς όπως επίσης και η ακολουθούμενη σήμερα κοινή αγροτική πολιτική.

Στο τρίτο κεφάλαιο προσεγγίζεται η προσφορά του προϊόντος και η ανάλυση των παραγόντων που την

προσδιορίζουν. Επίσης γίνεται αναφορά στα προβλήματα και τους κινδύνους για το μέλλον του Ελληνικού βάμβακος , όπως επίσης και στα προβλήματα της Ελληνικής κλωστ/γιας

Στο τέταρτο κεφάλαιο παρουσιάζεται η ανταγωνιστικότητα της βιομηχανία του βάμβακος . συνοπτικά τα οικονομικά αποτελέσματα των μεγαλύτερων επιχειρήσεων τα τελευταία χρόνια.

Στο πέμπτο κεφάλαιο παρουσιάζεται το εμπόριο του βάμβακος, εισαγωγές - εξαγωγές σε πρώτη ύλη και δευτερογενή προϊόντα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ.

ΓΕΝΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΗΣ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑΣ ΒΑΜΒΑΚΙΟΥ.

1.1 Η σημασία της βαμβακοκαλλιέργειας στην Ελλάδα

Το βαμβάκι αποτελεί ένα δυναμικό γεωργικό και βιομηχανικό προϊόν με μεγάλη παράδοση και συμβολή στην εθνική μας οικονομία. Οι εδαφοκλιματικές συνθήκες ευνοούν την παραγωγή καλής ποιότητας προϊόντος και για το λόγο αυτό κατέχει μια αξιόλογη θέση στη διεθνή αγορά.

Στη διάρκεια της μεταπολεμικής περιόδου η καλλιέργεια του βάμβακος βρίσκεται σε θεαματική άνοδο, τόσο από πλευρά εκτάσεων όσο και από πλευρά αποδόσεων και οργάνωσης της αγοράς του προϊόντος. Επιτεύχθηκε η ικανοποίηση των αναγκών της εσωτερικής αγοράς και η χώρα έγινε εξαγωγική με σημαντικό ύψος εξαγωγών σε πρώτη ύλη νημάτων και ενδυμάτων, όπως επίσης και δημιουργίας αποθεμάτων. "Ετσι σήμερα μπορούμε να μιλάμε για ένα προϊόν που κατέχει μια από τις πρώτες θέσεις στο κατάλογο των 10 πρώτων κύριων εξαγωγικών πρώτων υλών της χώρας προσφέροντας πολύτιμο συνάλλαγμα στην εθνική οικονομία.

Το βαμβάκι καλλιεργείται σήμερα σε μια έκταση 3.800.000 στρ. ποσοστό 32% της αρδευόμενης έκτασης της χώρας, ενώ αυξάνεται η παραγωγή και αναμένεται γύρω στο 1.150.000 τόννους σύστορου βαμβακιού για το 1996, η υψηλότερη που είχαμε ποτέ ακαθάριστης αξίας 300 δισεκατομμυρίων δραχμών περίπου.

Η μεγάλη αυτή ανάπτυξη της καλλιέργειας οφείλεται τόσο στις σχετικά υψηλότερες τιμές που απολαμβάνει το προϊόν σε σχέση με άλλα προϊόντα (σιτάρι, καλαμπόκι, τεύτλα κ.λ.π)

όσο και στις αυξημένες στρεμματικές αποδόσεις των τελευταίων ετών που σχετίζονται με τις καλλιεργούμενες ποικιλίες, την τεχνική της καλλιέργειας, τη τεχνολογική πρόοδο και την εκμηχάνιση της καλλιέργειας.

1.1.1 Η οικονομική σημασία της βαμβακοκαλλιέργειας για την Ελλάδα

Τα στοιχεία που προσδίδουν το μέγεθος της σημαντικότητας του προϊόντος για τη χώρα μπορούν να σκιαγραφηθούν παρακάτω.

- Αποτελεί ένα συναλλαγματοφόρο προϊόν που μαζί με το καπνό αποτελούν τα βασικότερα εξαγωγικά προϊόντα. Οι εξαγωγές υπολογίζονται σε 40.000 τόννους, το δε συνάλλαγμα που εισέρευσε στη χώρα υπολογίζεται σε 58.000.000 \$, αθροίζοντας δε και το συνάλλαγμα από τις εξαγωγές των βαμβακερών νημάτων και υφασμάτων το οποίο υπολογίζεται σε 290.000.000\$, το συνολικό συνάλλαγμα ανέρχεται σε 348.000.000\$

- Η ετήσια κατανάλωση για διάφορες χρήσεις κύρια όμως στο τομέα της κλωστοϋφαντουργίας, ανέρχεται σε 175.000 τόννους των οποίων η αξία εκτιμάται σε 252.000.000\$. Αυτό μπορεί να το θεωρήσουμε σαν συναλλαγματικό όφελος, αφού διαφορετικά θα ήμασταν υποχρεωμένοι να πραγματοποιήσουμε ανάλογες εισαγωγές για την ικανοποίηση των αναγκών του πληθυσμού.

- Προσφέρει την πρώτη ύλη για το σημαντικό της οικονομίας κλάδο της κλωστοϋφαντουργίας βιομηχανικό και βιοτεχνικό, στον οποίο απασχολούνται περί τις 120.000 οικογένειες, για την παραγωγή νημάτων και υφασμάτων και του οποίο το Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν ανήλθε το 1988 σε 185.000 εκατομ. δραχμές.

- Παρέχει την πρώτη ύλη στο τομέα της σπορελαιουργίας για την παραγωγή των υποπροϊόντων βαμβακέλαιου και βαμβακόπιτας των οποίων η έλλειψη θα απαιτούσε πολύτιμο συνάλλαγμα για την προμήθειά τους.

- Προσφέρει εργασία σε ένα σημαντικό κομμάτι του αγροτικού πληθυσμού υπολογιζόμενο σε 90.000 οικογένειες.

- Προσφέρει εργασία σε αρκετές χιλιάδες απασχολουμένων με τη διακίνηση και την εμπορία του προϊόντος καθώς και σε τομείς παράλληλους όπως μηχανήματα, λιπάσματα, φάρμακα κ.λ.π.

- Φέρνει σημαντικά κονδύλια στη χώρα με τις διάφορες οικονομικές ενισχύσεις που δίνονται από τη κοινότητα είτε υπό τη μορφή επιδοτήσεων σαν μέρος της τιμής πώλησης του προϊόντος, είτε σαν επιδότησης των μικροπαραγωγών, είτε τέλος σαν επιδοτήσεις αγοράς βαμβακοσυλλεκτικών και άλλων μηχανών στα πλαίσια των κανονισμών 389/82, και 3465/87 " περί ομάδων παραγωγών βαμβακιού.....".

- Η καλλιέργεια του βαμβακιού είναι σχεδόν η μοναδική που αφήνει μεγάλες ποσότητες βιομάζας στο χωράφι με τα βαμβακοστελέχη, τα οποία ευτυχώς για την ώρα δεν καίγονται, εμπλουτίζοντας έτσι το έδαφος με οργανική ουσία και άλλα χρήσιμα στοιχεία για τη διατήρηση της γονιμότητας του εδάφους και συμπληρωματικά των θρεπτικών απαιτήσεων της επόμενης καλλιέργειας.

1.1.2 Κοινωνική σημασία της βαμβακοκαλλιέργειας.

Η κοινωνική σημασία της βαμβακοκαλλιέργειας συμπυκνώνεται στα παρακάτω σημεία

- Δίνει εργασία σε 21.000 αγροτικές οικογένειες και σε χιλιάδες εργάτες που ασχολούνται με το προϊόν συμβάλλοντας έτσι σημαντικά στο περιορισμό της ανεργίας και τη συγκράτηση του πληθυσμού στην ύπαιθρο με αποτέλεσμα το περιορισμό της συγκέντρωσης του πληθυσμού στα αστικά κέντρα, στην αποφυγή της ερήμωσης της υπαίθρου, τη διατήρηση και ανάπτυξη της

πολιτισμικής κληρονομιάς, και στη διατήρηση στενών οικογενειακών δεσμών.

- Η βαμβακοκαλλιέργεια είναι αιτία δημιουργίας νέων επαγγελμάτων και ειδικοτήτων στην αγορά εργασίας, ιδιαίτερα στο τομέα της άρδευσης, στο τομέα κατασκευής και συντήρησης βαμβακοσυλλεκτικών μηχανών κ.λ.π

- Συμβάλει στη μεταπήδηση των παραγωγών της περιοχής από τον ερασιτεχνισμό του παραδοσιακού αγρότη, στον επαγγελματισμό του σύγχρονου αγρότη με πλήρη εξειδίκευση στο αντικείμενο του, στον αγρότη που υπολογίζει την επενδυτική κίνηση.

- Η καλλιέργεια του βαμβακιού βοήθησε την ανάπτυξη πνεύματος συλλογικής δράσης μεταξύ των παραγωγών. Η από κοινού χρήση των βαμβακοσυλλεκτικών και άλλων μηχανημάτων βαμβακοκαλλιέργειας συντέλεσε στη μείωση του κόστους παραγωγής του προϊόντος, ενώ παράλληλα βοήθησε στη δημιουργία πνεύματος αλληλεγγύης μεταξύ των παραγωγών και ανάπτυξης κοινωνικών σχέσεων με εξωγεωργικές προεκτάσεις.

- Η εκμηχάνιση της βαμβακοκαλλιέργειας απάλλαξε τους παραγωγούς από το άγχος εξεύρεσης εργατικών χεριών για τη συλλογή του προϊόντος πρόβλημα που εμφανίστηκε από τη δεκαετία του 1960 και που ήταν βασική αιτία για πολλά χρόνια της περιορισμένης έκτασης της καλλιέργειας. Με την έγκαιρη συλλογή του προϊόντος αποφεύγονται απώλειες και υποβάθμιση της ποιότητας από δυσμενής καιρικές συνθήκες.

- Η εκμηχάνιση της συλλογής είχε ως αποτέλεσμα τη μείωση της ανθρώπινης εργασίας από 7-9 ημερομίσθια το στρέμμα σε 2 ημερομίσθια, με συνέπεια τη μείωση του κόστους παραγωγής σε 15 - 20% και την ύπαρξη ελεύθερου χρόνου από τους παραγωγούς για εξωγεωργικές ασχολίες όπως εκπαίδευση, διακοπές, ψυχαγωγία, που έκαναν την γεωργική ζωή πιο ελκυστική για τους νέους γεωργούς.

- Βοήθησε επίσης στην εισαγωγή και ανάπτυξη της τεχνογνωσίας και της επιστημονικής έρευνας. Με το τρόπο

αυτό η καλλιέργεια αναβαθμίζεται προς όφελος των παραγωγών και της χώρας.

- Η καλλιέργεια βοήθησε σημαντικά στη κοινωνοικονομική ανάπτυξη με το σχετικά υψηλότερο εισόδημα που παρέχει στους βαμβακοπαραγωγούς, με άμεση συνέπεια την βελτίωση του επιπέδου της αγροτικής οικογένειας και τη δημιουργία αίσθησης εξομοιώσεις του αγροτικού και αστικού πληθυσμού.

- Τέλος η βαμβακοκαλλιέργεια συνέβαλε στη βελτίωση της αισθητικής εικόνας του περιβάλλοντος κάνοντάς το πιο φιλικό στον άνθρωπο.

Θα ήταν παράλειψη αν δεν αναφέραμε εκτός από όλα τα «υπέρ της βαμβακοκαλλιέργειας και ορισμένα περιορισμένα ωστόσο αρνητικά επακόλουθα

- Η απότομη αύξηση της αξίας της γης και του ενοικίου που είχε σαν αποτέλεσμα την αύξηση του κόστους παραγωγής, αφού το 40 - 45% των εκτάσεων είναι ενοικιαζόμενη, την αδυναμία των μικρών και μεσαίων παραγωγών να αυξήσουν την εκμετάλλευση τους οπότε αναγκάζονται να στρέφονται σε εξωγεωργικές ασχολίες για τη συμπλήρωση του εισοδήματος τους και τέλος τη μεταφορά πόρων από τη γεωργία προς άλλους τομείς γεγονός που στερεί το τομέα από παραπέρα ανάπτυξη.

1.2 Αναδρομή και εξέλιξη της καλλιέργειας βάμβακος.

Η καλλιέργεια του βαμβακιού εμφανίζεται για πρώτη φορά στη κοιλάδα του ινδού ποταμού. Η πρώτη γενική περιγραφή του φυτού δίνεται από το Θεόφραστο καθώς και αρκετές πληροφορίες για τη καλλιέργεια του στην Ινδία. Στις μεσογειακές χώρες διαδίδεται σε μεταγενέστερη εποχή. Στην Ελλάδα το βαμβάκι φαίνεται να έρχεται από τη Κύπρο και τη Συρία.

Στην Ελλάδα το βαμβάκι ήταν γνωστό τουλάχιστον από την εποχή του Μεγάλου Αλεξάνδρου. Ο Παυσανίας έγραψε ότι καλλιεργούνταν στην περιοχή της Ηλείας (2^{ος} π.Χ αιώνας). Το όνομα του φυτού ήταν τότε βύσσος. Το χρησιμοποιούσαν για την κατασκευή λεπτών υφασμάτων που έβαφαν συνήθως κόκκινα και τα αποκαλούσαν βύσσινα. Από την παλιά αυτή ονομασία δεν έμεινε παρά η ρίζα στη λέξη βυσσίνωση, που είναι μία πνευμονική ασθένεια των κλωστοϋφαντουργών. Μεταγενέστερες πληροφορίες αποδεικνύουν ότι κατά τον 10ον αιώνα η καλλιέργεια είχε διαδοθεί πλέον σε αρκετές περιοχές και αργότερα επεκτάθηκε σε όλη τη Βυζαντινή Αυτοκρατορία.

Κατά τα χρόνια της τουρκοκρατίας, οι Έλληνες ανέπτυξαν μεγάλη δραστηριότητα στην καλλιέργεια του βάμβακος και την οικιακή κλωστοϋφαντουργία, περισσότερο όμως διακρίθηκαν στο εμπόριο του. Κατά τον 18^{ον} αιώνα υπήρχε στην Ελλάδα αξιόλογη οικιακή βιοτεχνία βαμβακερών ειδών, κυρίως στα Αμπελάκια, τον Τίρναβο, την Αγυιά και τις Σέρρες.

Η περίοδος του Αμερικάνικου εμφυλίου πολέμου (1861-65) αποτελεί το πρώτο σταθμό για την βαμβακοκαλλιέργεια. Η μεγάλη έλλειψη βάμβακος που είχε παρατηρηθεί τότε στη παγκόσμια αγορά συντέλεσε στην επέκταση της καλλιέργειας και στη διάδοση του βάμβακος αμερικάνικου τύπου. Σε πολλές χώρες όπως και στο τόπο μας το αμερικάνικο βαμβάκι δεν δυσκολεύθηκε να εκτοπίσει τα ασιατικά γιατί ήταν πιο παραγωγικό και καλύτερης ποιότητας. Είναι χαρακτηριστικό ότι στην εποχή στην οποία αναφερόμαστε στον Ελληνικό χώρο δεν υπήρχε συστηματική εκδήλωση κρατικού ενδιαφέροντος. Ήτσι η προσπάθεια των βιομηχάνων ήταν σπουδαιότατη και βοήθησε στο να παραμείνει συμφέρουσα και να διατηρείται η καλλιέργεια του βαμβακιού.

Στις αρχές του 20ου αιώνα γίνεται προσπάθεια να διαδοθεί το βαμβάκι αιγυπτιακού τύπου τόσο στη περιοχή της Λακωνίας όσο και στη Θεσσαλία. Δοκιμάστηκαν διάφορες ποικιλίες χωρίς όμως τα

αποτελέσματα να θεωρηθούν ικανοποιητικά . Από τις προσπάθειες αυτές όμως και ειδικότερα από το βιολογικό ανακάτωμα των πτοικιλιών προέκυψε στη περιοχή της Λακωνίας περίεργο γενετικό υλικό , που οδήγησε στη συνέχεια στην απομόνωση της πτοικιλίας 2Γ.

Η ανάπτυξη της βαμβακοπαραγωγής παρουσίασε ενδιαφέρον μετά τον Πρώτο Παγκόσμιο Πόλεμο λόγω της αυξημένης ζήτησης που παρουσιάστηκε σε είδη ένδυσης, εξ αιτίας του αποκλεισμού της Ευρωπαϊκής αγοράς από τα μεγάλα κέντρα παραγωγής της Αμερικής. Με την ίδρυση του Ινστιτούτου Βάμβακος η καλλιέργεια αυξήθηκε σημαντικά και έφθασε κατά το 1930 τις 200.000 στρ.

Στη συνέχεια έχουμε το Α' Παγκόσμιο πόλεμο, τη Μικρασιατική καταστροφή. Το βαμβάκι έμεινε γενετικά στάσιμο χωρίς να παρουσιάζει ξεχωριστό ενδιαφέρον . Η καλλιέργεια είχε περιοριστεί στις περιφέρειες Σερρών , Λιβαδειάς και Λακωνίας, σε έκταση όχι μεγαλύτερη από 100 - 150 χιλιάδες στρέμματα. Η συνολική παραγωγή μόλις κάλυπτε το 1/5 από τις ετήσιες ανάγκες της χώρας. Η καλλιέργεια ήταν πολύ καθυστερημένη, οι σπόροι ανάμικτοι και συνήθως ακατάλληλοι, η σπορά και οι περιποιήσεις σχεδόν πρωτόγονες και η καταπολέμηση των ασθενειών ανύπαρκτη. Με τέτοιες συνθήκες η καλλιέργεια δεν μπορούσε να ευδοκιμήσει.

Το 1927 αναφέρονται δοκιμαστικά πειράματα για τη μελέτη του βαμβακιού στο τότε γεωργικό σταθμό Θεσσαλονίκης. Τα πρώτα πειράματα σημείωσαν αρκετή επιτυχία και συνεχίστηκαν και σε άλλες περιοχές που εκδήλωναν ενδιαφέρων για τη καλλιέργεια του βαμβακιού (Λάρισα, Σέρρες κ.λ.π.). Στη περίοδο που αναφερόμαστε η βαμβακοπαραγωγή διέτρεχε σοβαρή κρίση. Η μεγάλες τιμές του βαμβακιού, που κράτησαν αρκετό χρόνο μετά το Α' Παγκόσμιο Πόλεμο είχαν πια χαλαρώσει τόσο που στα 1930 το βαμβάκι στην Ελλάδα είχε τη μισή περίπου τιμή από πριν. Έτσι τον Αύγουστο του 1930 γίνεται στη Λιβάδια συνέδριο των βαμβακοπαραγωγών με αίτημα να επιβληθεί στο βαμβάκι εισαγωγικός δασμός. Παράλληλα όμως το Υπουργείο συμμερίζεται την άποψη ότι το βαμβάκι θα μπορούσε να

αποκτήσει για την Ελλάδα ιδιαίτερο γεωργικό και οικονομικό ενδιαφέρον.

Το 1931 αποτελεί το κυριότερο σταθμό για τη παραγωγή του βάμβακος στην Ελλάδα. Ιδρύεται ένα αυτοτελές ίδρυμα το Ινστιτούτο βάμβακος που θα επιφορτίζοταν με όλη τη προσπάθεια για τη παραγωγή του βαμβακιού. Έτσι ψηφίζεται σχετικό νομοσχέδιο στη Βουλή (με κύριο εισηγητή τον ίδιο το Πρωθυπουργό) και γίνεται ο νόμος 5211 " περί ίδρυσεως Ινστιτούτου βάμβακος". Η συμβολή του Ινστιτούτου Βάμβακος ήταν σημαντική. Οι κύριες επιδιώξεις του ήταν η αύξηση των αποδόσεων με βελτιωμένες καλλιεργητικές φροντίδες, η εισαγωγή νέων ποικιλιών, ο εφοδιασμός των παραγωγών με κατάλληλο σπόρο , η καταπολέμηση των ασθενειών , η ταξινόμηση και τυποποίηση του βάμβακος και η εισήγηση προς τις αρμόδιες αρχές κατάλληλων μέτρων για τη βελτίωση της παραγωγής και της ποιότητας του προϊόντος . Έτσι , κατά το 1940 , η καλλιεργούμενη έκταση , έφθασε τις 800.000 στρ. περίπου , τέσσερις φορές μεγαλύτερη από ότι στις αρχές της δεκαετίας.

Η λειτουργία του Ινστιτούτου δεν ήταν ούτε ομαλή ούτε εύκολη. Αργότερα μάλιστα το ίδρυμα διχοτομήθηκε σε δύο τμήματα ένα που λέγεται " Ινστιτούτο Βάμβακος " και ασχολείται κυρίως με την έρευνα και ένα άλλο γνωστό ως ' Οργανισμό βάμβακος " που αποβλέπει στη πρακτική εφαρμογή.

1.2.1 Μεταπολεμικές εξελίξεις στη βαμβακοκαλλιέργεια

Κατά την περίοδο 1940-1948 η καλλιέργεια παρουσίασε στασιμότητα λόγω της εμπόλεμης κατάστασης της χώρας και μόλις κατά το 1951 τα επίπεδα παραγωγής κατόρθωσαν να ξεπεράσουν εκείνα της προπολεμικής περιόδου. Στη δεκαετία του 50 πραγματοποιήθηκαν σημαντικές μεταβολές στον γεωργικό τομέα από την είσοδο της μηχανικής τεχνολογίας στα σιτηρά και την επίτευξη της επάρκειας του σιταριού , με παράλληλη απελευθέρωση

εργατικού δυναμικού από την καλλιέργεια σιταριού και στροφή αυτού προς τη μετανάστευση ή όπου υπήρχε η δυνατότητα, προς άλλες καλλιέργειες και κυρίως του βαμβακιού. Έτσι καθόλη τη διάρκεια της δεκαετίας η καλλιεργούμενη έκταση συνεχώς αυξάνονταν, για να φτάσει στο τέλος της στα 1.600.000 στρέμματα, έκταση διπλάσια εκείνης του 1940, από την οποία τα μισά ήταν ξηρικά και τα άλλα μισά ποτιστικά χωράφια.

Στη δεκαετία του 1960 η καλλιέργεια λαμβάνει ακόμα μεγαλύτερες διαστάσεις. Σε τούτο συντέλεσαν η πραγματοποίηση αρδευτικών έργων από την πλευρά του κράτους και η κρατική στήριξη του προϊόντος με την καθιέρωση της ανά στρέμμα επιδότησης, όπως επίσης οι ικανοποιητικές τιμές που απολάμβαναν οι παραγωγοί. Φθάσαμε έτσι από τις αρχές του 60 σε ρεκόρ εκτάσεων. Το 1963 καλλιεργήθηκαν 2.300.000 στρ. έκταση που ξανακαλλιεργήθηκε στη χώρα μετά από 25 χρόνια (Διάγραμμα 1). Στη δεκαετία αυτή υπήρξαν σημαντικές βελτιώσεις στη τεχνική της καλλιέργειας και στην ορθολογική χρήση λιπασμάτων και φυτοφαρμάκων με αποτέλεσμα η μέση στρεμματική απόδοση να υπερβεί τα 200 κιλά έναντι 120-130 στις αρχές της δεκαετίας.

Στη δεκαετία του 70 η καλλιεργούμενη ετήσια έκταση κυμάνθηκε γύρω στα 1.500.000 στρεμ.. Οι προσπάθειες στην περίοδο αυτή ήταν προς την κατεύθυνση της αύξησης των αποδόσεων και της ποιοτικής βελτίωσης του προϊόντος. Η αύξηση του κόστους παραγωγής λόγω έλλειψης εργατικών χεριών, κυρίως κατά την περίοδο της συγκομιδής κατέστησε επιτακτική την ανάγκη της εισαγωγής της τεχνολογίας για τη συλλογή του βάμβακος. Τέθηκε λοιπόν ο στόχος της μηχανοσυλλογής με τη δημιουργία άτυπων ομάδων καλλιέργειας και πράγματι, στο τέλος της δεκαετίας, το μεγαλύτερο ποσοστό συλλογής γινόταν με τις βαμβακοσυλλεκτικές μηχανές.

Η μεγάλη αύξηση της παραγωγής βάμβακος μετά το 1950 είχε ως αποτέλεσμα όχι μόνο να καλυφθούν οι ανάγκες της εγχώριας νηματουργίας αλλά και να δημιουργηθούν μεγάλα περιθώρια εξαγωγών. Η εξέλιξη του βάμβακος σε εξαγώγιμο προϊόν ακολούθησε την ραγδαία αύξηση της παραγωγής.

Έτσι σήμερα η Ελλάδα έχει φθάσει στο σημείο να παράγει το 1% περίπου της παγκόσμιας παραγωγής βαμβακιού.

Στο σημείο αυτό θα ήταν σκόπιμο να αναφέρουμε τους παράγοντες εκείνους που συντέλεσαν στην ανάπτυξη της καλλιέργειας.

- Η χρησιμοποίηση κατάλληλων ποικιλιών με καλύτερη προσαρμοστικότητα στις συνθήκες της χώρας μας. Οι ποικιλίες Αμερικάνικης προέλευσης τύπου OPLAND και οι επιλογές σπόρων από τους ντόπιους πληθυσμούς που συνδυάζουν παραγωγικότητα, καλή ποιότητα ίνας, έπαιξαν σημαντικό ρόλο στην ανάπτυξη της βαμβακοκαλλιέργειας στη χώρα μας. Η καλλιέργεια βελτιωμένων ποικιλιών είχε ως αποτέλεσμα να αυξηθεί η εκατοστιαία αναλογία ινών από 20 - 22 εκατοστά σε 27 - 28 εκατοστά.

- Εφαρμογή βελτιωμένης τεχνικής. Σημαντική επίδραση στη πρόοδο της καλλιέργειας είχε η διάδοση και η εφαρμογή καλύτερων μεθόδων καλλιέργειας. Μεγάλο ρόλο στο σημείο αυτό έπαιξε η χρησιμοποίηση των μηχανικών μέσων για την έγκαιρη καλλιέργεια των αγρών και η διάδοση των γεωργικών φαρμάκων. Μέσα από αυτά ο γεωργός πέτυχε καλύτερες και σταθερότερες αποδόσεις καθώς επίσης και μεγαλύτερο εισόδημα.

- Η αύξηση της αρδευόμενης καλλιέργειας. Η αρδευόμενη καλλιέργεια παρουσίασε αλματώδη αύξηση μετά το 1950. Η μετατροπή της καλλιέργειας από ξηρική σε ποτιστική με άμεσο αποτέλεσμα τη σημαντική αύξηση των αποδόσεων, συντέλεσε ώστε η βαμβακοκαλλιέργεια να γίνει περισσότερο ανταγωνιστική σε σύγκριση με τις άλλες καλλιέργειες. Η αρδευση επίσης σε συνδυασμό με την εφαρμογή βελτιωμένης τεχνικής, συνέβαλε σημαντικά και στη βελτίωση της ποιότητας του προϊόντος κυρίως από άποψη μήκους και αντοχής της ίνας.

-Τα διαθέσιμα ημερομίσθια. Σημαντικότατος παράγοντας για την επέκταση της καλλιέργειας ήταν επίσης τα άφθονα εργατικά χέρια που υπήρχαν στην ύπαιθρο και οι χαμηλές τιμές των ημερομισθίων που διαμόρφωσαν χαμηλό κόστος παραγωγής. Αυτό είχε ιδιαίτερη σημασία για τις μεγάλες

κυρίως εκμεταλλεύσεις που είχαν περισσότερο επιχειρηματικό χαρακτήρα.

Οι δυο τελευταίοι παράγοντες, οι τιμές του προϊόντος και τα διαθέσιμα ημερομίσθια, ευνοούν τη πρόοδο της καλλιέργειας. Από κίνητρα επεκτάσεις έχουν μεταβληθεί σε συντελεστές περιορισμού της καλλιέργειας.

1.3. Καλλιεργούμενη έκταση και γεωγραφική της κατανομή

Η εξέλιξη της καλλιεργούμενης έκτασης κατά τα τελευταία 30 χρόνια, σύμφωνα με τα διαθέσιμα στοιχεία του Οργανισμού Βάμβακος, φαίνεται στο Διάγραμμα 1.

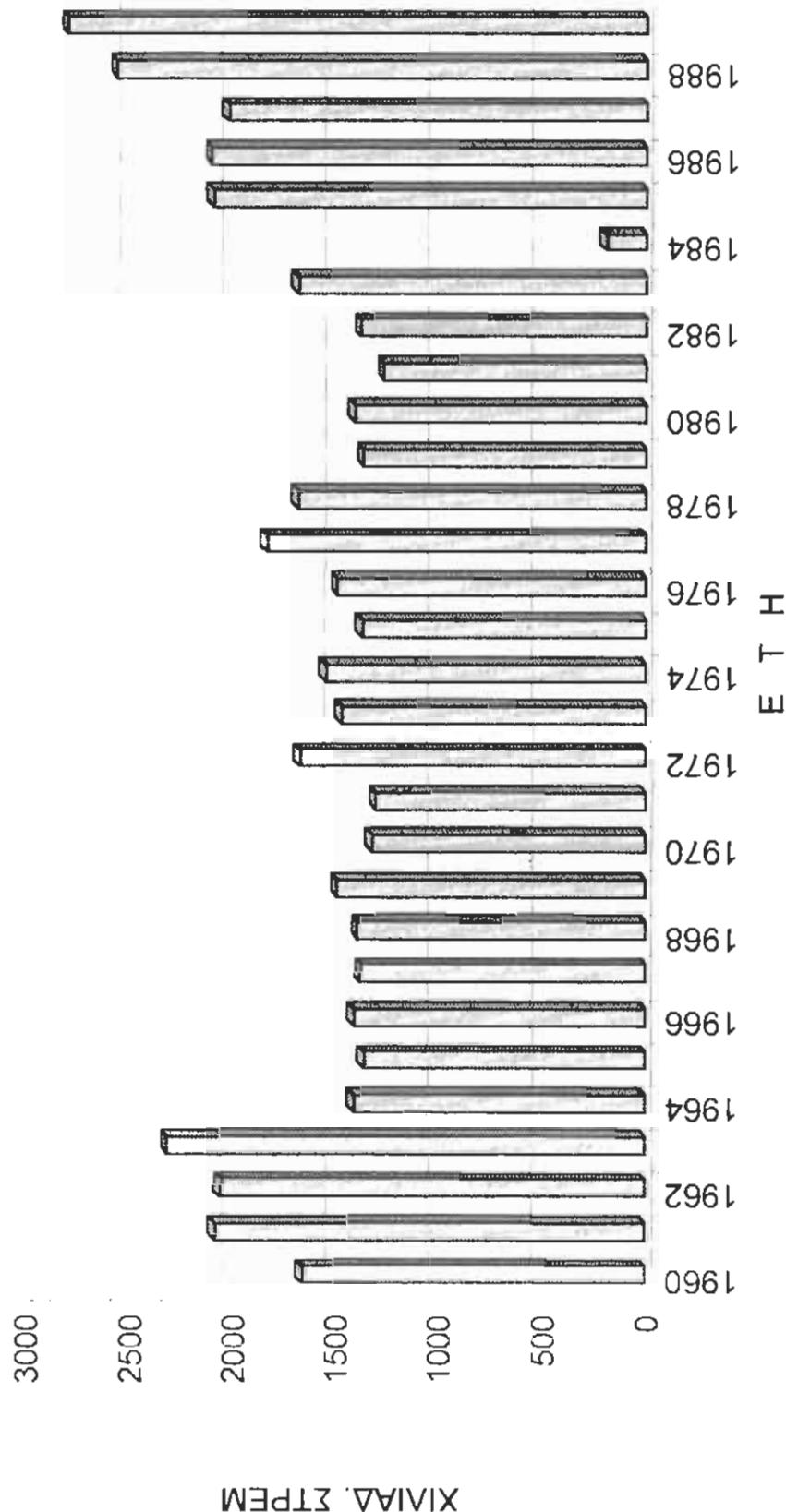
Κατά το 1960 η συνολική καλλιεργούμενη έκταση ήταν 1.650.000 στρέμματα, ενώ το 1988 ήταν 2.560.000 στρέμματα. Κατά το 1989 η έκταση αυξήθηκε ακόμη περισσότερο και έφθασε τα 2.800.000 στρέμματα, που αποτελεί τη μεγαλύτερη έκταση που καλλιεργήθηκε ποτέ στη χώρα μας.

Η καλλιεργούμενη με βαμβάκι έκταση αποτελεί το 5-6% του συνόλου της γεωργικής γης της χώρας και το 20% των συνολικών αρδευόμενων εκτάσεων.

Όπως φαίνεται από τον Πίνακα 1, το βαμβάκι παράγεται κυρίως στη Θεσσαλία, Μακεδονία και την Κεντρική Ελλάδα, που συγκεντρώνουν πάνω από το 90% της καλλιεργούμενης συνολικά έκτασης.

Ειδικότερα η Θεσσαλία κατά το 1988 συμμετέχει με 46.5% της συνολικής έκτασης, η Μακεδονία με 27.5%, η Στερεά Ελλάδα με 16.5% και η Θράκη με 7.5%, τα άλλα δε διαμερίσματα με σημαντικά μικρότερα ποσοστά συμμετοχής.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 1. ΚΑΛΩΕΡΓΟΥΜΕΝΗ ΕΚΤΑΣΗ

ΠΙΝΑΚΑΣ 1

Καλλιεργούμενες εκτάσεις βάμβακος κατά διαμέρισμα

Γεωγραφικό Διαμέρισμα	1988	%	1989	%	1990	%	1991	%
Πελ/νησσος	10750		8100		7500		5380	
Σ.Ελλάδα	355000		410000		417000		365000	
Ηπειρος	16000		98000		73700		35500	
Θεσσαλία	1190000		1275000		1345000		1309000	
Μακεδονία	705000		748000		632000		430000	
Θράκη	201000		285000		220000		185000	
Νησιά	250		200		120		120	
ΣΥΝΟΛΟ	2560000		2800000		2680000		2330000	
Αρδευόμενα	2410280	94,15	2663586	95,13	2575995	96,1	2219650	95,26
Ξηρικά	149720	5,85	136414	4,87	104005	3,88	110350	4,74

Πηγή Οργανισμός Βάμβακος, Ετήσια απογραφή.

1.4. Αριθμός και μέγεθος εκμεταλλεύσεων

Παρακολουθώντας την εξέλιξη του αριθμού και του μεγέθους των εκμεταλλεύσεων (Πίνακας 2 και Διαγράμματα 2 και 3) από το 1970 και μετά, παρατηρούμε ότι είχαμε μια συνεχή μείωση του αριθμού μέχρι το 1981 και μια ανοδική πορεία από εκεί και μετά. Έτσι οι 78.460 εκμεταλλεύσεις το 1970, έπεισαν στις 47.565 το 81. Την ίδια περίοδο η συνολική έκταση δεν ακολουθούσε την ίδια πτωτική τάση. Ενώ η πτώση του αριθμού των εκμεταλλεύσεων 79 - 81 ήταν της τάξης του 42,3%, η έκταση μειώθηκε μόνο 24%. Τούτο οφείλεται στην αύξηση του μεγέθους των εκμεταλλεύσεων. Από 16,8 καλλιεργούμενα στρέμματα ανά εκμετάλλευση το 1970, αυξήθηκαν σε 26,6 στρέμματα το 1981. Είχαμε δηλαδή αύξηση του μεγέθους, κατά 58,3%. Από το 1981 και μετά, ο αριθμός των εκμεταλλεύσεων αυξάνεται πάλι, για να φθάσει το 1985 στις 80.204 και να αρχίσει πάλι να πέφτει στις 73.762 το 1987, με σταθεροποιημένο σχεδόν το μέγεθος στα 27,4 στρέμματα ανά αγροτική εκμετάλλευση.

Η καλλιεργούμενη επίσης μέση έκταση ανά αγροτική εκμετάλλευση κατά γεωγραφικό διαμέρισμα, (Πίνακας 1)

παρουσιάζει μεγάλη διακύμανση. Στα νησιά παρατηρείται η μικρότερη έκταση (6,9 στρ.) ενώ η μεγαλύτερη παρατηρείται στη Θεσσαλία με 34,3 στρέμματα. Από τις άλλες περιοχές, η Πελοπόννησος και Στερεά Ελλάδα έχουν την ίδια περίπου έκταση (32 στρ.) η Μακεδονία και Θράκη περίπου 20 στρέμματα και ακολουθεί η Ήπειρος με 13,5 στρέμματα.

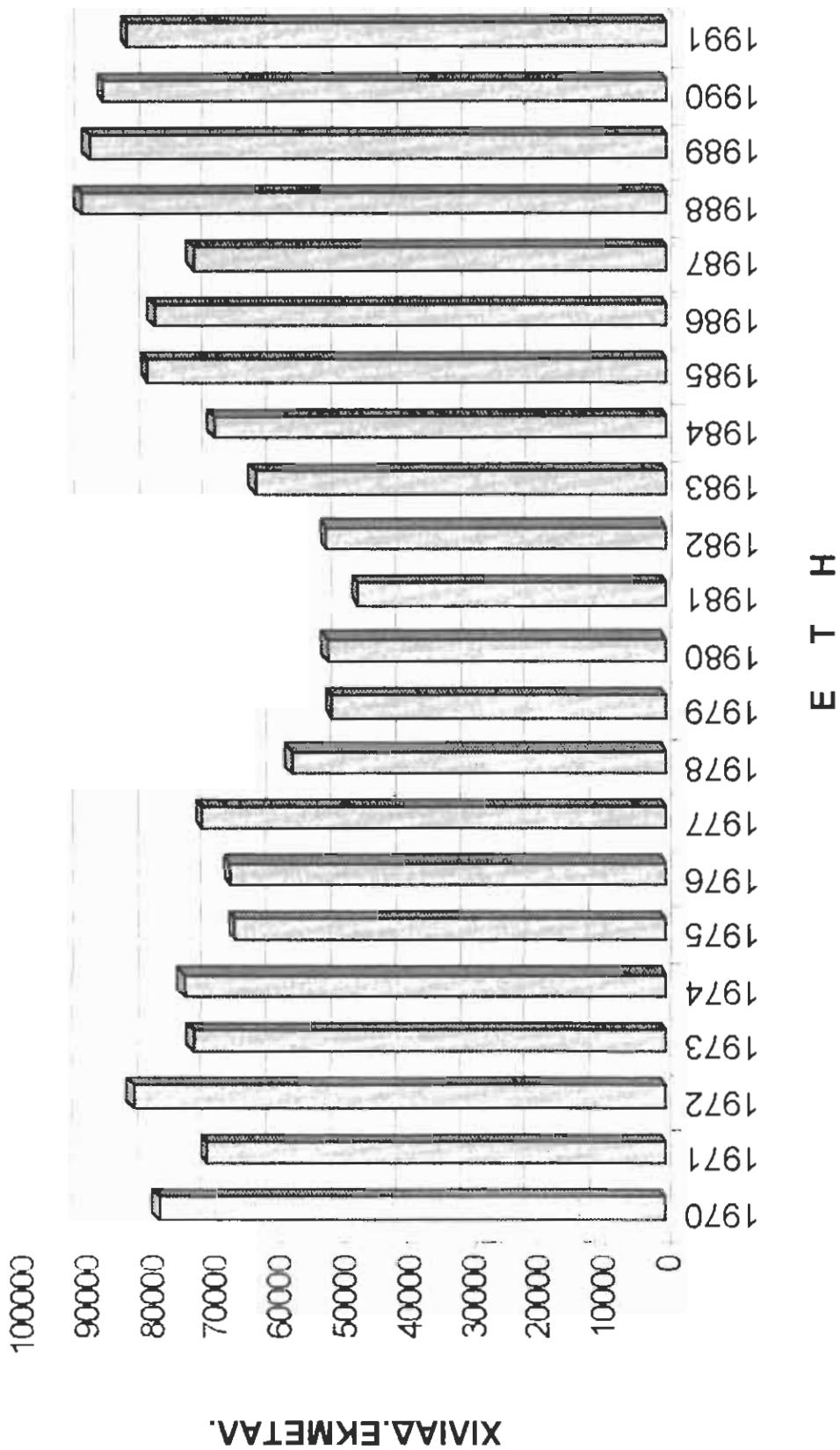
ΠΙΝΑΚΑΣ 2

Αριθμός εκμεταλλεύσεων και καλλιεργούμενη έκταση ανά εκμετάλλευση κατά τη περίοδο 1970 - 1980.

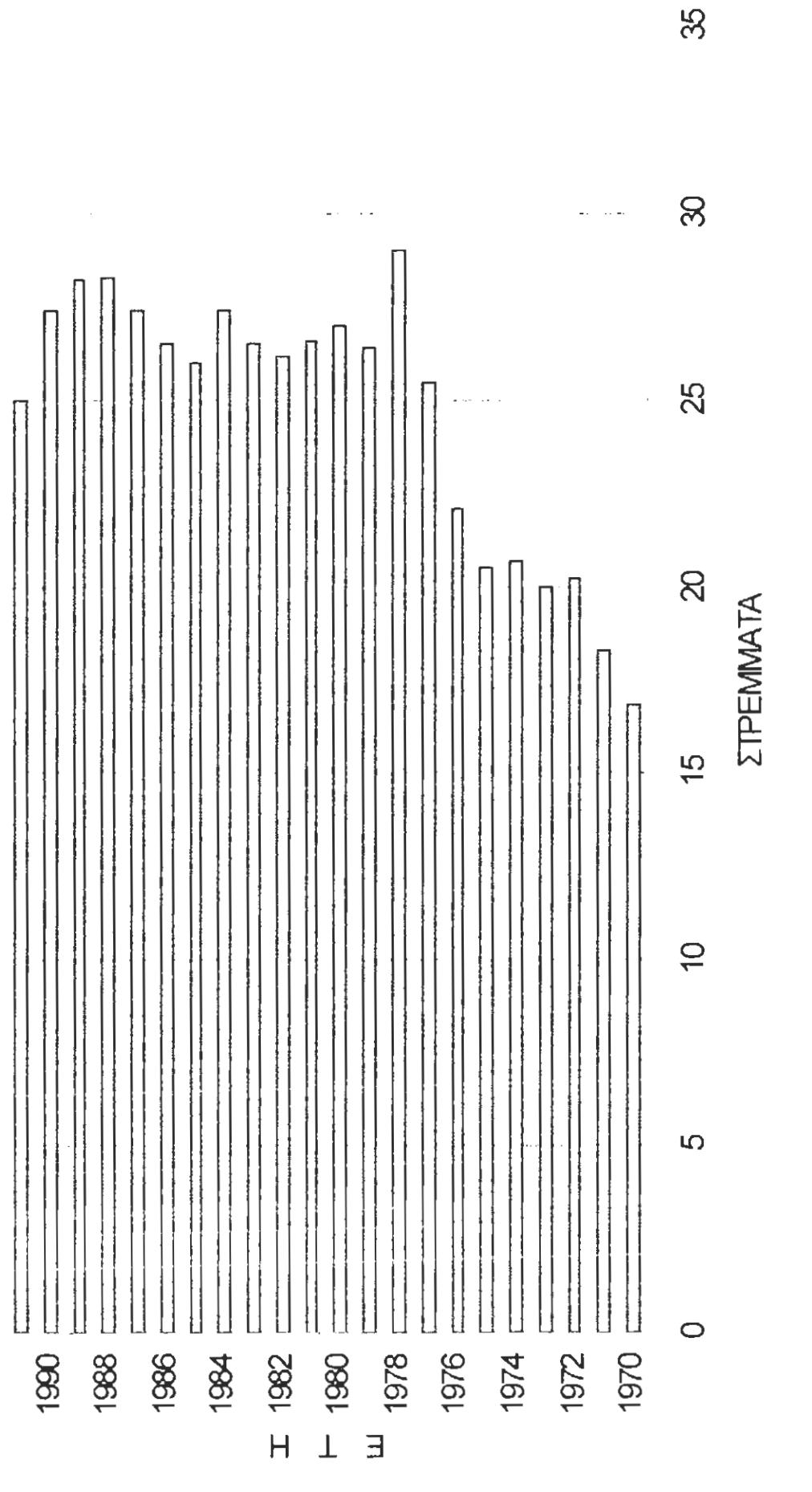
Έτος	Αριθμός εκμεταλλεύσεων	Έκταση στρ. ανά εκμετάλλευση
1970	78460	16,8
1971	70956	18,3
1972	82444	20,2
1973	73272	20
1974	74414	20,7
1975	66501	20,5
1976	67309	22,1
1977	71853	25,5
1978	57916	29
1979	51561	26,4
1980	52268	27
1981	47565	26,6
1982	52460	26,2
1983	63482	26,5
1984	69978	27,4
1985	80204	26
1986	79291	26,5
1987	73262	27,4
1988	90550	28,3
1989	89276	28,2
1990	87145	27,4
1991	83527	25

Πηγή Οργανισμός Βάμβακος

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 2. Αριθμός εκπεταλλεύσεων

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 3. ΜΕΤΕΟΩΣ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΕΩΝ

ΠΙΝΑΚΑΣ 3

Στατιστικά στοιχεία καλλιέργειας βάμβακος κατά διαμέρισμα
και στο σύνολο της χώρας για το έτος 1987 / 88.

Διαμέρισμα	Συνολική έκταση (στρ)	Συνολική παραγωγή (τόννοι)	Απόδοση κιλά/στρέμμα	Αριθμός εκμ/σεων	Έκταση ανά εκμετάλλευση
Πελοπόννησος	10250	2419	236,1	316	32,4
Στερεά Ελλάδα	352500	103908	294,8	10718	32,9
Ήπειρος	16000	3712	232	1183	13,5
Θεσσαλία	1007000	304981	308,7	28811	34,3
Μακεδονία	522000	136301	261,1	26340	19,8
Θράκη	131000	19697	150,4	6358	20,6
Νησιά	250	31	125,3	36	6,9
Σύνολο	2020000	571051	282,7	73762	27,4

Η κατανομή των εκμεταλλεύσεων κατά τάξη μεγέθους φαίνεται από τον Πίνακα 4. Κατά το 1988, το 77.9% των γεωργικών εκμεταλλεύσεων, καλλιεργεί λιγότερα από 40 στρέμματα, που αντιστοιχεί στο 45.6% της συνολικής έκτασης και μεταφράζεται σε 16.5 στρέμματα ανά αγροτική εκμετάλλευση, ενώ το 22.1% καλλιεργεί άνω των 40 στρεμμάτων που αντιστοιχεί στο 54.4% της συνολικής έκτασης και 70 στρέμματα ανά εκμετάλλευση.

ΠΙΝΑΚΑΣ 4

Κατανομή των εκμεταλλεύσεων κατά τάξη μεγέθους κατά το 1988/89 (έκταση σε στρέμματα).

Τάξη μεγέθους	Αριθμός	%	Έκτασης	%
<10	21460	23,7	128000	5,0
10 - 20	24630	27,2	337920	13,2
20 - 40	24450	27,0	701440	27,4
>40	20010	22,1	1392640	54,4
Σύνολο	90550	100,0	2560000	100,0

Πηγή Οργανισμός βάμβακος.

1.5. Παραγωγή και αποδόσεις του βάμβακος

Η εξέλιξη της παραγωγής και των αποδόσεων του βάμβακος εμφανίζεται στον Πίνακα 5 και στα Διαγράμματα 4 και 5. Η συνολική παραγωγή κατά το διάστημα 1960 - 1988 αυξήθηκε από 170.0 σε 749.8 χιλ. τόνους με σημαντικές διακυμάνσεις, οι οποίες οφείλονται αφ' ενός στην αυξομείωση των εκτάσεων κάθε χρόνο και αφετέρου στις καιρικές συνθήκες, όπως επίσης και στην εμφάνιση ή όχι μυκητολογικών και εντομολογικών προσβολών.

ΠΙΝΑΚΑΣ 5

Εξέλιξη της έκτασης και παραγωγής βάμβακος από το 1960
-1988.

Έτος	Μη αρδευόμενη έκταση (στρέμμα)	Αρδευόμενη έκταση (στρέμμα)	Συνολική έκταση (στρέμμα)	Απόδοση ανά στρέμμα (κιλά)	Συνολική παραγωγή σύσπορ. (τόννοι)	Συνολική παραγωγή εκκ/σμεν. (τόννοι)
1960	573530	1079910	1653440	111,3	184000	62800
1961	679700	1403900	2083600	132,9	277000	95500
1962	579070	1477930	2057000	123,0	253000	89300
1963	696000	1616000	2312000	115,1	266000	93200
1964	296040	1106960	1403000	132,6	186000	67800
1965	271820	1083720	1355540	151,2	205000	74600
1966	233930	1169190	1403220	172,5	242000	87900
1967	268680	1205720	1374400	192,1	264000	96100
1968	124290	1262990	1387280	150,9	209300	73380
1969	152873	1334748	1487621	210,5	313070	111700
1970	133670	1183437	1317107	233,9	308026	110100
1971	99660	1202040	1301700	253,6	330050	116300
1972	121424	1547902	1669326	238,1	397483	139900
1973	90300	1377093	1467393	211,2	309972	106000
1974	95050	1444390	1539440	231,7	356660	126300
1975	68853	1296323	1365176	269,6	368076	129000
1976	65599	1420910	1486509	229,0	340345	118400
1977	91830	1737464	1829294	246,1	450230	153000
1978	53070	1629253	1682323	268,2	451183	153400
1979	49200	1314390	1363590	235,0	320386	106700
1980	55200	1355366	1410566	250,3	353032	116900
1981	43600	1219023	1262623	288,1	363700	120800
1982	61339	1314063	1375402	229,7	315869	100400
1983	76781	1603219	1680000	239,6	402545	130000

1984	109000	1811000	192000	235,6	452370	147294
1985	150000	1940000	2090000	251,7	526045	165502
1986	116623	1983337	2099960	297,0	623592	206211
1987	121725	1898275	2020000	282,7	571052	173510
1988	149720	2410280	2560000	292,9	749807	233863

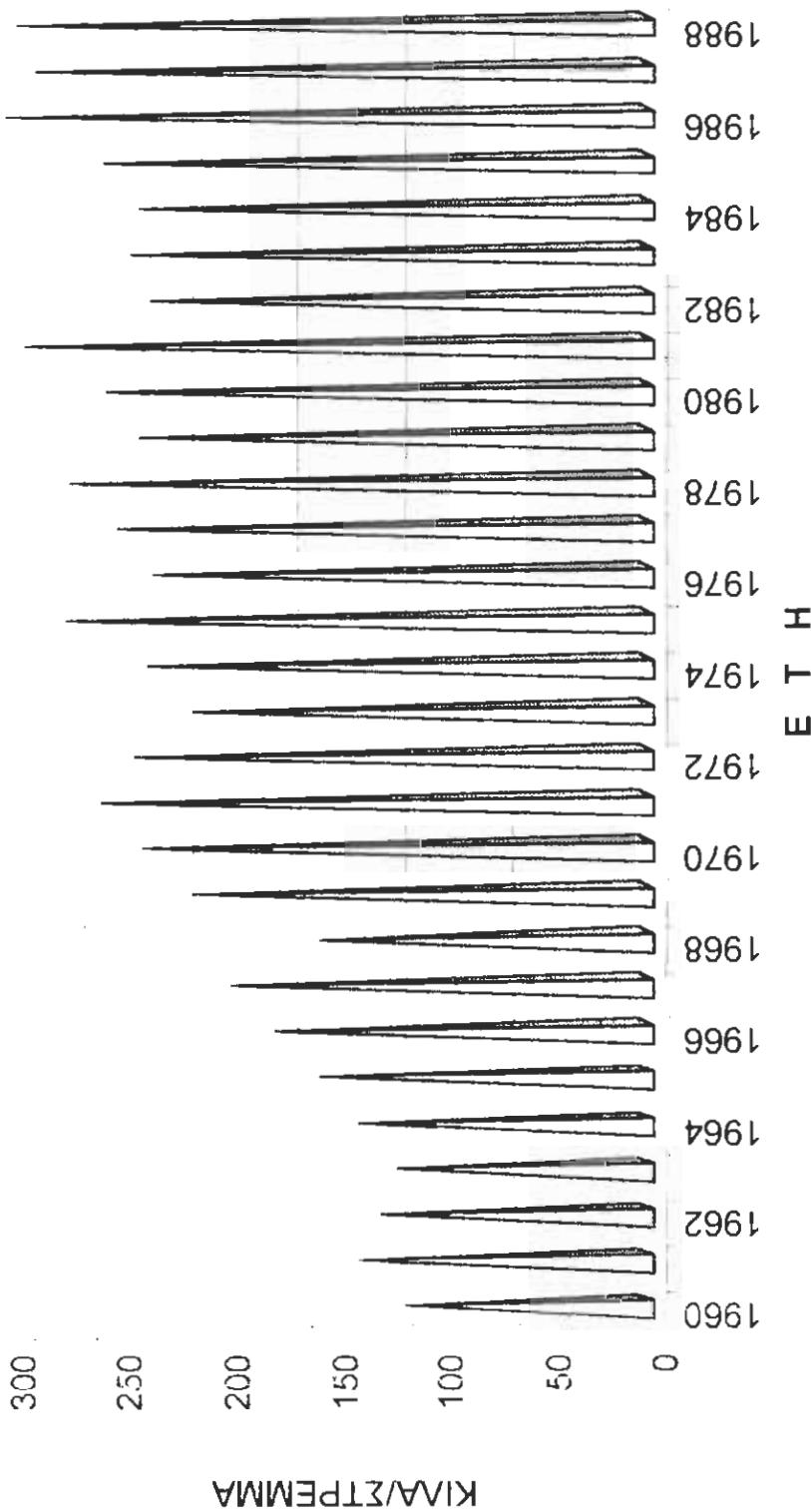
Πηγή Οργανισμός βάμβακος.

Στον ίδιο Πίνακα 5 παρατηρείται επίσης η θεαματική αύξηση των στρεμματικών αποδόσεων. Από 111.3 κιλά ανά στρέμμα που ήταν το 1960 έφθασε τα 286.2 κιλά το 1988 (αύξηση 157.1%). Αυτό ήταν αποτέλεσμα της αύξησης των αρδευόμενων εκτάσεων, όπου η απόδοση είναι υπερδιπλάσια εκείνης των ξηρικών, της χρησιμοποίησης μηχανικής, βιολογικής και χημικής τεχνολογίας και της ενημέρωσης και γνώσης των παραγωγών σχετικά με την εφαρμογή στην πράξη της προτεινόμενης κάθε φορά τεχνολογίας.

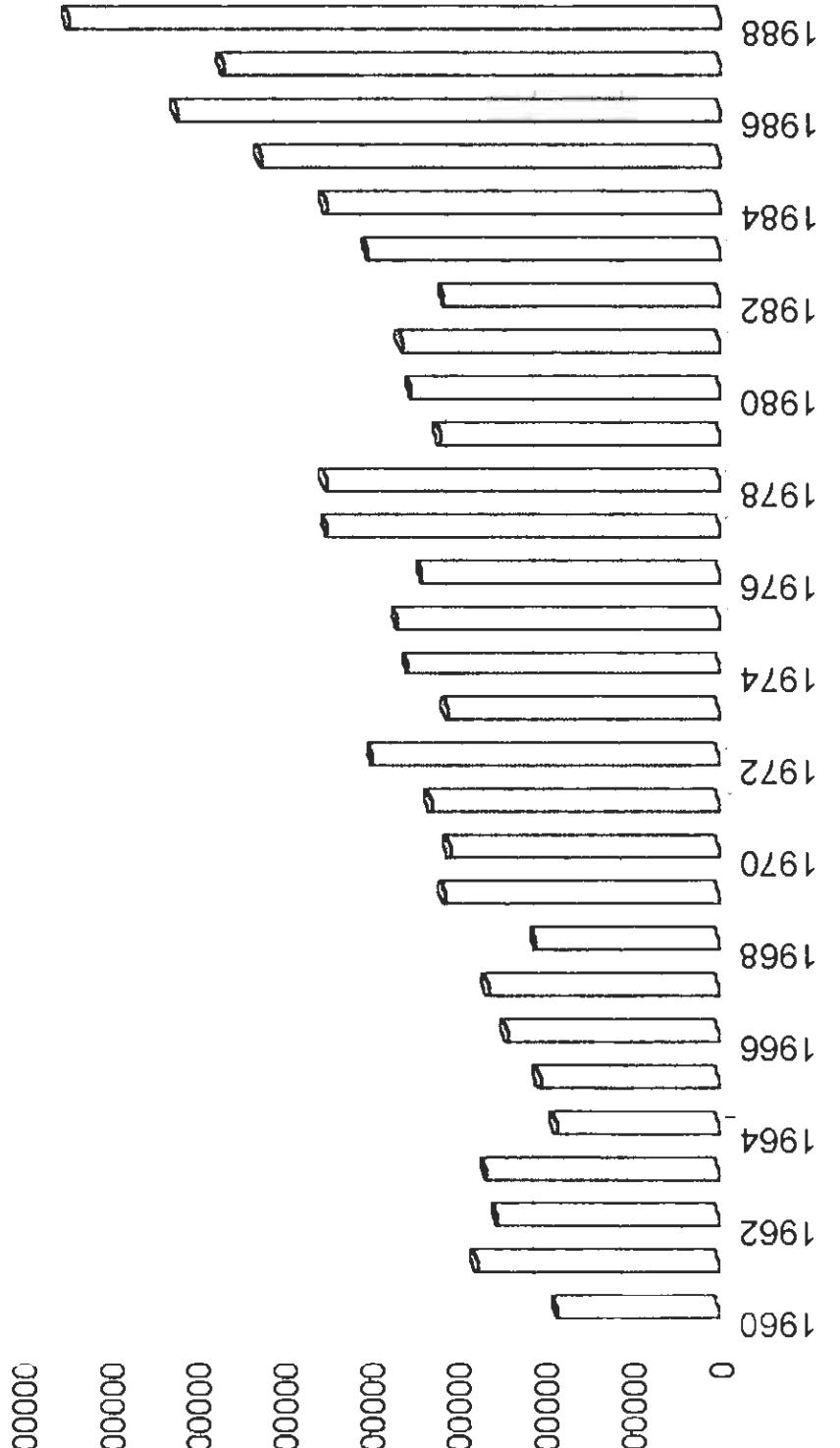
Εξάλλου στον Πίνακα 3 φαίνεται η διακύμανση των στρεμματικών αποδόσεων κατά γεωγραφικό διαμέρισμα. Με βάση τα διαθέσιμα στοιχεία, οι υψηλότερες αποδόσεις παρατηρούνται στη Θεσσαλία (308.7 κιλά), ενώ οι μικρότερες στα Νησιά και στη Θράκη (125.3 και 150.4 κιλά αντίστοιχα). Επίσης υψηλές αποδόσεις επιτυγχάνονται στη Στερεά Ελλάδα (294.8 κιλά), που κατέχει τη δεύτερη θέση. Τρίτη κατά σειρά περιοχή είναι η Μακεδονία με 261.1 κιλά και ακολουθούν η Πελοπόννησος και Ήπειρος με 236.1 και 232.0 κιλά αντίστοιχα.

Οι διαφορές στις αποδόσεις οφείλονται κύρια στις κλιματολογικές συνθήκες, στην αναλογία αρδευόμενων και μη αρδευόμενων εκτάσεων στην περιοχή και στην υπάρχουσα υποδομή σε αρδευτικά δίκτυα και μηχανολογικό εξοπλισμό. Για παράδειγμα, βλέπουμε ότι στη Θράκη το 51% της συνολικής έκτασης είναι μη αρδευόμενες καλλιέργειες, στη Μακεδονία 8%, στη Στερεά Ελλάδα 4.4%, στα Νησιά 10%, ενώ δεν καλλιεργούνται καθόλου στη Θεσσαλία. Πελοπόννησο και Ήπειρο. Σημειώνουμε ότι η στρεμματική απόδοση των ξηρικών καλλιέργειών κυμάνθηκε μεταξύ 25 και 58% των αποδόσεων των αρδευόμενων βαμβακοκαλλιέργειών στο διάστημα 1975 - 1988, που οφείλεται στις μεταβαλλόμενες κάθε χρόνο καιρικές συνθήκες.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 4. ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΩΝ ΑΠΟΔΟΣΕΩΝ.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 5. ΕΞΑΙΣΗ ΤΗΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ.

1.6. Καλλιεργούμενες ποικιλίες

Ένα από τα κυριότερα προβλήματα που αντιμετωπίζει ο βαμβακοπαραγώγος είναι η εκλογή της κατάλληλης ποικιλίας που θα εξασφαλίσει το μεγαλύτερο οικονομικό αποτέλεσμα. Από την ποικιλία εξαρτάται κυρίως η απόδοση και η ποιότητα.

Η δυνατότητα που έχει ο παραγωγός με μία καλλιεργητική τεχνική σε μία δεδομένη ποικιλία είναι περιορισμένη. Δεν μπορεί ποτέ μία κοντόινη ποικιλία να γίνει μακροίνη, ούτε να αυξηθεί σημαντικά η εκατοστιαία αναλογία ινών οποιαδήποτε τεχνική και να εφαρμοσθεί. Μερικά γνωρίσματα λοιπόν αποτελούν ιδιότητες μιας ποικιλίας που ελάχιστα επηρεάζεται από τους υπόλοιπους παράγοντες. Συγκρίνοντας την ποικιλία με την καλλιεργητική τεχνική διαπιστώνουμε ότι είναι όχι μόνο πιο αποτελεσματικός αλλά και ουσιαστικά και ο πιο ανέξοδος.

Σήμερα υπάρχουν στη διάθεση του παραγωγού πληθώρα ποικιλιών οι οποίες καλύπτουν σχεδόν όλες τις συνθήκες κάτω από τις οποίες αναπτύσσεται το βαμβάκι. Η ποικιλότητα του Ελληνικού περιβάλλοντος είναι αδύνατο να καλυφθεί από μία ποικιλία αλλά ούτε και η ανάγκη σε ποιότητα της κλωστοϋφαντουργίας. Έτσι είναι απαραίτητο να υπάρχουν περισσότερες ποικιλίες και να επιλέγεται σε κάθε περίπτωση η καλύτερη.

Το Ινστιτούτο Βάμβακος από την εποχή της ίδρυσής του το 1931 άρχισε συστηματικές προσπάθειες για τη δημιουργία βελτιωμένων ποικιλιών κατάλληλες για τις οριακές κλιματολογικές συνθήκες της Ελλάδας. Οι πρώτες ποικιλίες που δημιουργήθηκαν ήταν επιλογές από τους εγχώριους πληθυσμούς που υπήρχαν στη εποχή εκείνη. Μέχρι σήμερα το Ινστιτούτο έδωσε μία σειρά από ποικιλίες οι οποίες κάλλιστα μπορούν να θεωρηθούν ως επιτεύγματα στο χώρο της ανάπτυξης. Οι ποικιλίες "4S" και "Σίνδος 80" είναι ορόσημα που δύσκολα θα ξεπεραστούν. Η αξία τους φάνηκε από το γεγονός ότι ανέβασαν την Ελλάδα στη πέμπτη θέση των αποδόσεων σε παγκόσμιο επίπεδο. Άλλα και από πλευρά ποιότητας η συμβολή ήταν εξίσου σημαντική. Στο εξωτερικό το Ελληνικό βαμβάκι απέκτησε εξαιρετική φήμη για την ποιότητά του, ενώ στην εσωτερική αγορά είναι γνωστό σε όλους τους ειδικούς η ζήτηση του βαμβακιού της ποικιλίας "Σίνδος 80" από τις περιοχές της Νότιας Ροδόπης.

Έτσι η Ελλάδα αν και είναι στο μεταίχμιο της ζώνης βάμβακος κατόρθωσε να έχει υψηλές στρεμματικές αποδόσεις και ποιότητα

Στη χώρα μας όλες ανεξαιρέτως οι Ελληνικές ποικιλίες ανήκουν στον Αμερικανικό τύπο βαμβακιού OPLAND. Το 1932 από πληθυσμό βαμβακόφυτων στη περιοχή των Σερρών διαλέχτηκαν και απομονώθηκαν 30 φυτά από τα οποία με συνεχή διαλογή προέκυψαν ποικιλίες γνωστές με το όνομα X(2X, 14X). Επίσης το 1934 από βαμβακοφυτεία στο Γύθειο επιλέχθηκαν λίγα φυτά από τα οποία και πάλι με συνεχή διαλογή προέκυψαν οι ποικιλίες τύπου Γ (2Γ, 8Γ κ.λ.π) ποικιλίες πρώιμες και παραγωγικές οι οποίες βοήθησαν την επέκταση της βαμβακοκαλλιέργειας στην Ελλάδα. Το 1974 από βελτίωση της 2Γ προέκυψε η ποικιλία 10Ε, η οποία ήταν πρώιμη, παραγωγική και ανθεκτική στην αμδρομύκωση αλλά με μικρό μήκος ίνας. Το 1950 κάνουν την εμφάνισή τους οι Αμερικανικές ποικιλίες ACALA και COKER 100.

Οι Ελληνικές ποικιλίες που καλλιεργούνται σήμερα είναι: η 4Σ, Σίνδος 80, Ζέτα 2, Ζέτα 5, Ακάλα Σίνδου, Κορίνα, Εύα, και Σάμος. Η ποικιλία που καλλιεργείται σε μεγαλύτερη έκταση είναι η "Ζέτα 2" με ποσοστό 37,6%, η "Ινδός 80" με ποσοστό 29%, η "4Σ" με 21,4%, η "Σάμος" με 5,6%, η "Ζέτα 5" με 5,4%, και τέλος η "Σκάλα I.B" με ποσοστό 1%.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ

ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ ΤΗΣ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

2.1 Γενικά.

Μεταπολεμικά, όπως προκύπτει από τους μηχανισμούς και τα μέσα που έχουν χρησιμοποιηθεί, η αγροτική πολιτική που ασκήθηκε στην Ελλάδα αποσκοπούσε στην αύξηση του κατά κεφαλή εισοδήματος του αγροτικού τομέα, σε συνδυασμό με την βελτίωση της παραγωγικότητας και της ανταγωνιστικότητας, ώστε μακροχρόνια να μπορέσει να λειτουργήσει αυτοδύναμα και να συμβάλει όσο το δυνατό στην ανάπτυξη του τόπου.

Ειδικότερα για το βαμβάκι, οι βασικές επιδιώξεις της αγροτικής πολιτικής ήταν και εξακολουθούν να είναι:

- α) η στήριξη και ενίσχυση του εισοδήματος των παραγωγών
- β) η αύξηση της παραγωγικότητας
- γ) η εξασφάλιση της αυτάρκειας για την Ελληνική κλωστοϋφαντουργία
- δ) η αύξηση των εξαγωγών και υποκατάσταση των εισαγωγών.

Όσον αφορά την αύξηση της παραγωγικότητας, αυτή επιδιώχθηκε με την προώθηση επενδυτικών προγραμμάτων, μέσο του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων. Οι δημόσιες επενδύσεις που πραγματοποιήθηκαν και αφορούν και το τομέα του βάμβακος είναι τα διάφορα εγγειοβελτιωτικά έργα, τα προγράμματα εξηλεκτρισμού και αγροτικής οδοποιίας, προγράμματα υποδομής και εμπορίας, τα προγράμματα γεωργικής έρευνας και εκπαίδευσης. Το πρόγραμμα των εγγειοβελτικών έργων άρχισε το 1958 και συνέβαλε αποτελεσματικά στην αύξηση των αποδόσεων της καλλιέργειας του βάμβακος, που είναι αρδευόμενη καλλιέργεια.

Έτσι η έκταση από 1.200.000 στρ. το 1981 ξεπέρασε το 1993 τα 3.500.000 στρ. με συνεχείς αυξητικές τάσεις. Η συνολική παραγωγή σύστορου βαμβακιού από 350.000

τόννους αγγίζει σήμερα το 1.000.000 τόννους και η του εκκοκισμένου τους 300.000 τόννους με αποτέλεσμα όχι μόνο υπερκάλυψη των αναγκών της Ελληνικής κλωστοϋφαντουργίας αλλά και την σημαντική αύξηση των εξαγωγών εκκοκισμένου βάμβακος κατά τα τελευταία χρόνια.

Παράλληλα, η καλλιέργεια εκσυγχρονίζεται περισσότερο με την εισαγωγή νέων τεχνικών, οι αποδόσεις αυξάνουν και εκμηχανίζονται πλήρως φθάνοντας σε ποσοστό μηχανοσυλλογής 85-90%.

Αντίθετα η Ελληνική κλωστοϋφαντουργία αντιμετωπίζει πρόβλημα έλλειψης εκσυγχρονισμού και μειωμένης ανταγωνιστικότητας που οδηγούν στην αργή αλλά σταθερή συρρίκνωση της.

Το βαμβάκι είναι σήμερα το μοναδικό από τα εππονομαζόμενα "Εθνικά Προϊόντα". Αποτελεί ποσοστό πάνω από το 20% του Εθνικού Γεωργικού Εισοδήματος. Η αξία του πρωτογενούς προϊόντος δηλαδή το σύστορο βαμβάκι αναμένεται να ξεπεράσει την περίοδο 1995-1996 τα 270 δις. δολάρια. Από το ποσό αυτό τα 200 δις. δραχμές ή ποσοστό 73% προέρχεται από κοινοτικές ενισχύσεις είναι δηλαδή καθαρή εισροή στη χώρα σε συνάλλαγμα. Αποτελεί κύρια απασχόληση 100.000 και πλέον γεωργικών εκμεταλλεύσεων και κύριο γεωργικό προϊόν πολλών από τις δυναμικότερες γεωργικές περιφέρειες της χώρας, όπως Θεσσαλία, Βοιωτία, Θράκη κ.λ.π.

Η καλλιέργεια του βαμβακιού απασχολεί ετησίως περί τις 55.000.000 εργατώρες. Σαν εξαγώγιμο προϊόν συνεισφέρει τα τελευταία χρόνια συνάλλαγμα της τάξης 15-20 δις. δραχμές ετησίως.

Για να στηριχθεί το εισόδημα του παραγωγού και να αυξηθεί η καλλιεργούμενη έκταση του βάμβακος, τα μέτρα που ακολουθήθηκαν ήταν μέτρα που στόχευαν στη μείωση του κόστους παραγωγής και μέτρα που επεδίωκουν την αύξηση των εσόδων. Ήτσι εφαρμόστηκαν οι επιδοτήσεις των μέσων παραγωγής και η ανάλογη πολιτική των τιμών.

2.2 Επιδοτήσεις των μέσων παραγωγής:

Οι επιδοτήσεις αυτές άρχισαν γύρω στο 1953 με τις επιδοτήσεις λιπασμάτων και στόχευαν αρχικά στη χρήση βελτιωμένης τεχνολογίας και την αύξηση της παραγωγικότητας. Αργότερα συνέβαλαν πολύ - και αυτό ήταν στις επιδιώξεις - στη διαμόρφωση χαμηλότερου κόστους παραγωγής και συνεπώς αύξησης του γεωργικού εισοδήματος. Οι κυριότερες επιδοτήσεις ήταν:

1) Λιπάσματα. Αποτελεί την σημαντικότερη κατηγορία των επιδοτήσεων σε αναλώσιμες εισροές. Η διαφορά της τιμής αγοράς και διάθεσης καλυπτόταν μέχρι και πριν λίγα χρόνια με απ'ευθείας επιδότηση των βιομηχανιών λιπασμάτων από το κράτος και προμήθεια των λιπασμάτων από τους παραγωγούς, με μειωμένη τιμή. Στόχος αρχικά ήταν να αυξηθεί η χρήση των λιπασμάτων με αποτέλεσμα την αύξηση της παραγωγής. Για την αποφυγή δε κερδοσκοπίας από τους μεσάζοντες, ανατέθηκε στην ΑΤΕ ο πόλος της διαχείρισης και διακίνησης αυτών με την βοήθεια των συνεταιρισμών. Με την ίδρυση της Συνεταιριστικής Εταιρείας Λιπασμάτων (ΣΥΝΕΛ), κατά το 1984, η δικαιοδοσία αυτή της ΑΤΕ μεταβιβάστηκε στη νέα εταιρεία, οπότε όλη η διακίνηση και διαχείριση των λιπασμάτων πραγματοποιείται με ευθύνη των συνεταιρισμών με χρησιμοποίηση μόνο των αποθηκευτικών χώρων της ΑΤΕ.

2) Καύσιμα. Το μέτρο άρχισε να εφαρμόζεται από το 1957 με επιδότηση της χρησιμοποιούμενης για γεωργικούς σκοπούς βενζίνης και επιδοτούταν μία ορισμένη ποσότητα κάθε χρόνο (5000 τόννοι). Η ποσότητα αυτή αντιπροσώπευε το 40% περίπου της βενζίνης που συνολικά καταναλωνόταν κατά το 1961. Με την αύξηση της εκμηχάνισης και τη μείωση της χρήσης βενζίνης, το μέτρο ατόνησε, γιατί η αναλογία για κάθε παραγωγό ήταν πλέον μικρή και η γραφειοκρατική διαδικασία προμήθειας μεγάλη. Η επιδότηση των καυσίμων αντικαταστάθηκε με την επιδότηση της χρησιμοποιούμενης ηλεκτρικής ενέργειας, με τη μείωση της τιμής του ηλεκτρικού ρεύματος και την προώθηση του προγράμματος του αγροτικού εξηλεκτρισμού.

3) Μηχανήματα, εργαλεία. Οι επιδοτήσεις αυτές δίνονταν αρχικά σαν ποσοστό, ή ορισμένο ποσό της επί της αξίας αγοράς του μηχανήματος. Τα μηχανήματα αφορούσαν ελκυστήρες, σκαπτικά μηχανήματα, αρδευτικά συγκροτήματα, παρελκόμενα ελκυστήρων, σπαρτικές μηχανές και αργότερα με την πρόοδο της εκμηχάνισης στην συλλογή και τη δημιουργία ομάδων παραγωγών, βαμβακούσυλλεκτικών μηχανών. Οι

επιδοτήσεις των μηχανημάτων συνέβαλαν στην αύξηση της παραγωγής και στην εξοικονόμηση ενέργειας, ιδιαίτερα κατά της περιόδους αιχμής της καλλιέργειας.

Παράλληλα με τις επιδοτήσεις αυτές, παρέχονταν και επιδότηση επιτοκίου για τα μεσομακροπρόθεσμα δάνεια που χορηγεί η ΑΤΕ για μηχανικό εξοπλισμό και με ευνοϊκούς όρους, όσον αφορά την εξόφλησή τους. Ο χρόνος εξόφλησης για τα γεωργικά μηχανήματα, εργαλεία και εφόδια ήταν 8 χρόνια και σε μερικές περιπτώσεις 5 ή 6 χρόνια, για τα ηλεκτροκίνητα δε αντλητικά συγκροτήματα μέχρι 12 χρόνια. Η δανειοδότηση συνέβαλε πολύ στη δημιουργία του απαραίτητου κεφαλαίου στο τομέα της βαμβακοπαραγωγής.

Παράλληλα η Αγροτική Τράπεζα ενίσχυε τους βαμβακοπαραγούς με χορήγηση δανείων με ενέχυρο, μέτρο το οποίο τελικά δεν απέδωσε διότι το προϊόν δεν απαιτούσε αποθήκευση για μεγάλη χρονική περίοδο, εφόσον η ζήτηση του ήταν σημαντική.

Η ενίσχυση των παραγωγών με καλλιεργητικά δάνεια, στόχος των οποίων ήταν η κάλυψη των δαπανών των παραγωγών σε κυκλοφοριακό κεφάλαιο για τη διεξαγωγή των εργασιών και για την αντιμετώπιση των αναγκών της τρέχουσας καλλιέργειας, συνέβαλε σημαντικά στην αύξηση της παραγωγής και της παραγωγικότητας του βάμβακος.

Η ανά στρέμμα δανειοδότηση των καλλιεργητικών δανείων μεταβάλλεται από χρόνο σε χρόνο ανάλογα με τις διαμορφούμενες τιμές των συντελεστών παραγωγής και την πιστοδοτική δυνατότητα της Τράπεζας. Παραθέτουμε στον παρακάτω Πίνακα 6 την πορεία της χορήγησης των καλλιεργητικών δανείων από την ΑΤΕ κατά την τελευταία 15ετία.

Εκτός της χορήγησης των καλλιεργητικών δανείων προς τους παραγωγούς, σημαντικά ποσά επίσης χορηγούνται προς τις Ενώσεις των Γεωργικών Συνεταιρισμών και τους εμπόρους για τη συγκέντρωση και εμπορία του βάμβακος, γιατί είναι ευνόητο ότι δεν είναι δυνατό να διατεθούν ίδια κεφάλαια τέτοιου ύψους και για διάστημα 2-4 μηνών που διαρκεί η συγκέντρωση του προϊόντος από τους εμπόρους και τις Ενώσεις. Αυτό βέβαια επιβαρύνει το κόστος εμπορίας του προϊόντος, ιδιαίτερα όταν τα επιτόκια δανεισμού είναι υψηλά και το χρονικό διάστημα από τη λήψη του δανείου μέχρι

ΠΙΝΑΚΑΣ 6.

Βραχυπρόθεσμη δανειοδότηση του βάμβακος κατά τη περίοδο

1975 - 1988 από την Α.Τ.Ε (ποσά σε εκατομ. δρχ.)

Έτος	Έκταση βάμβακος	Βραχ/μα δάνεια	Σύνολο Β/Π δανείων	Ποσοστό %	Ποσό δρχ ανά στρέμμα
1975	1296.3	1696.5	17992.8	9.4	1308
1976	1420.9	2337.5	21651.1	10.8	1645
1977	1737	2375.5	28641.9	8.9	1367
1978	1629.3	3082.2	32257.3	9.6	1892
1979	1314.3	2378.5	31923.6	7.5	1810
1980	1355.4	2466.3	34771.9	7.1	1820
1981	1219.1	2539.7	40249.3	6.3	2083
1982	1314	4083	51253.6	8	3108
1983	1603.7	6857.2	61415.7	11.2	4277
1984	1811	8969.2	84509.1	10.6	4953
1985	1940	13077	103855	12.6	6741
1986	1983	12105.9	101042	12	6104
1987	1898	11945	102871.1	11.6	6293
1988	2140	18030	120579	15	748

Πηγή Αγροτική Τράπεζα της Ελλάδος.

τη διάθεση του προϊόντος, οπότε θα εξοφληθεί και το δάνειο, μεγάλο. Οι χρηματοοικονομικές αυτές δαπάνες επιβαρύνουν ιδιαίτερα τις Ενώσεις όπου ο βαθμός ευελιξίας στο τομέα της εμπορίας είναι μικρότερος των εμπόρων.

Στα πλαίσια επίσης της προώθησης της καλλιέργειας και της ενίσχυσης του εισοδήματος των παραγωγών, που ακολουθήθηκε από την πλευρά του κράτους και κυρίως προς το σκοπό της μείωσης του κόστους του προϊόντος και την αντιμετώπιση του προβλήματος της στενότητας των εργατικών χεριών κατά την περίοδο της συλλογής, σημαντικό βήμα απετέλεσε η οργάνωση των παραγωγών σε ομάδες κοινής καλλιέργειας. Στόχος ήταν να εκμηχανισθεί και το τελευταίο στάδιο της καλλιέργειας (η συλλογή) με την προμήθεια συλλεκτικών μηχανών εκ μέρους των παραγωγών.

Για το σκοπό αυτό λοιπόν αυτό ο Οργανισμός Βάμβακος προμηθεύτηκε ένα αριθμό συλλεκτικών μηχανών, τις οποίες ενοικίαζε στους παραγωγούς με την προϋπόθεση ότι θα συνέστηναν ομάδα κοινής καλλιέργειας, ώστε να συγκεντρώσουν την απαιτούμενη έκταση που προϋπέθετε την χρήση της μηχανής. Οι ομάδες αυτές χωρίς καμία νομική υπόσταση, (ξεκίνησαν κατά το 1973-74), δημιουργήθηκαν μόνο και μόνο για την εκμηχάνιση της

συλλογής, πέτυχαν το σκοπό τους σε σημαντικό βαθμό και σταδιακά η μηχανοσυλλογή επικράτησε.

Σε αντίθεση με τις άτυπες αυτές ομάδες, μετά το 1982 οι ομάδες, στα πλαίσια του Κανονισμού της ΕΟΚ 389/85, λαμβάνουν διαφορετική μορφή, ενισχύονται με διάφορες ενισχύσεις για εκκίνηση και πραγματοποίηση επενδύσεων και υπόκεινται σε υποχρεώσεις.

Έτσι φθάσαμε το 1987 να απασχολούνται στη βαμβακοσυλλογή περίπου 1630 συλλεκτικές μηχανές και να πραγματοποιούν το 80% της συνολικής συγκομιζόμενης ποσότητας του προϊόντος.

2.3 Τιμές βάμβακος.

Το βαμβάκι είναι χρηματιστηριακό προϊόν και η τιμή του καθορίζεται στα διάφορα χρηματιστήρια, με βάση το νόμο της προσφοράς και της ζήτησης.

Η ζήτηση του βαμβακιού όπως και άλλων βιομηχανικών ειδών εξαρτάται μακροπρόθεσμα από τις βασικές οικονομικές συνθήκες και τις προτιμήσεις του καταναλωτή. Σ'αυτό μπορεί να προστεθεί και η συνεχώς αυξανόμενη χρηματιστηριακή αβεβαιότητα καθώς και οι έμμεσες επιδράσεις των τιμών άλλων ειδών. Ακόμα και οι προτίμηση του κοινού για φυσικές ίνες.

Βραχυπρόθεσμα όμως η σταθερότητα της ζήτησης κλονίζεται όταν τα νηματουργία λιγοστεύουν τις παραγγελίες πρώτων υλών λόγω αναμενόμενης ύφεσης στην αγορά ή αυξάνουν τα αποθέματά τους λόγω του ότι περιμένουν οικονομική αναθέρμανση.

Ο πληθωρισμός σαν καθιερωμένο φαινόμενο του οικονομικού κύκλου, επηρεάζει τη ζήτηση του βάμβακος βραχυπρόθεσμα, μέσω της επίδρασης του στα επιτόκια, στις τιμές των προϊόντων και στις αντίστοιχες των νομισμάτων. Με τη συνεχή πταγκόσμια οικονομική αλληλεξάρτηση και διεθνοποίηση της αγοράς βαμβακιού η ζήτηση βραχυπρόθεσμα γίνεται εξαιρετικά ασταθής.

Ανάμεσα επίσης στους παράγοντες που επίσης επηρεάζουν τη προσφορά του βάμβακος θα πρέπει να αναφερθεί η επίδραση των καιρικών συνθηκών, οι τιμές της αγοράς, οι κυβερνητικές

επιδοτήσεις, οι ανταγωνιστικές καλλιέργειες κ.λ.π. Οι παράγοντες αυτοί διαμορφώνουν τη τελική τιμή του βάμβακος.

Στη συνέχεια θα αναφερθούμε στα χρηματιστήρια του βάμβακος και στις τιμές που διαμορφώθηκαν τα τελευταία χρόνια.

Στο χρηματιστήριο του LIVERPOOL (Spot Market) διαμορφώνεται ο δείκτης «A» που αφορά βαμβάκι SM 1 1/16 ίντσες (27 mm) εκκοκισμένο και είναι μέσος όρος των 5 φθηνότερων προσφορών αυτής της ποιότητας.

Στη δεκαετία 1970 - 1980 ο δείκτης "A" παρουσιάζει ποσοστιαία αύξηση 202,7% σε τρέχουσες τιμές ή μέσο ετήσιο ρυθμό αύξησης 10,6%. Την ίδια δεκαετία ο δείκτης "A" σε σταθερές τιμές παρουσιάζει μείωση 38,7% με μέσο ετήσιο ρυθμό μεταβολής - 3,02%.

Οι τιμές στη Ελληνική αγορά δίνονται από τον Οργανισμό Βάμβακος με βάση το δείκτη "A" αλλά δεν αντιπροσωπεύουν την ίδια ποιότητα με τη τιμή του LIVERPOOL.

Εδώ πρέπει να σημειωθεί ότι η ελεύθερη αγορά στο βαμβάκι έχει σαν αποτέλεσμα το κατέβασμα της τιμής και κάτω από το κόστος παραγωγής. Γ'αυτό το λόγο η Κυβέρνηση καθορίζει κατώτερη τιμή εγγύησης, πληρώνοντας τη διαφορά στους παραγωγούς όταν η τιμή της αγοράς κατεβεί κάτω από τη τιμή εγγύησης.

Στους πίνακες που ακολουθούν γίνεται αναφορά στις μεσαίες μηνιαίες τιμές βάμβακος από το 1980 - 1990.

ΠΙΝΑΚΑΣ 7

Μέσες μηνιαίες τιμές σύσπορου βαμβακιού χώρας σε δρχ/κιλό από τη περίοδο 1981/1982 - 1989/1990

ΣΟΔΕΙΑ	ΣΕΠΤ	ΟΚΤ	ΝΟΕΜ	ΔΕΚ	ΙΑΝ	ΦΕΒΡ	ΜΑΡΤ	ΑΠΡΙΛ	ΜΕΣΗ ΤΙΜΗ
981	48,95	49,17	51,71	51,90	51,70	51,07	43,84	60,45	50,08
982	62,89	61,60	62,64	65,27	57,64	59,09	63,96	48,94	62
983	77,29	80,25	91,57	83,33	89,70	85,94	65,09	85,3	81,94
984	101,20	102,86	106,69	104,5	107,68	105,32	99,63	101,85	104,35
985	109,76	104,5	118,41	111,68	128,47	118,81	118,98	118,91	112,12
986	111,02	111,68	121,01	113,84	125,41	125,99	128,37	106,8	115,13
987	135,17	113,84	138,35	110,35	146,15	146,36	127,32	137,4	136,78
988	132,19	132,31	147,75	143,78	147,65	147,66	141,67	152,53	139,03
989	160,36	161,94	172,37	178,96	177,44	187,59	186,6	-	169,12

Πηγή Οργανισμός Βάμβακος

2.3.1 Ενίσχυση του εισοδήματος μέσω των τιμών.

Στα μέτρα αύξησης του εισοδήματος, μέσω της αύξησης των εσόδων που εφαρμόστηκαν για το βαμβάκι, ήταν οι τιμές ασφαλείας και η συμπληρωματική ενίσχυση ανά μονάδα προϊόντος.

Μέχρι το 1951 η προστασία του εισοδήματος των παραγωγών γινόταν με το καθορισμό των τιμών ασφαλείας, οι οποίες όμως κατά κανόνα ήταν χαμηλότερες από τις τιμές της ελεύθερης αγοράς και γι αυτό δεν είχαν σημαντική επίδραση.

Εισοδηματική ενίσχυση καθιερώθηκε για πρώτη φορά το 1960, ανά καλλιεργούμενο στρέμμα, και ήταν 50 δρχ. για τα ξηρικά και 80 δρχ. για τα αρδευόμενα χωράφια. Αυτή η ενίσχυση είχε το μειονέκτημα ότι καλλιεργούνταν και χωράφια που δεν ήταν κατάλληλα για τη καλλιέργεια του βάμβακος και γι' αυτό αντικαταστάθηκε μετά το 1965 με τη χορήγηση επιδότησης ανά μονάδα παραγόμενου προϊόντος.

Κατά το 1974, το σύστημα ενίσχυσης αντικαταστάθηκε πάλι με τον καθορισμό κάθε χρόνο, από το Υπουργείο Γεωργίας, μιας εγγυημένης τιμής ασφαλείας, η οποία ήταν η χαμηλότερη τιμή που θα διέθετε το προϊόν ο παραγωγός και η οποία ήταν συνήθως ανώτερη από τη τιμή που θα διαμορφωνόταν στη ελεύθερη αγορά. Στην περίπτωση αυτή για το πρόσθετο εισόδημα που απελάμβανε ο παραγωγός επιβαρυνόταν το δημόσιο και ο καταναλωτής.

Μετά την ένταξη της Ελλάδας στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα, ακολουθείται το Κοινοτικό καθεστώς, δηλαδή της συμπληρωματικής ενίσχυσης του παραγωγού (deficiency payment) που αποτελεί επιδότηση της διαφοράς της ελάχιστης τιμής παραγωγού και της διεθνής τιμής.

Η ανά στρέμμα επιδότηση κατά τη περίοδο 1960 - 1965, με βάση την καλλιεργηθείσα ξηρική και ποτιστική έκταση και τη παραχθείσα ποσότητα του σύσπορου βάμβακος υπολογίζεται σε 0,68 δρχ ανά κιλό και το 1965 σε 0,91 δρχ. Η χορηγούμενη ενίσχυση ανά κιλό παραγόμενου προϊόντος από το 1960 ως το 1988 εμφανίζεται στο Πίνακα 8. Από τον ίδιο πίνακα προκύπτει ότι το ποσοστό της συμμετοχής της επιδότησης στη τιμή την οποία απολαμβάνει ο παραγωγός, κυμαίνεται ευρέως από 5,9% το 1973 ως 58,7% το 1988 εξαρτώμενο από της διεθνείς τιμές. Βλέπουμε λοιπόν πόσο

εξαρτημένη είναι η τιμή του παραγωγού από τη χορηγούμενη επιδότηση.

2.3.2 Εξέλιξη των τιμών.

Η εξέλιξη των τιμών παραγωγού από το 1960 έως το 1988 φαίνεται στο πίνακα στη σελίδα του παραρτήματος και το διάγραμμα 6. Αν και οι ονομαστικές τιμές φαίνονται ότι είχαν μια σημαντική άνοδο, από 7 σε 139 δραχμές ανά κιλό, οι πραγματικές τιμές δεν παρουσίασαν την ίδια εξέλιξη. Βλέπουμε λοιπόν ότι στο διάστημα περίπου της τριακονταετίας οι τιμές παρουσιάζουν μία σταθερότητα. Μάλιστα τις τελευταίες χρονιές, μετά το 1984, έχουμε πτώση των πραγματικών τιμών.

Ανάλογη σχεδόν πορεία παρουσιάζεται και με τις τιμές αγοράς όπως μπορεί κανείς να παρατηρήσει από τον ίδιο όπως παραπάνω πίνακα A1.

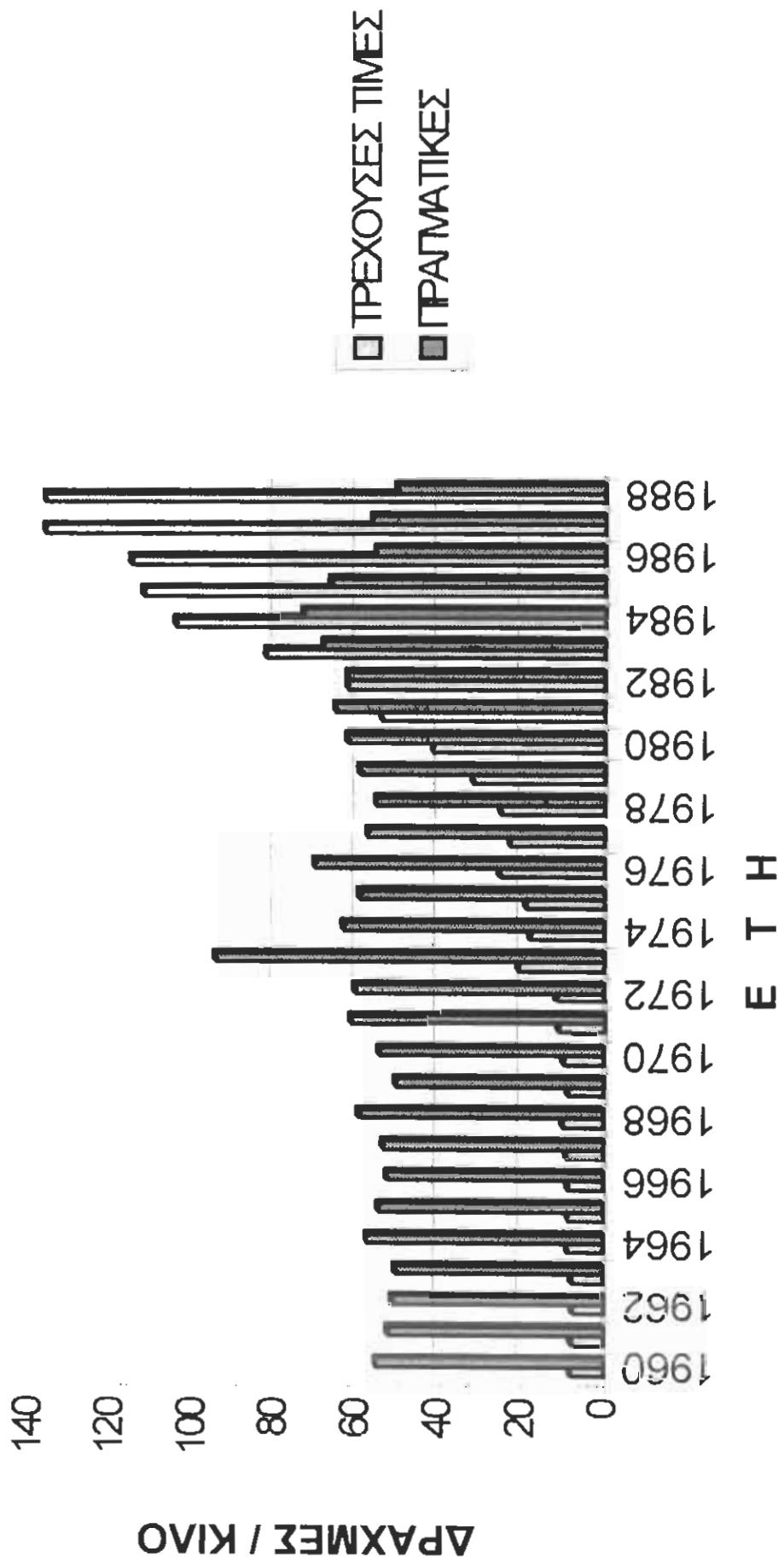
2.3.3 Τιμές και κρατική δαπάνη.

Η προστασία και στήριξη του εισοδήματος των παραγωγών με τον καθορισμό εγγυημένων τιμών είχε ως αποτέλεσμα την επιβάρυνση του Δημοσίου με σημαντικά ποσά κάθε χρόνο προερχόμενα από το Τακτικό Προϋπολογισμό του Κράτους.

Για να σχηματίσουμε μια εικόνα της επίδρασης της πολιτικής τιμών που ακολουθήθηκε για το βαμβάκι, στο ύψος της κρατικής δαπάνης παρατηρούμε τον πίνακα 8. Η κρατική δαπάνη εκτιμάται σαν το γινόμενο της χορηγούμενης ανά κιλό προϊόντος επιδότησης επί τη συνολική παραγόμενη ποσότητα. Κατά την πενταετία 1960 -1965 η κρατική δαπάνη κυμάνθηκε από 160 εκατομμύρια δρχ. το 1960 ως 210 εκατ. δρχ. κατά το 1963 με μέσο όρο 166 εκατ. δρχ.

Από το 1966 - 1973 η κρατική δαπάνη για την ενίσχυση του παραγόμενου προϊόντος ανήλθε κατά μέσο όρο σε 422 εκατ.δρχ. Από το 1974 μέχρι το 1980 το σύστημα των τιμών ασφαλείας αύξησε θεαματικά τις δαπάνες του δημοσίου, με εξαίρεση το 1976, κατά το οποίο δεν χορηγήθηκαν εισοδηματικές ενισχύσεις λόγω της υψηλότερης διεθνούς τιμής από τη τιμή ασφαλείας.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 6. ΕΞΕΝΗ ΤΩΝ ΗΜΕΣ
ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΕΣ

Από την ένταξη της χώρας στη Κοινότητα οι δαπάνες για την ενίσχυση των τιμών παρουσίασαν ένα τεράστιο άλμα. Από 1943,2 εκατ.δρχ. που ήταν το 1980, ανήλθαν στα 8848,8 εκατ.δρχ., από τα οποία τα 1342 εκατ. ήταν Εθνική δαπάνη.

Υπήρξε δηλαδή αύξηση κατά 355% από τη προηγούμενη χρονιά. Η άνοδος αυτή συνεχίστηκε και τις επόμενες περιόδους, για να φθάσει το 1989 στο ύψος των 73.614 εκατ.δρχ. πουσό που είναι περίπου 8,3 φορές μεγαλύτερο από εκείνο του έτους 1981 πριν την ένταξη

Η ενίσχυση του βάμβακος από τη Κοινότητα δίνεται από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Προσανατολισμού και Εγγυήσεων (FEOGA). Η συνεχιζόμενη αύξηση των δαπανών του Ταμείου για τις εγγυήσεις (σήμερα οι εγγυήσεις απορροφούν το 96% των συνολικών δαπανών του Ταμείου) δηλαδή για τη σταθεροποίηση των τιμών, τις ενισχύσεις στη παραγωγή την αγορά και αποθεματοποίηση των γεωργικών πλεονασμάτων, σε συνδυασμό με την υπερπροσφορά ορισμένων προϊόντων, οδήγησε την Κοινότητα στη λήψη μέτρων για τη μείωση της παραγωγής μέσω των τιμών και μείωση των δαπανών. Έτσι για το βαμβάκι θεσπίστηκε η συνυπευθυνότητα, ώστε να περιορισθούν οι Κοινοτικές δαπάνες για την ενίσχυση του προϊόντος.

Όσον αφορά τις ενισχύσεις των μέσων παραγωγής θα αναφερθούμε μόνο σ'αυτές που χορηγήθηκαν στα πλαίσια του κανονισμού 389/82 της ΕΟΚ που αφορά τις ομάδες παραγωγών βάμβακος και των Ενώσεων αυτών, ο οποίος διευρύνθηκε με τον Κανονισμό 3465/87, που προβλέπει ενισχύσεις, τόσο για τις ομάδες παραγωγών, όσο και για τις εκκοκιστικές επιχειρήσεις. Οι ενισχύσεις αυτές, από το 1982 και μετά φαίνονται στο παρακάτω πίνακα 9.

ΠΙΝΑΚΑΣ 8.

Κρατική δαπάνη ως αποτέλεσμα στήριξης των τιμών του βάμβακος κατά τη περίοδο 1960 - 1989. (ποσά σε εκατ.δρχ.)

Έτος	Δαπάνη	Έτος	Δαπάνη
1960	115,9	1975	901,8
1961	146,9	1976	-
1962	146,7	1977	1.800,9
1963	210,1	1978	1.249,8
1964	193,4	1979	1.698,1
1965	186,6	1980	1.943,2

1966	363	1981	8.848,8
1967	422,4	1982	7.851,9
1968	334,9	1983	8.170
1969	438,3	1984	13.000
1970	431,2	1985	36.468
1971	462,1	1986	47.798
1972	556,5	1987	46.740
1973	371,9	1988	65.777
1974	1.469,4	1989	73.614

Πηγή Οργανισμός Βάμβακος

ΠΙΝΑΚΑΣ 9.

Ενισχύσεις για την αγορά μηχανημάτων από ομάδες παραγωγών κατά τη περίοδο 1982 - 1988. (ποσά σε εκατ. δρχ.)

Δραστηριότητα	1982	1983	1984	1985	1986	1987	1988
Ομάδες κοινής καλλιέργειας	13	129	160	59	15	12	83
Δαπάνη αγοράς μηχανημάτων	73	1234	2504	1365	840	-	2116
Σύνολο επιδοτήσεων	-	630	1206	650	490	-	980
Συμμετοχή ΕΟΚ	-	252	482	260	168	-	392
Συμμετοχή Εθνική	-	378	724	390	252	-	588
Επιδοτήσεις εκκοκιστηρίων	-	54	-	30	283	*	*

* Στοιχεία μη διαθέσιμα
Πηγή Οργανισμός Βάμβακος.

Η προμήθεια των μηχανημάτων (συλλεκτικών μηχανών), όπως φαίνεται έγινε με επιδότηση 50% της αξίας αγοράς, από την οποία το 20% αποτελεί Κοινοτική και το 30% Εθνική επιδότηση.

2.4 Το βαμβάκι ως βιομηχανικό προϊόν.

Αποτελεί την πρώτη ύλη για την κυριότερη παρά τα προβλήματά της βιομηχανικής δραστηριότητας στη χώρα μας, την Ελληνική κλωστοϋφαντουργία και σε μικρότερο βαθμό της σπορελαιουργίας.

Η μέση ετήσια παραγωγή του εκκοισμένου βάμβακος στη χώρα μας κατά την τελευταία 5ετία ξεπερνά τους 235.000 τόννους κατά μέσο όρο και για το 1996 υπολογίζεται ότι θα ξεπεράσει τους 305.000 τόννους.

Η αντίστοιχη μέση κατανάλωση εκκοκισμένου βάμβακος από την Ελληνική βιομηχανία φθάνει τους 150.000 τόννους από τους οποίους οι 120.000 τόννοι προέρχονται από την εγχώρια παραγωγή και περί τους 40.000 τόννους κατά μέσο όρο εισάγονται από το εξωτερικό.

Κάποια συμπεράσματα τα οποία θα μπορούσαμε να αναφέρουμε είναι τα εξής:

- Είναι προφανές ότι θα ήταν προτιμότερο το Ελληνικό βαμβάκι να χρησιμοποιείται όσο γίνετε περισσότερο από την εγχώρια βιομηχανία.

- Η ποιότητα των παραγόμενων νημάτων δεν δικαιολογεί την εισαγωγή τόσο μεγάλων ποσοτήτων εκκοκισμένου βάμβακος, υποτίθεται καλύτερων ποιοτήτων από το εγχώριο.

- Το νήμα τριπλασιάζει την αξία του εκκοκισμένου βάμβακος, δεν ισχύει όμως το ίδιο για τα παραγόμενα βαμβακερά υφάσματα, αν μάλιστα συγκριθούν με τα εισαγόμενα. Είναι προφανές λοιπόν ότι ο συγκεκριμένος κλάδος χρειάζεται βελτίωση.

- Τα παραγόμενα υφάσματα υποδεκαπλασιάζουν τη τιμή του εκκοκισμένου βάμβακος και έχουν σημαντική διαφορά τιμής από τα εισαγόμενα.

2.5 Κοινή αγροτική πολιτική.

Η Ελλάδα είναι η μόνη χώρα της Ε.Ο.Κ (με εξαίρεση μικρές ποσότητες στην Ισπανία) που καλλιεργεί βαμβάκι και καλύπτει έτσι το 97,69% της καλλιεργούμενης έκτασης και παραγωγής της Ε.Ο.Κ, ενώ η κατανάλωση της αποτελεί μόνο το 19,6% της συνολικής κατανάλωσης του βάμβακος από τις χώρες της Ε.Ο.Κ.

Στη παγκόσμια αγορά η Ελλάδα καταναλώνει το 1,019% ενώ η έκταση και η παραγωγή είναι 0,39% και 0,77% αντίστοιχα.

Παρ'όλο που το βαμβάκι δεν παράγεται σε καμία άλλη σχεδόν χώρα μέλος, είναι καλής ποιότητας και η Ε.Ο.Κ ελλειμματικοί σε βαμβάκι, η ενίσχυση της παραγωγής του

από τη κοινότητα όχι μόνο δεν είναι ενθαρρυντική αλλά είναι περιοριστική.

Η συνθήκη της Ρώμης δεν περιλαμβάνει το βαμβάκι μεταξύ των προϊόντων που έχουν κοινή οργάνωση αγοράς. Το κοινοτικό καθεστώς θεσπίστηκε με το Πρωτόκολλο αριθμός 4 της Πράξης Προσχώρησης της Ελληνικής Δημοκρατίας στις Ευρωπαϊκές κοινότητες, όπως τροποποιήθηκε με το Πρωτόκολλο αριθμός 14 της Πράξης Προσχώρησης της Ισπανίας και της Πορτογαλίας. Εφαρμόζεται από 1^η Αυγούστου του 1981 και αφορά το σύστορο βαμβάκι.

Το καθεστώς του Πρωτοκόλλου 4 προβλέπει την κοινή οργάνωση της αγοράς του προϊόντος στη Κοινότητα και τη χορήγηση ενίσχυσης στην παραγωγή, μέσω των εκκοκιστικών επιχειρήσεων.

Το Κοινοτικό σύστημα εφαρμογής της κοινής οργάνωσης της αγοράς είναι το σύστημα των ενισχύσεων στη παραγωγή ή σύστημα ελλειματικών πληρωμών (Deficiency Payments), σύμφωνα με το οποίο η διαφορά μεταξύ Κοινοτικής τιμής παραγωγού και διεθνούς τιμής καλύπτεται από μία ενίσχυση στη παραγωγή.

Η Κοινότητα καθορίζει μία επιθυμητή τιμή (τιμή στόχου) για τον παραγωγό. Η διαφορά της τιμής αυτής και της πολύ χαμηλότερης διεθνούς τιμής, καταβάλλεται σαν ενίσχυση από το Κοινοτικό Ταμείο (FEOGA) στον εκκοκιστή. Με το τρόπο αυτό, το εκκοκισμένο κοινοτικό βαμβάκι μπορεί να ανταγωνισθεί το φθηνό εισαγόμενο και οι κλωστοϋφαντουργικές επιχειρήσεις προμηθεύονται το κοινοτικό προϊόν στις διεθνείς τιμές.

Με το καθεστώς αυτό της οργάνωσης της αγοράς και της ενίσχυσης επιδιώκεται η υποστήριξη της παραγωγής στις περιοχές όπου το βαμβάκι είναι σημαντικό προϊόν για την τοπική οικονομία, η διασφάλιση ενός δίκαιου εισοδήματος για τους παρανωνούς και η σταθεροποίηση της αγοράς.

2.5.1 Τιμές, ενισχύσεις.

Η περίοδος εμπορίας για το βαμβάκι αρχίζει την 1^η Σεπτεμβρίου κάθε έτους και λήγει την 31^η Αυγούστου του επόμενου έτους. Το Συμβούλιο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων

✓

καθορίζει και πριν την έναρξη της εμπορίας δύο θεσμικές τιμές.

- Τη τιμή του στόχου, δηλαδή την επιθυμητή τιμή της Κοινότητας για τον παραγωγό και

. - Την ελάχιστη τιμή παραγωγού, δηλαδή τη τιμή που κατά ελάχιστο θα πρέπει να εισπράξει ο παραγωγός για να εξασφαλίσει ένα δίκαιο εισόδημα. Αυτή τη τιμή πρέπει να καταβάλλει ο εκκοκιστής στο παραγωγό, ώστε να μπορέσει αυτός να εισπράξει την ενίσχυση εφόσον όπως προαναφέρθηκε η ενίσχυση δίδεται στα χέρια του εκκοκιστή. Η ελάχιστη τιμή του παραγωγού αποτελεί το 95% της τιμής στόχου.

Η Επιτροπή Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων εξάλλου υπολογίζει κάθε μήνα ή και σε συντομότερα χρονικά διαστήματα, όταν το απαιτούν οι συνθήκες της αγοράς (π.χ σημαντικές μεταβολές των διεθνών τιμών), την τιμή της διεθνούς αγοράς του σύσπορου βάμβακος.

Για τον υπολογισμό αυτό η Επιτροπή στηρίζεται στις διεθνείς τιμές του εκκοκισμένου βάμβακος, όπως διαπιστώνονται στα διάφορα χρηματιστήρια εμπορευμάτων της Ευρώπης και κυρίως της αγοράς του Liverpool, καθώς και στις τιμές του βαμβακόσπορου ή στις τιμές του παραγόμενου βαμβακέλαιου και βαμβακόπιτας, όταν δεν υπάρχουν διαθέσιμες τιμές βαμβακόσπορου. Λαμβάνει επίσης υπόψη της και διάφορα άλλα στοιχεία, όπως το κόστος εκκόκισης και επεξεργασίας του σπόρου, τους συντελεστές απόδοσης σύσπορου / εκκοκισμένου και σπόρου κ.λ.π.

Η ενίσχυση υπολογίζεται σε ECU/100 κιλά σύσπορου βάμβακος και καταβάλλεται στους δικαιούχους σε εθνικό νόμισμα. Αφορά ενίσχυση στη παραγωγή και είναι ενσωματωμένη στην ελάχιστη τιμή του παραγωγού. Για λόγους όμως διοικητικής απλούστευσης και αποτελεσματικής διαχείρισης (χιλιάδες οι παραγωγοί, ενώ οι εκκοκιστές μερικοί δεκάδες), η ενίσχυση καταβάλλεται μέσω των επιχειρήσεων εκκόκισης.

Οι τιμές και η ενίσχυση αφορούν προϊόντα με συγκεκριμένα πτοιοτικά χαρακτηριστικά, τη λεγόμενη "ποιότητα τύπος ". Αφορούν δηλαδή το σύσπορο βαμβάκι με 14% υγρασία, 3% ξένες ανόργανες ύλες κυτίο αρ. 5, μήκος ινών 28 χιλιοστά και απόδοση σε ίνες 32%. Για κάθε παρτίδα με διαφορετικά χαρακτηριστικά η Κοινοτική νομοθεσία προβλέπει συγκεκριμένους συντελεστές προσαύξησης ή μείωσης κατά

περίπτωση. Επίσης το μέγεθος της κοινοτικής παραγωγής ανάγεται σε "ποιότητα τύπος".

2.5.2 Σταθεροποιητής

Η πλήρης κάλυψη της διαφοράς μεταξύ Κοινοτικής και διεθνούς τιμής μέσω της χορηγούμενης επιδότησης δεν αφορά αναγκαστικά οποιοδήποτε επίπεδο κοινοτικής παραγωγής. Έχει προβλεφθεί η θέσπιση ενός "κατωφλιού παραγωγής" οριζόμενη σαν Μέγιστη Εγγυόμενη Ποσότητα (ΜΕΠ). Η υπέρβαση του κατωφλιού οδηγεί σε αντίστοιχη περικοπή της ενίσχυσης.

Κάθε χρόνο, το Συμβούλιο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων καθορίζει το κατώφλι της παραγωγής. Το όριο δηλαδή μέχρι το οποίο ολόκληρη η παραγωγή ενισχύεται στο ακέραιο. Σύμφωνα με την Πράξη Προσχώρησης της Ελλάδας στις Ευρωπαϊκές Κοινότητες το κατώφλι θα μπορούσε να ορισθεί μέσα στα ώρια της ψαλίδας, μεταξύ 403.750 και 567.000 τόννους. Μετά την ένταξη της Ισπανίας και της Πορτογαλίας η ψαλίδα αυξήθηκε κατά 185.000 τόννους. Ήτοι, κατά τη διάρκεια των τελευταίων περιόδων εμπορίας, το Συμβούλιο καθόρισε το ετήσιο κατώφλι εγγύησης, στους 752.000 τόννους σύσπορου βάμβακος της "ποιότητας τύπος" που αφορά τις δύο κύριες βαμβακοπαραγωγές χώρες της ΕΟΚ, δηλαδή την Ελλάδα και την Ισπανία.

Η επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, με τη διαδικασία της Διαχειριστικής Επιτροπής, ορίζει πριν από την έναρξη της περιόδου εμπορίας, με εκτιμήσεις των χωρών μελών, το αναμενόμενο ύψος της παραγωγής. Αν η παραγωγή αυτή είναι μεγαλύτερη από το κατώφλι εγγύησης, η διαφορά τους διαιρείται με το ποσό των 15.000 τόννων που αντιστοιχεί στο 2% της ΜΕΠ.

Αυτό το πηλίκο εκφράζει και τη συνεπευθυνότητα των παραγωγών για την περίοδο που ακολουθεί. Δηλαδή η συνεπευθυνότητα είναι το ποσοστό κατά το οποίο μειώνεται η τιμή στόχου όταν η εκτιμώμενη παραγωγή υπερβεί την Μέγιστη Εγγυημένη Ποσότητα. Το ποσό που προκύπτει από τη μείωση της τιμής στόχου αφαιρείτε από το ποσό της κατ' αρχής υπολογιζόμενης ενίσχυσης αλλά και από την ελάχιστη τιμή παραγωγού. Με το τρόπο αυτό διατηρείται σταθερός ο "Δημοσιονομικός Φάκελος" του τομέα.

Η συνεπευθυνότητα όπως εξηγήθηκε παραπάνω, υπολογίζεται στην εκτίμηση της παραγωγής πριν από την αρχή της περιόδου εμπορίας. Αν στο τέλος της περιόδου, η πραγματική παραγωγή είναι διαφορετική της αρχικά εκτιμώμενης τότε η διαφορά αυτή της παραγωγής υπολογίζεται στο όποιο κατώφλι της επόμενης περιόδου.

Για να γίνει αντιληπτός ο μηχανισμός του καθορισμού της συνεπευθυνότητας και επειδή ενδιαφέρει τη χώρα μας γιατί τα τελευταία χρόνια έχουμε υπέρβαση της Μέγιστης Εγγυημένης Ποσότητας, υπολογίζουμε τη συνεπευθυνότητα για την παραγωγή που θα πραγματοποιηθεί την παρούσα περίοδο.

Κοινοτικό κατώφλι 752000 τόνοι

Τιμή στόχου 96,02 μονάδες (ECU/ 100 κιλά)

Από την τρέχουσα περίοδο ισχύει μία μείωση των θεσμικών τιμών κατά 0.1712% στη τιμή στόχου, οπότε η νέα τιμή στόχου θα είναι $96.02 / 1.001712 = 95.86$ μονάδες με ανάλογη μείωση και στην ελάχιστη τιμή.

Ελάχιστη τιμή παραγωγού 91,06 μονάδες (95% * τιμή στόχου)

Διεθνείς τιμή 30 μονάδες

Ενίσχυση 65,86 μονάδες

95,86 μον. - 30 μονάδες

Εκτιμώμενη παραγωγή 1.035.279 τόννοι

Κατά την περασμένη περίοδο είχαμε υπέρβαση κατά 89.428 τόννους, οι οποίοι προστίθενται στην εκτιμώμενη τρέχουσα παραγωγή. Άρα η φετινή παραγωγή εκτιμάται σε $1.035.279 + 89428 = 1.124.707$ τόννους. Θα έχουμε λοιπόν.

Συνυπευθυνότητα παραγωγού = 1.124.707 - 752.000 =

372.707 τόν

372.707/15.000 = 24,85

24,85 X 95,86 μονάδες (τιμή στόχου) = 23,82 μονάδες.

Λαμβάνοντας υπόψη ότι η πράσινη ισοτιμία είναι **1 ECU = 217,343** τότε η συνυπευθυνότητα του παραγωγού ανά κιλό προϊόντος θα είναι **23,82(ECU /100 κιλά) X 217,343 (ΔΡΧ/ECU)=51,77 Δρχ/κιλό.**

Η συνυπευθυνότητα δεν μπορεί να είναι μεγαλύτερη από 25% για την περίοδο εμπορίας 1990-1991.

Σύμφωνα με το Κανονισμό 1152/90 καθιερώθηκε ειδικό καθεστώς υπέρ των μικρών παραγωγών βάμβακος σύμφωνα με το οποίο χορηγείται άμεση ενίσχυση στους μικρούς παραγωγούς, για μία περίοδο τριών ετών, με **25 ECU** ανά στρέμμα, ώστε να αντισταθμιστεί η μείωση που υφίσταται ο μικρός παραγωγός από την επιβολή της συνυπευθυνότητας.

Μικρός παραγωγός νοείται ο παραγωγός που αφιέρωσε ή θα αφιερώσει στη καλλιέργεια του βάμβακος κατά τη διάρκεια των ετών 1990, 1991, 1992 έκταση όχι μεγαλύτερη από 25 στρέμματα αποδεδειγμένα με σχετική δήλωση.

2.5.3 Άλλες διατάξεις.

Ο τομέας του βάμβακος δεν επιβαρύνεται με Νομισματικά Εξισωτικά Ποσά. Η εφαρμογή τους θα ισοδυναμούσε με χαμηλότερη ενίσχυση στη παραγωγή και συνεπώς χαμηλότερο εισόδημα παραγωγού. Αυτό, σε συνδυασμό με το ότι:

- η ελάχιστη τιμή παραγωγού αποτελεί το 95% της τιμής στόχου (και είναι συνεπώς η τιμή που λαμβάνεται υπόψη για τον υπολογισμό της ενίσχυσης)

- η μέση ποιότητα του Ελληνικού βάμβακος είναι ανώτερη από την "ποιότητα τύπου" έχουν σαν αποτέλεσμα η μέση τιμή για τον Έλληνα παραγωγό να είναι κατά πολύ μεγαλύτερη από την ελάχιστη τιμή που θεσπίζει το Κοινοτικό καθεστώς.

Δεν προβλέπεται κανένα περιοριστικό μέτρο κατά την εισαγωγή βάμβακος στη Κοινότητα από τρίτες χώρες. Το σύστημα "Ελλειματικών πληρωμών" που έχει επιλεγεί, επιβαρύνει μεν το Κοινοτικό Προϋπολογισμό, τροφοδοτεί όμως την Κοινοτική κλωστοϋφαντουργία με φθηνή πρώτη ύλη. Προτίμησε δηλαδή η Κοινότητα να επιδοτεί την παραγωγή της παρά να επιβαρύνει τις εισαγωγές της

Η κοινή οργάνωση της αγοράς στο βαμβάκι συμπληρώνεται με ενισχύσεις των ομάδων παραγωγών και των Ενώσεων τους με σκοπό τη βελτίωση των δομών σε επίπεδο παραγωγής και διάθεσης του παραγόμενου προϊόντος. Τα μέτρα στη προκειμένη περίπτωση αφορούν την κάλυψη δαπανών για σύσταση και λειτουργικά έξοδα καθώς και

εκμηχάνιση της παραγωγής και για την ίδρυση, μεταφορά και βελτίωση των μονάδων εκκόκισης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ

ΠΡΟΣΦΟΡΑ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΒΑΜΒΑΚΟΣ

3.1 Γενικά.

Προσφορά ενός προϊόντος σε μία αγορά καλούμε τις διάφορες ποσότητες, τις οποίες οι παραγωγοί μπορούν και είναι διαθέτιμενοι να διαθέσουν στην αγορά σε αντίστοιχες τιμές και σε μία ορισμένη μονάδα του χρόνου, ενώ οι λοιποί, πλην της τιμής παράγοντες παραγωγής και διαθέσεως του προϊόντος παραμένουν σταθεροί (προϋπόθεση *ceteris paribus*). Από αυτό προκύπτει ότι η προσφορά είναι μία αντίστοιχία τιμών και ποσοτήτων προϊόντος σε ορισμένη αγορά.

Η προσφορά εκφράζει τη σχέση που συνδέει τη σχετική τιμή του προϊόντος και τη προσφερόμενη ποσότητα αυτού σε δεδομένη χρονική στιγμή και δεδομένη τεχνολογία. Προέρχεται δε αυτή από τη συνάρτηση παραγωγής, με τη προϋπόθεση ότι επικρατούν συνθήκες ισορροπίας της τέλειας ανταγωνιστικής επιχείρησης. Αυτό σημαίνει ότι ο παραγωγός συμπεριφέρεται ορθολογικά και επιδιώκει την μεγιστοποίηση του κέρδους της επιχείρησης ή ελαχιστοποίηση της ζημιάς. Θα πρέπει δηλαδή ο παραγωγός να παράγει και να προσφέρει τόση ποσότητα, ώστε τα οριακά του έσοδα που απολαμβάνει με τη τιμή που επικρατεί εκείνη τη στιγμή στην αγορά, να είναι ίσα με το οριακό κόστος παραγωγής.

Με δεδομένα τη συνάρτηση παραγωγής και τις τιμές των συντελεστών ο παραγωγός θα παράγει και θα διαθέτει εκείνες τις ποσότητες που αντιστοιχούν σε σημεία της καμπύλης οριακού κόστους του προϊόντος, που βρίσκονται πάνω από την καμπύλη του μέσου κόστους παραγωγής, αυτό δε το τμήμα της καμπύλης του οριακού κόστους, αποτελεί και την καμπύλη προσφοράς του προϊόντος αυτού. Αυτό, όπως προαναφέρθηκε προϋποθέτει την ύπαρξη πλήρους ανταγωνιστικής αγοράς.

Η προϋπόθεση της πλήρως ανταγωνιστικής επιχείρησης μπορούμε να πούμε ότι εκπληρώνεται στο γεωργικό τομέα λόγω της ύπαρξης μεγάλου αριθμού και μικρών επιχειρήσεων. Όμως αυτή δεν είναι το μόνο, γιατί πρέπει να υπάρξει και η επιδίωξη του κέρδους. Αν και νεότερες αντιλήψεις δέχονται ότι το κέρδος δεν αποτελεί το μοναδικό κίνητρο για τους επιχειρηματίες και ότι στη λήψη αποφάσεων παίζουν ρόλο και άλλοι παράγοντες (αύξηση μεριδίου αγοράς, μακροχρόνια διατήρηση της επιχείρησης) υπάρχει σημαντική διαφορά μεταξύ των οικογενειακού τύπου εκμεταλλεύσεων και των επιχειρήσεων σε ότι αφορά τη συμπεριφορά τους στη μεγιστοποίηση του κέρδους και στο ρόλο του στη λήψη των αποφάσεων. Διότι:

α) Το ποσοστό της αυτοκατανάλωσης στον αγροτικό τομέα είναι πολύ υψηλότερο σε σχέση με τους άλλους τομείς της οικονομίας.

β) Λόγω της φύσεως της παραγωγής είναι πολύ δύσκολη έστω και προσεγγιστικά η ακρίβεια των υπολογισμών του παραγωγού σε ότι αφορά την αριστοποίηση της παραγωγής.

γ) Η αβεβαιότητα στη αγροτική παραγωγή είναι πολύ μεγαλύτερη απότι στους άλλους τομείς και μπορεί να λεχθεί ότι τουλάχιστον βραχυχρόνια είναι το κύριο χαρακτηριστικό του αγροτικού τομέα, λόγω των καιρικών συνθηκών.

δ) Πολλές από τις χρησιμοποιούμενες στην αγροτική εκμετάλλευση εισροές προέρχονται από την ίδια την εκμετάλλευση και το κέρδος δεν αποτελεί πιθανόν πρωταρχικό παράγοντα για την χρησιμοποίησή τους

ε) Σε περιόδους ή περιοχές μεγάλης ανεργίας η αγροτική οικογένεια δεν καταλήγει σε ανοικτή ανεργία.

στ) Μπορεί να υπάρξει απροθυμία εκ μέρους των γεωργών να αυξήσουν τη παραγωγή τους φοβούμενη πτώση των τιμών λόγω μεγάλης προσφοράς

Για όλους τους παραπάνω λόγους ο παραγωγός μπορεί να μη δρα ορθολογικά (με την έννοια της μεγιστοποίησης των κερδών), αλλά να μεγιστοποιεί μία υποκειμενική συνάρτηση ωφελιμότητας, στην οποία περιλαμβάνονται τα έσοδα από τις πτωλήσεις, η ικανοποίηση από την κατανάλωση των προϊόντων του, η ανεξαρτησία που αισθάνεται από την εργασία του, το περιβάλλον στο οποίο διαμένει και εργάζεται κ.α.

Μία επίσης σημαντική διαφορά μεταξύ του γεωργικού τομέα (αν και προσεγγίζει τον πλήρη ανταγωνισμό λόγω του μεγάλου αριθμού των εκμεταλλεύσεων) και των άλλων τομέων της οικονομίας, είναι ότι η γεωργία χαρακτηρίζεται από μία ανελαστικότητα της προσφοράς, η οποία συνδυαζόμενη με την ανελαστικότητα της ζήτησης προκαλεί μη κανονική λειτουργία του μηχανισμού της αγοράς.

3.2 Παράγοντες που επηρεάζουν την προσφορά του βάμβακος.

Από τον ορισμό της προσφοράς προκύπτει ότι η προσφερόμενες ποσότητες ενός προϊόντος σε μία αγορά είναι συνάρτηση των δυνατοτήτων και των επιθυμιών των παραγωγών για παραγωγή των προϊόντων. Και οι μεν δυνατότητες να παράγουν εξαρτώνται από τη συνάρτηση παραγωγής, τις καιρικές συνθήκες και τα διάφορα θεσμικά μέτρα, οι δε επιθυμίες να διαθέσουν το προϊόν στις διάφορες τιμές, εξαρτώνται από το εάν ικανοποιείται η βασική επιδίωξη να μεγιστοποιείται το εισόδημά τους. Με την προϋπόθεση ότι γίνεται ορθολογική κατανομή των συντελεστών παραγωγής, είναι προφανές ότι η εκπλήρωση της επιθυμίας για μεγιστοποίηση των εσόδων εξαρτάται από τη τιμή του προϊόντος αυτού, τις τιμές των άλλων προϊόντων και του κόστους παραγωγής του προϊόντος.

Τα παραπάνω συνάγεται ότι η προσφερόμενη ποσότητα βάμβακος από τους παραγωγούς είναι συνάρτηση των εξής παραγόντων:

- α) Της τιμής του βάμβακος
- β) Των τιμών των ανταγωνιστικών προϊόντων.
- γ) Του κόστους παραγωγής του βάμβακος.
- δ) Της εφαρμοζόμενης τεχνολογίας
- ε) Των καιρικών συνθηκών
- στ) Των υφισταμένων θεσμικών μέτρων.

3.2.1 Επίδραση της τιμής.

Η σημασία της τιμής στη διαμόρφωση της προσφερόμενης ποσότητας είναι σημαντική, διότι επηρεάζει, περισσότερο ίσως από κάθε άλλο παράγοντα, τις επιθυμίες και προσδοκίες των

παραγωγών να αυξήσουν ή να μειώσουν τη παραγωγή, αφού από το ύψος της εξαρτάται το ύψος του εισοδήματος. Ανάλογα με την ικανοποίηση που απολαμβάνουν οι παραγωγοί από το ύψος της τιμής υπάρχει και ανάλογη αντίδραση αυτών στη προσφερόμενη ποσότητα του προϊόντος, δηλαδή, στη περίπτωση ικανοποιητικής τιμής, οι παραγωγοί θα αυξήσουν τη παραγωγή τους ενώ στην αντίθετη περίπτωση θα τη μειώσουν.

Επίσης πολύ σημαντική είναι η μεταβολή της τιμής από χρόνο σε χρόνο. Μεγάλες μεταβολές δημιουργούν ένα περιβάλλον αβεβαιότητας στους παραγωγούς με αποτέλεσμα, πρώτον, να μην μπορούν να προγραμματίσουν την παραγωγή για την επόμενη καλλιεργητική περίοδο, αφού δεν μπορούν να στηριχθούν για το σκοπό αυτό στις τιμές των προηγούμενων ετών, και δεύτεραν, να μην ωθούνται στη χρησιμοποίηση νέων μεθόδων τεχνολογίας, οι οποίες απαιτούν κεφάλαια, επειδή επιθυμούν να αποφύγουν το κίνδυνο που μπορεί να προκύψει από την εφαρμογή αυτών των μεθόδων.

Ο μηχανισμός διαμόρφωσης της τιμής του βάμβακος αναλύθηκε στο προηγούμενο κεφάλαιο. Καθ'όλη τη μεταπολεμική περίοδο, οι τιμές του βάμβακος στηρίζονταν από το κράτος με διάφορους τρόπους ώστε να προστατευτεί το εισόδημα των παραγωγών και να προωθηθεί παράλληλα η καλλιέργεια του προϊόντος. Γενικά μπορεί να λεχθεί ότι οι τιμές του βάμβακος έτσι όπως εξελίχθηκαν, λειτούργησαν ικανοποιητικά προς το τομέα της αύξησης α) του εισοδήματος των παραγωγών β) της παραγωγής γ) του υπό διάφορες μορφές επενδεδυμένου κεφαλαίου για νέα τεχνολογία.

Ο χρόνος εξαγγελίας της τιμής μέχρι την ένταξη της χώρας στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα γίνονταν κύρια μετά τη συγκομιδή του προϊόντος με συνέπεια την έλλειψη κατάρτισης του ετήσιου καλλιεργητικού προγράμματος των παραγωγών. Μετά την εισόδο μας στην ΕΟΚ οι τιμές ανακοινώνονται αρκετά νωρίτερα, όχι πάντως πριν την έναρξη της σποράς του βάμβακος, όπως θα εξυπηρετούσε καλλίτερα ώστε οι παραγωγοί να αποφασίζουν για το ύψος των εκτάσεων που θα καλλιεργήσουν και για τις ποσότητες των συντελεστών που θα χρησιμοποιήσουν για την παραγωγή του προϊόντος.

3.2.2 Ανταγωνιστικές καλλιέργειες

Τα περισσότερα προϊόντα μίας γεωργικής εκμετάλλευσης εμφανίζουν ανταγωνιστική σχέση μεταξύ τους για τους διάφορους συντελεστές παραγωγής. Αν παραδείγματος χάριν καλλιεργηθεί μία έκταση με βαμβάκι σημαίνει ότι θα αυξηθεί η προσφορά του, αυτό θα έχει ως αποτέλεσμα τη μείωση της προσφερόμενης ποσότητας ενός άλλου προϊόντος δεδομένου ότι ο συντελεστής παραγωγής "έδαφος" δεν διατίθεται σε απεριόριστη ποσότητα. Η στενότητα των συντελεστών παραγωγής, το κόστος αυτών και το διαμορφούμενο ύψος εισοδήματος δημιουργεί τον ανταγωνισμό των καλλιέργειών μεταξύ τους.

Για να φανεί δε η οικονομική σπουδαιότητα που έχει μία καλλιέργεια θα πρέπει να συγκριθεί με άλλες καλλιέργειες που μπορούν να τη ανταγωνισθούν, με βάση το γεωργικό εισόδημα που απολαμβάνουν οι παραγωγοί από τη καλλιέργεια αυτή και από τις άλλες καλλιέργειες. Το γεωργικό εισόδημα λοιπόν αλλά και η ακαθάριστη πρόσοδος και το ύψος των δαπανών που καθορίζουν το ύψος του γεωργικού εισοδήματος προσανατολίζουν τους παραγωγούς για την επιλογή της μίας ή άλλης καλλιέργειας.

Στη περίπτωση του βάμβακος, τέτοιες καλλιέργειες μπορούν να θεωρηθούν η καλλιέργεια του αραβοσίτου, των ζαχαρότευτλων και του σκληρού σιταριού. Το καλαμπόκι, μετά τη δημιουργία των υβριδίων υψηλών αποδόσεων, δίδει υψηλή ακαθάριστη πρόσοδο εφάμιλλη αυτής του βάμβακος. Επί πλέον ο παραγωγός δεν χρειάζεται να επιβαρύνει την εκμετάλλευση του με νέο εξοπλισμό αφού όλες οι καλλιεργητικές φροντίδες του καλαμποκιού μπορούν να πραγματοποιηθούν με τον ίδιο εξοπλισμό που εξυπηρετεί την βαμβακοκαλλιέργεια.

Τα ζαχαρότευτλα ήταν πάντα μία ανταγωνιστική καλλιέργεια για το βαμβάκι, λόγω της υψηλής ακαθάριστης προσόδου και υψηλού εισοδήματος, αλλά και λόγω της βεβαιότητας που αισθάνεται ο παραγωγός για τη διάθεση της παραγωγής, αφού ως γνωστόν η καλλιέργεια των ζαχαρότευτλων είναι ελεγχόμενη από το κράτος, οι εκτάσεις είναι καθορισμένες, ο δε Οργανισμός Ζάχαρης παραλαμβάνει όλη τη παραγόμενη ποσότητα.

Τελευταία με την επίτευξη υψηλών επιδόσεων του σκληρού σιταριού, ιδίως σε ορισμένες περιοχές, αλλά κυρίως λόγω

των ικανοποιητικών τιμών από την Ευρωπαϊκή Κοινότητα και τον χαρακτηρισμό της καλλιέργειας σαν προωθούμενης, το σκληρό σιτάρι μπορεί να θεωρηθεί ως ανταγωνιστική καλλιέργεια του βάμβακος διότι δίνει ικανοποιητικό εισόδημα λόγω των χαμηλών καλλιεργητικών δαπανών. Εκτός τούτου η καλλιέργεια του σιταριού δίδει την εντύπωση στο παραγωγό ότι εφαρμόζει σύστημα αμειψισποράς και συμβάλλει στην αντιμετώπιση του προβλήματος της ανδρομύκωσης του βάμβακος, που αποτελεί πράγματι οξύτατο πρόβλημα στις περιοχές που το βαμβάκι καλλιεργείται για πολλά χρόνια συνεχόμενα.

Μία εικόνα της ακαθάριστης προσόδου των παραπάνω καλλιεργειών φαίνεται από τον παρακάτω πίνακα για την τριετία 1987-1989 σύμφωνα με τα στοιχεία της ΑΤΕ.

ΠΙΝΑΚΑΣ 10

Καλλιέργεια	1987	1988	1989
Βαμβάκι	33.210	40.600	50.000
Αραβόσιτος	29.000	33.880	37.125
Ζαχαρότευτλα	40.530	41.550	56.000
Σιτάρι σκληρό	12.900	13.300	17.500

Στοιχεία Α.Τ.Ε

Βλέπουμε ότι τη μεγαλύτερη πρόσοδο δίνουν τα ζαχαρότευτλα που πράγματι αποτελούν την κύρια ανταγωνιστική καλλιέργεια του βάμβακος, αλλά δεν μπορεί να καλλιεργήσει ο παραγωγός ελεύθερα όποια έκταση επιθυμεί και όπου επιθυμεί, εφόσον χρειάζεται άδεια από τον Οργανισμό Ζάχαρης, η οποία χορηγείται για ορισμένη έκταση και για ορισμένες περιοχές της χώρας.

3.2.3 Κόστος παραγωγής.

Βασική επιδίωξη του παραγωγού, όπως είναι γνωστό, είναι να μεγιστοποιήσῃ το γεωργικό του εισόδημα, το οποίο αποτελεί τη διαφορά των εξόδων από τα έσοδα της εκμετάλλευσης. Το μέγεθος αυτό, όπως είναι προφανές, επηρεάζεται τόσο από την τιμή και την ποσότητα του παραγόμενου προϊόντος, όσο και από τις τιμές και τις ποσότητες των χρησιμοποιούμενων συντελεστών παραγωγής, που συνολικά απαρτίζουν τις παραγωγικές δαπάνες καλλιέργειας

Το κόστος προϊόντος που αποτελεί το σύνολο των παραγωγικών δαπανών κατά μονάδα ποσότητας ενός προϊόντος, είναι συνάρτηση των τιμών των συντελεστών παραγωγής, της ποσότητας του παραγόμενου προϊόντος και της ποσότητας των συντελεστών παραγωγής. παρουσιάζει δε ευρεία διακύμανση από εκμετάλλευση σε εκμετάλλευση λόγω της διαφορετικής συνάρτησης παραγωγής της κάθε εκμετάλλευσης σε κάθε παραγωγική περίοδο. Γι αυτό και ο υπολογισμός του αποτελεί δύσκολο έργο λαμβανομένων υπόψη και άλλων δυσχερειών που προκύπτουν στη πράξη, όπως είναι ο πολυτεμαχισμός του εδάφους των εκμεταλλεύσεων, η πολυκαλλιέργεια, η επίδραση τυχαίων γεγονότων και οι δυσχέρειες συγκέντρωσης στοιχείων λόγω άγνοιας και επιφυλακτικότητας των παραγωγών.

Για τον υπολογισμό του κόστους οι τρόποι, με τους οποίους ταξινομούνται οι δαπάνες είναι α) κατά βασικούς συντελεστές παραγωγής β) κατά ομοειδής ομάδες δαπανών γ) σε σταθερές και μεταβλητές δαπάνες και δ) βάσει διακρίσεως σε εμφανείς και τεκμαρτές. Στη προκειμένη περίπτωση θα ακολουθήσουμε το τρόπο της ταξινόμησης κατά βασικούς συντελεστές παραγωγής.

Για την ανάλυση των στοιχείων του κόστους χρησιμοποιήθηκαν στοιχεία της Αγροτικής Τράπεζας και αφορούν την καλλιεργητική περίοδο 1990-91. Σημειώνουμε για μία ακόμη φορά τη δυσκολία υπολογισμού κόστους που να ανταποκρίνεται σε όλες τις εκμεταλλεύσεις και για όλη την Ελλάδα λόγω της διαφορετικής συνάρτησης παραγωγής της κάθε εκμετάλλευσης

Επί πλέον για τον υπολογισμό του μέσου κόστους του βάμβακος και για διευκόλυνση των υπολογισμών των δαπανών του σταθερού κόστους, κρίθηκε σκόπιμο να γίνουν οι ακόλουθες υποθέσεις.

Θεωρούμε μια μέση γεωργική εκμετάλλευση έκτασης 50 στρεμμάτων που ασχολείται μόνο με την καλλιέργεια βάμβακος. Η έκταση των 50 στρεμμάτων μπορεί να θεωρηθεί μεγάλη για μέση αντιπροσωπευτική εκμετάλλευση, δεδομένου ότι το 78% των γεωργικών εκμεταλλεύσεων καλλιέργει λιγότερα από 40 στρέμματα (16,5 στρ.) και το 22% καλλιέργει άνω των 40 στρεμμάτων (70 στρ.). Όμως είναι βέβαιο ότι στη πρώτη περίπτωση καλλιέργούνται παράλληλα και άλλες καλλιέργειες γιατί εκμετάλλευση με μόνο 16.5 στρέμματα βαμβάκι δεν είναι δυνατό να λειτουργήσει.

Τα περιουσιακά στοιχεία της εκμετάλλευσης και το κόστος αγοράς ή αντικατάστασης αυτών κατά το έτος αναφοράς έχει ως εξής:

Άγροί			
- 50 στρέμματα ποτιστικής γης	αξίας	15.000.000	δρχ
Κτίρια	"		
- Αποθήκη		1.200.000	
Μηχανήματα	"		
- Ελκυστήρας ιπποδυν. 70HP	"	3.500.000	
- Άροτρο	"	150.000	
- Πλατφόρμα	"	300.000	
Καλλιεργητής	"	100.000	
- Δισκοβάρνα	"	200.000	
- Ψεκαστικό	"	150.000	
- Σωλήνες άρδευσης	"	200.000	
- Σκαλιστική μηχανή	"	100.000	
ΣΥΝΟΛΟ ΑΞΙΑΣ ΜΗΧΑΝΗΜΑΤΩΝ		4.700.000	

- Θεωρούμε ότι τα περιουσιακά στοιχεία ανήκουν εξ ολοκλήρου στην εκμετάλλευση και έχουν αγορασθεί με ίδια κεφάλαια απασχολούνται δε αποκλειστικά στην εν λόγω εκμετάλλευση.

- Τα μηχανήματα έχουν αγορασθεί πριν πέντε χρόνια την ίδια δε περίοδο κατασκευάστηκε και η αποθήκη.

- Η απόσβεση των κτιρίων και μηχανημάτων υπολογίζεται με τη μέθοδο της σταθερής απόσβεσης. Για τα κτίρια η διάρκεια ζωής υπολογίζεται σε 30 χρόνια για δε τον ανελκυστήρα και τα παρελκόμενα υπολογίζομε μέσο όρο 12 χρόνια. Η υπολειμματική αξία των μηχανημάτων υπολογίζεται σε 10% της αξίας αγοράς, της αποθήκης θεωρείται μηδέν.

Έτσι η ετήσια απόσβεση των περιουσιακών στοιχείων θα είναι:

Απόσβεση κτιρίων: 1.200.000 δρχ / 30 έτη = 40.000 δρχ.

Απόσβεση μηχανημάτων: (4.700.000 - 470.000) δρχ / 12 έτη = 4.230.000 / 12 = 352.500 δρχ.

- Η σημερινή αξία των περιουσιακών στοιχείων που προκύπτει μετά την αφαίρεση της συνολικής απόσβεσης από την αξία αντικατάστασης αυτών θα είναι:

Κτίρια: 1.200 000 δρχ - 5 έτη X 40.000 δρχ / έτος = 1.000.000 δρχ

Μηχανήματα :4.700.000 δρχ - 5 έτη X 352.500 δρχ / έτος = 2.937.500 δρχ

- Ο επιμερισμός της συνολικής απόσβεσης γίνεται ανά στρέμμα καλλιεργούμενης έκτασης.

- Για τη συντήρηση των κτιρίων υπολογίζομε ετησίως 1% της αξίας των και για την συντήρηση των μηχανημάτων 3% της αξίας των.

- Για τον υπολογισμό των τόκων στις διάφορες δαπάνες λήφθηκε υπόψη το επιτόκιο των βραχυπρόθεσμων δανείων της Αγροτικής Τράπεζας (18 %)

- Η απόδοση ενός στρέμματος ανέρχεται σε 290 κιλά που αποτελεί το μέσο όρο της απόδοσης σε πανελλήνια κλίμακα, η δε μέση τιμή παραγωγού κατά το 1990 ανήλθε σε 169,12 δρχ / κιλό.

Με βάση της παραπάνω υποθέσεις το μέσο κόστος ενός στρέμματος βάμβακος έχει ως ακολούθως.

**Πίνακας υπολογισμού κόστους παραγωγής 1 στρ.
βάμβακος κατά συντελεστές παραγωγής.**

I. Έδαφος

- Ενοίκιο ιδίου εδάφους	12.000
-------------------------	--------

II. Εργασία

-Όργωμα	0,3 ώρες	*375 δρχ/ώρα	112 δρχ
-Καλλιεργητής - σβάρνισμα	1 ώρα	«	375 «
φρεζάρισμα			
-Σπορά	0,2 «	«	75 «
- Λίπανση(βασική - επιφανειακή)	1 «	«	375 «
- Σκαλίσματα	4 «	«	1500 «
- Ζιζανιοκτονία	0,2 «	«	75 «
- Ψεκασμοί	0,2 «	«	75 «
- Άρδευση	6 «	«	2250 «
- Μεταφορές	2 «	«	750 «
- Λοιπές εργασίες	1 «	«	375 «
- Τόκοι εργασίας	5.962 δρχ	* 18%/2	536 «

III. Δαπάνες κεφαλαίου

35.277

δρχ
-----

1. Δαπάνες μόνιμου και ημιμόνιμου κεφαλαίου.

-Τόκοι κεφαλαίου			
.Κτιρίων.	1.000.000/2 * 18%/50 στρ	1800	
.Μηχανημάτων.	2.937.500/2 * 18%/50 στρ	5288	
- Απόσβεση			
.Κτιρίων.	1.200.000/30 έτη/50 στρ	800	
.Μηχανικού εξοπλισμού	352.000 / 50 στρ	7.050	
- Συντήρηση			
.Κτισμάτων.	1.200.000 * 1% /50 στρ	240	
.Μηχανημάτων	4.700.000 * 3% /50 στρ	2.820	
- Ασφάλιστρα μηχανημάτων	3.500.000 * 0,7% / 50 στρ	490	
- Τόκοι συντήρησης και ασφαλίστρων	3.550 * 18%/2	320	
2. Δαπάνες Κυκλοφοριακού κεφαλαίου.		16.469	
α. Αξία υλικών			
- Σπόρος	3 κιλά/στρ * 300δρχ/κιλό	900	
- Λιπάσματα			
.Φωσφορική αμμωνία	50 κιλά/στρ * 16,2 δρχ/κιλό	810	
.Νιτρική αμμωνία	30 κιλά/στρ * 16,2δρχ/κιλό	486	
- Φάρμακα διάφορα		3000	
- Καύσιμα		4312	
- Λιπαντικά		431	
β. Ξένη μηχανική εργασία (συγκομιδή)		4.000	
(σπορά)		500	
γ. Διάφορα γενικά έξοδα		1.000	
δ. Τόκοι κυκλοφοριακού κεφαλαίου	11.439δρχ*18% / 2	1030	
ΣΥΝΟΛΟ ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΩΝ ΔΑΠΑΝΩΝ		53.775	

$$\begin{array}{rcl}
 & \text{Σύνολο δαπανών} & 53.775 \\
 \text{Κόστος παραγωγής=} & \hline & = \\
 = 185,4 \text{ δρχ} & \text{Παραγόμενη ποσότητα} & 290
 \end{array}$$

Η ακαθάριστη Πρόσοδος της παραγωγής ενός στρέμματος υπολογίζεται σε 290 κιλά X 169,12 δρχ / κιλό = 49.045 δρχ / στρ.

Παρατηρούμε ότι στην εν λόγω εκμετάλλευση προκύπτει ζημιά ίση με $53.775 - 49.045 = 4.730$ δρχ / στρέμμα.

Το Γεωργικό όμως εισόδημα το οποίο ενδιαφέρει τον παραγωγό και το οποίο αντιστοιχεί στο ενοίκιο του εδάφους, στους τόκους των ιδίων κεφαλαίων, στην Αμοιβή της ίδιας εργασίας και το κέρδος είναι:

Γεωργικό Εισόδημα = Ενοίκιο Εδάφους	= 12.000 δρχ
Αμοιβή εργασίας	= 6.498 δρχ
Τόκοι κεφαλαίου	= 7.088 δρχ
Κέρδος	= (4.730)
Σύνολο	20.856 δρχ

Από την παραπάνω ανάλυση προκύπτει σαν συμπέρασμα ότι οι δαπάνες κεφαλαίου επιβαρύνουν σε μεγάλο βαθμό το κόστος παραγωγής εφόσον το 65,6 % του συνόλου των παραγωγικών δαπανών αποτελούν δαπάνες κεφαλαίου, από αυτές δε το 30,6% είναι μεταβλητές δαπάνες.

Μπορεί κανείς να αντιληφθεί τη σημασία της αύξησης της καλλιεργούμενης έκτασης ή την αύξηση των στρεμματικών αποδόσεων στη μείωση του κόστους παραγωγής δεδομένου ότι θα επιμεριστούν οι σταθερές δαπάνες σε μεγαλύτερο αριθμό στρεμμάτων ή ποσότητας προϊόντος. Εξάλλου οι δαπάνες εργασίας συμμετέχουν με 12% στη διαμόρφωση του κόστους παραγωγής, ενώ το έδαφος με 22,5%.

Έτσι στην ίδια εκμετάλλευση αν αυξηθεί η απόδοση σε 320 κιλά ανά στρέμμα, τότε οι κόστοι του προϊόντος μειώνεται σε 168 δρχ / κιλό, και η εκμετάλλευση θα έχει κέρδος 343 δρχ / στρέμμα το δε γεωργικό εισόδημα θα είναι 25.929 δρχ / στρέμμα.

Εάν η εκμετάλλευση αυξήσει τώρα την καλλιεργούμενη έκταση σε 60 στρέμματα, τότε οι δαπάνες του μόνιμου κεφαλαίου ανά στρέμμα διαμορφώνονται σε 15.719 δρχ εκ των οποίων 5.509 δρχ αντιστοιχούν σε τόκους του κεφαλαίου, οι δε συνολικές δαπάνες παραγωγής σε 50.686 δρχ. Το κόστος του προϊόντος με παραγωγή 290 κιλά / στρέμμα μειώνεται σε 174,8 δρχ/ κιλό το δε γεωργικό εισόδημα θα είναι 22.366 δρχ / στρέμμα.

Από τα παραπάνω επίσης προκύπτει η δυσκολία του υπολογισμού ενός ενιαίου κόστους παραγωγής, όπως επίσης και η μεγάλη διακύμανση που υφίσταται μεταξύ των διάφορων εκμεταλλεύσεων πράγμα και που αρχικά είχαμε τονίσει. Είναι δύσκολο λοιπόν να μιλάμε για μέσο κόστος του προϊόντος για όλη τη χώρα, αλλά να περιορίζεται όσο το δυνατό σε μικρότερες περιοχές.

3.2.4 Η τεχνολογική πρόοδος.

Η τεχνολογική εξέλιξη ορίζεται σαν η εφαρμογή των επιτευγμάτων της επιστήμης σε νέες μεθόδους και τεχνικές. Οι οποίες εφαρμοζόμενες στο τομέα της γεωργίας προκαλούν μεταβολή στις παραμέτρους της συνάρτησης παραγωγής, ώστε να αυξάνει το παραγόμενο προϊόν με δεδομένη ποσότητα του ενός ή περισσοτέρων συντελεστών και έτσι να επιφέρει μείωση του κατά μονάδα προϊόντος κόστους παραγωγής. Είναι επίσης δυνατόν να συμβάλλει στη ποιοτική βελτίωση του προϊόντος και κατ'επέκταση εξασφάλιση υψηλότερης τιμής για το παραγωγό με αποτέλεσμα αύξηση του εισοδήματος.

Η εφαρμογή νέας τεχνολογίας επιδρά στην αύξηση της παραγωγής τόσο βραχυχρόνια όσο και μακροχρόνια. Βραχυχρόνια, διότι ο παραγωγός εφαρμόζοντας νέα τεχνολογία μετατοπίζει τη βραχυχρόνια καμπύλη κόστους προς τα κάτω και δεξιά, οπότε με δεδομένη τη τιμή του προϊόντος αυξάνει τη προσφερόμενη ποσότητα για να μεγιστοποιήσει τα κέρδη του. Μακροχρόνια επίσης, διότι με δεδομένη τη καμπύλη ζήτησης για ένα προϊόν και εφαρμογή νέας τεχνολογίας η καμπύλη προσφοράς μετατοπίζεται προς τα δεξιά οπότε μειώνεται η τιμή του προϊόντος και πραγματοποιείται ζημιά για τους παραγωγούς. Όσο μεγαλύτερη είναι η μείωση της τιμής τόσο περισσότερο ζημιώνονται οι παραγωγοί που δεν ακολουθούν τη νέα τεχνολογία, γι'αυτό όλο και περισσότεροι αναγκάζονται να την υιοθετήσουν και να αντιμετωπίσουν την πραγματοποιούμενη ζημιά με την αύξηση της παραγόμενης ποσότητας.

Οι επιδράσεις πάνω στη καμπύλη προσφοράς είναι σωρευτικές. Όσοι περισσότεροι παραγωγοί υιοθετούν τη νέα τεχνολογία, τόσο αυξάνεται η προσφορά και μειώνεται η τιμή αγοράς του προϊόντος.

Η τεχνολογική πρόοδος διακρίνεται σε μηχανική, χημική και βιολογική. Στη καλλιέργεια του βάμβακος έχουν εφαρμοσθεί διαχρονικά και τα τρία είδη της τεχνολογίας. Η μορφή της μηχανικής τεχνολογίας που περιλαμβάνει μηχανές και εργαλεία, όπως ελκυστήρες, σπαρτικές, σκαλιστικές, αντλητικά συγκροτήματα, βαμβακοσυλλεκτικές μηχανές, συνέβαλαν σημαντικά στη εξοικονόμηση εργασίας και την απελευθέρωση εργατικού δυναμικού και παράλληλη τροφοδότηση άλλων τομέων της οικονομίας με το σημαντικό αυτό συντελεστή παραγωγής.

Η χημική τεχνολογία που περιλαμβανει προϊόντα βιομηχανικής προέλευσης που συνδυάζουν γνώσεις χημείας

και βιολογίας, όπως τα λιπάσματα, εντομοκτόνα, μυκητοκτόνα, ζιζανιοκτόνα, και άλλα φάρμακα, όπως αυξητικές ορμόνες, αποφυλλωτικά κ.α. βρήκε μεγάλη εφαρμογή στη καλλιέργεια του βάμβακος, περισσότερο ίσως από κάθε άλλη καλλιέργεια στη χώρα μας.

Τέλος, η βιολογική τεχνολογία που περιλαμβάνει τις νέες ποικιλίες φυτών, στη περίπτωση του βάμβακος βρήκε ευρεία εφαρμογή σε μια σειρά από καινούργιες ποικιλίες που δημιουργήθηκαν στο διάστημα μετά το 1950, μεταξύ των οποίων οι ποικιλίες 2Γ, 10Ε, 4S και άλλες εισαγόμενες, και συνέβαλε πολύ στην αύξηση των αποδόσεων και της καλλιεργούμενης έκτασης.

Η χημική και βιολογική τεχνολογία χαρακτηρίζονται ως τεχνολογίες που ενεργούν έτσι ώστε να αυξάνουν το συντελεστή "γη", ενώ η μηχανική ενεργεί ως τεχνολογία εξοικονόμησης εργασίας.

3.2.5 Καιρικές συνθήκες

Οι καιρικές συνθήκες επηρεάζουν την παραγωγή με δύο τρόπους. Πρώτον, επηρεάζουν την καλλιεργούμενη έκταση και δεύτερον την απόδοση των καλλιεργειών. Η καλλιεργούμενη έκταση επηρεάζεται από το γεγονός ότι, όταν οι συνθήκες είναι δυσμενείς, επηρεάζονται οι παραγωγοί ως προς την έκταση που θα καλλιεργήσουν λόγω μη δυνατότητά τους να επέμβουν στην κατάλληλη και έγκαιρη προετοιμασία του εδάφους για τη σπορά. Οι αποδόσεις επίσης επηρεάζονται, δεδομένου ότι τα φυτά καθόλη τη διάρκεια της ζωής των εξαρτώνται από τις καιρικές συνθήκες ιδιαίτερα σε ορισμένες φάσεις όπως της ανθοφορίας και της ανάπτυξης κάψων.

Ευνοϊκές και κατάλληλες συνθήκες είναι βέβαιο ότι θα συντελέσουν στην ομαλή ανάπτυξη του φυτού, τον κανονικό σχηματισμό των παραγωγικών οργάνων και την πραγματοποίηση υψηλότερης παραγωγής και καλύτερης ποιότητας προϊόντος.

Αρκετοί παράγοντες των καιρικών συνθηκών έχουν τεθεί σε έλεγχο, όπως αυτός των βροχοπτώσεων, με την πραγματοποίηση μεγάλων αρδευτικών έργων ή γεωτρήσεων. Έτσι ο παραγωγός μπορεί να επεμβαίνει την κατάλληλη

χρονική στιγμή που διαπιστώνει ότι τα φυτά χρειάζονται άρδευση και να ρυθμίζει την ποσότητα του απαιτούμενου νερού, χωρίς να περιμένει τη βροχόπτωση, επεμβαίνοντας κατ'αυτό το τρόπο στην δυσμενή επίδραση της έλλειψης των βροχοπτώσεων.

Ενώ όμως ο παραγωγός μπορεί να ελέγχει τη ποσότητα του νερού όταν δεν υπάρχουν βροχοπτώσεις και υπάρχει αυτάρκεια αρδευτικού νερού στη περιοχή του, δεν μπορεί να αντιδράσει όταν η βροχόπτωση πραγματοποιείται σε μη επιθυμητή περίοδο, όπως στη περίοδο της σποράς, όπου οι πρώιμες βροχοπτώσεις παρεμποδίζουν την εκτέλεση των απαραίτητων εργασιών προετοιμασίας του εδάφους και σποράς του σπόρου ή κατά την περίοδο της συγκομιδής, όπου μακρές περίοδοι βροχοπτώσεων οδηγούν σε μείωση της απόδοσης και υποβάθμιση της ποιότητας του προϊόντος με αποτέλεσμα σημαντική απώλεια του εισοδήματος λόγω χαμηλότερων τιμών ή και αδυναμίας πώλησης του προϊόντος.

Δεν μπορεί να ελεγχθεί επίσης ο παράγων της θερμοκρασίας που ασκεί σημαντική επίδραση στα διάφορα στάδια της ανάπτυξης του φυτού, από το στάδιο του φυτρώματος του σπόρου που είναι και το πλέον σημαντικό, μέχρι το σχηματισμό των κάψων και την αύξηση αυτών. Υπερβολικά υψηλές ή και χαμηλές θερμοκρασίες δεν είναι επιθυμητές, διότι ασκούν αρνητική επίδραση στη ποσότητα και ποιότητα του παραγόμενου βάμβακος.

3.3 Προβλήματα και κίνδυνοι για το μέλλον του Ελληνικού Βάμβακος.

A. Κίνδυνοι που μπορούν να μειώσουν την παραγωγικότητα.

Έλλειψη αρδευτικού νερού Η απειλή της έλλειψης αρδευτικού νερού είναι πλέον όχι μόνο ορατή αλλά πραγματική. Η ληστρική ως τώρα εκμετάλλευση των υδάτινων πόρων, επιφανειακών και υπογείων, δεν επιτρέπει αισιοδοξία για το μέλλον. Η σοβαρά διαταραγμένη οικολογική ισορροπία δεν μπορεί να αντικατασταθεί με μία η δύο βροχερές χρονιές.

Η αύξηση επίσης της καλλιέργειας δημιουργεί πρόσθετες ανάγκες. Θα πρέπει επίσης να τονισθεί η κακή διαχείριση του

νερού με αποτέλεσμα τις τεράστιες απώλειες τόσο στη μεταφορά όσο και στο χωράφι.

Εκτός λοιπόν από τη έλλειψη νερού αυτή καθ'αυτή, σοβαρό πρόβλημα αποτελεί και η αντιοικονομική γενικότερα χρήση του νερού.

Εχθροί και ασθένειες. Μπορεί ανά πάσα στιγμή να αποτελέσουν σοβαρό κίνδυνο για τη βαμβακοκαλλιέργεια.

Η συνεχής χρήση φυτοφαρμάκων δημιουργεί ανθεκτικότητα σ'αυτά με αποτέλεσμα να αναζητούνται συνεχώς νέα αποτελεσματικότερα και ακριβότερα σκευάσματα. Τέλος η ανεξέλεγκτη εισαγωγή σπόρων δεν αποκλείει την εισαγωγή αγνώστων στη χώρα μας ασθενειών.

Πανσπερμία ποικιλιών .Με τη σχεδόν ελεύθερη εισαγωγή ποικιλιών ο δημιουργούμενος ανταγωνισμός μπορεί να συμβάλει θετικά στη βελτίωση και της Ελληνικής σποροπαραγωγής. Επίσης επιτρέπει την άμεση καλλιέργεια τυχόν πλεονεκτικών νέων ποικιλιών. Είναι όμως ορατός ο κίνδυνος δημιουργίας μιας πανσπερμίας ποικιλιών με προφανείς τις αρνητικές επιπτώσεις στις αποδόσεις αλλά κυρίως στην ποιότητα του Ελληνικού βάμβακος . Ο κίνδυνος γίνεται τεράστιος αν η ελληνική σποροπαραγωγή περιοριστεί σημαντικά ή εγκαταλειφθεί .

Πτώση της ποιότητας. Σοβαρός είναι ο κίνδυνος , ιδίως σε ορισμένες περιοχές, της συνεχούς πτώσης ορισμένων ποιοτικών χαρακτηριστικών και κυρίως του μικροναίρ, πρόβλημα που ήδη απασχολεί τη κλωστ/για.

Είναι δεδομένο ότι αυτή η ποιοτική υποβάθμιση δεν οφείλεται στις ποικιλίες αλλά σε πλημμελή ωρίμανση της ίνας που συνδέεται με κλιματικούς παράγοντες και επιτείνεται ακόμη περισσότερο από τη τεχνική της καλλιέργειας που εφαρμόζεται στο κυνήγι των αποδόσεων (υπερβολικές αρδεύσεις, λιπάνσεις, οψιμότητα).

Προβλήματα ποιότητας δημιουργούνται επίσης από τη μη αποφύλλωση, κακές συνθήκες συλλογής , αποθήκευση υπερβολικών ποσοτήτων στα εκκοιστήρια, ανάμιξη βαμβακιών και έλλειψη τυποποίησης, ακόμη κακή εκκόκιση στη προσπάθεια απορρόφησης μεγαλύτερων ποσοτήτων βαμβακιού, πράγμα στο οποίο καθοριστικό ρόλο παίζει η υψηλή ενίσχυση.

B. Κίνδυνοι από τη μείωση της οικονομικότητας.

Υπερβολική αύξηση του κόστους Μπορεί εύκολα να οδηγήσει στη μείωση της οικονομικότητας της καλλιέργειας, ιδίως αν

συνδυαστεί με την όποια μείωση ή σταθεροποίηση των τιμών του βαμβακιού και ασφαλώς δεν αναμένεται οι τιμές του βαμβακιού να συνεχίσουν να αυξάνουν δεδομένης της κοινοτικής πολιτικής.

Το κόστος συνεχώς αυξάνει λόγω της διαρκής αύξησης του κόστους των εφοδίων αλλά και των άλλων συντελεστών παραγωγής(ενοίκιο, ενέργεια κ.λ.π) που συχνά είναι ταχύτερη από τις τιμές.

Το κόστος βεβαίως αυξάνει και από τη συχνά αλόγιστη χρήση εισροών από τους παραγωγούς που δεν έμαθαν να υπολογίζουν την οικονομικότητα των συντελεστών παραγωγής που ήρθε πλέον καιρός να γίνει αντιληπτό όχι μόνο για λόγους οικονομικότητας αλλά και προστασίας του περιβάλλοντος.

Ο σημαντικότερος ίσως παράγοντας στην αύξηση του κόστους είναι το ενοίκιο που συνεχώς αυξάνει αλλά και το κόστος του χρήματος που επίσης είναι ακριβό για τον Έλληνα αγρότη.

Σημαντικό επίσης στοιχείο του κόστους είναι το συλλεκτικό. Ενθάρρυνση των συνεταιριστικών και λοιπών Ο.Π.Β να συνεχίσουν να λειτουργούν και μετά τη λήξη των υποχρεώσεών τους βάση του κανονισμού. Θα βοηθήσει σημαντικά στη συγκράτηση του κόστους συλλογής.

Μεταβολή του καθεστώτος ενίσχυσης της Ε.Ο.Κ ή μείωση των ενισχύσεων. Η κοινότητα σε κάθε μεταβολή μικρότερη ή μεγαλύτερη του καθεστώτος ενίσχυσης θα προσπαθήσει στα πλαίσια της γενικότερης πολιτικής περιορισμού των ενισχύσεων, να περιορίσει τις χορηγούμενες ενίσχυσης. Αυτό ήδη έγινε με τα σιτηρά και τα ελαιούχα στα οποία οι ενισχύσεις χορηγούνται κατά στρέμμα.

Βεβαίως ανάλογο αποτέλεσμα μπορεί να προκύψει και μέσο του συστήματος σταθεροποίησης με την αύξηση της συνυπευθυνότητας ή ακόμη και με το διαχωρισμό της Μ.Ε.Π μεταξύ Ελλάδος και Ισπανίας.

Άλλωστε με τα έως τώρα μέτρα που κατά καιρούς πάρθηκαν και ουσιαστικά μειώθηκαν η ενισχύσεις με τον α ή β τρόπο.

Το καθεστώς για το βαμβάκι που εφαρμόστηκε με το πρωτόκολλο 4 μπορεί να χαρακτηρισθεί διορατικό και προνομιακό και θα πρέπει να διαφυλαχθεί με κάθε τρόπο. Σ'αυτό άλλωστε οφείλεται το γεγονός ότι σήμερα το βαμβάκι είναι η δυναμικότερη και πιο προσοδοφόρα καλλιέργεια.

Τυχόν μεταβολή του καθεστώτος και εφαρμογή στρεμματικών ενισχύσεων θα είναι καταστροφική, θα αποθαρρύνει τη καλλιέργεια και θα υποβαθμίσει τη ποιότητα.

Στο Ισραήλ που το βαμβάκι δεν επιδοτείται, η καλλιέργεια έπεισε από 650,000 στρ. στα 130,000.

3.4 Προβλήματα Ελληνικής κλωστοϋφαντουργίας.

Η Ελληνική κλωστοϋφαντουργία αντιμετωπίζει σοβαρά προβλήματα που οφείλονται είτε στη δομή και διάρθρωση της καθώς και στις υφιστάμενες στη χώρα μας γενικότερες οικονομικές και λοιπές συνθήκες είτε σε διεθνή αίτια.

Τα κυριότερα απ' αυτά, όπως και πρόσφατα έχουν προβληθεί από εκπροσώπους του κλάδου είναι:

- Η μη έγκαιρη αναδιάρθρωση και εκσυχρονισμός σε συνδυασμό με την έλλειψη επενδύσεων και την έλλειψη ενός ειδικού προγράμματος εκσυγχρονισμού του κλάδου ο οποίος παρουσιάζει πολλές λειτουργικές αδυναμίες με συνέπεια τη σοβαρή μείωση της ανταγωνιστικότητας των προϊόντων. Στη μείωση της ανταγωνιστικότητας περαιτέρω συμβάλλουν η αύξηση του εργατικού κόστους, τα υψηλά επιτόκια δανεισμού, η χαμηλή παραγωγικότητα, η έλλειψη εκπαιδευμένων στελεχών.
- Οι συμφωνίες της GATT, ειδικά αν ληφθεί υπόψη μας ότι η χώρα μας δεν πέτυχε ειδικά μέτρα χρηματοδότησης όπως συνέβη με την Πορτογαλία.
- Σε διεθνές επίπεδο τα προβλήματα προέρχονται από τη μείωση της κατανάλωσης κλωστ/κων προϊόντων την αύξηση της παραγωγής των χωρών χαμηλού κόστους και των ανταγωνισμό από χώρες του τρίτου κόσμου και της Ανατολής. Ευρώπης, την ενιαία ευρωπαϊκή αγορά που στα πλαίσια της οποίας από το 1993 η ελληνική κλωστ/γία καλείται να ανταγωνισθεί χώρες με πολύ πιο προηγμένη τεχνολογία.

Οι προοπτικές που διαγράφονται τόσο για την Ελληνική όσο και για την Ευρωπαϊκή κλωστ/γία δεν είναι καθόλου ευοίωνες κάτω από τις συνθήκες που διαμορφώνονται δηλαδή τη φιλελευθεροποίηση του διεθνούς εμπορίου κλωστ/κών προϊόντων με τις συμφωνίες της GATT και τον οξύτατο ανταγωνισμό των τρίτων χωρών. Μέχρι το 2000 προβλέπεται συρρίκνωση της Ευρωπαϊκής μέχρι και 50%.

Κάτω από αυτές τις δύσκολες συνθήκες είναι απαραίτητη η χάραξη μίας εθνικής στρατηγικής για την Ελληνική κλωστ/γία μέσα από την οποία θα πρέπει να επιδιωχθεί η χρηματοδότηση της αναδιάρθρωσης και του εκσυγχρονισμού της Ελληνικής κλωστ/γίας και η ποιοτική αναβάθμιση των Ελληνικών κλωστ/κων προϊόντων.

3.5 Στόχοι και μέτρα πολιτικής για την ενίσχυση και συγκράτηση της βαυβακοκαλλιέργειας και μεταποιητικής βιομηχανίας.

A. Στο τομέα των ενισχύσεων. Προσπάθεια διατήρησης με κάθε τρόπο του κοινοτικού καθεστώτος που ισχύει σήμερα, δηλαδή του συστήματος των ελλειματικών πληρωμών και τούτο ανεξάρτητα από το εφαρμοζόμενο σύστημα ελέγχων ή ακόμη και του τρόπου απόδοσης των ενισχύσεων.

Προσπάθεια αύξησης του πλαφόν και κυρίως οριοθέτησης συγκεκριμένων οριακών εφαρμογών συνυπευθυνότητας.

B. Στο τομέα της παραγωγικότητας και οικονομικότητας. Τα 300 κιλά μέση στρεμματική απόδοση θεωρούνται σήμερα η οριακή παραγωγικότητα που μπορεί να μπει ως στόχος. Εξεταστέο βέβαια παραμένει το κατά πόσο θα συνεχισθεί η πολιτική της μεγιστοποίησης της απόδοσης με κάθε θυσία ή η επιδίωξη μίας λογικής απόδοσης με περιορισμό του κόστους. Στα επόμενα χρόνια, και ίσως πολύ σύντομα, είναι φανερό ότι θα κληθούμε να επιλέξουμε αν θα βαδίσουμε προς τη κατεύθυνση της περαιτέρω εντατικοποίησης της καλλιέργειας ή σε μία πιο εντατική μορφή της.

Ειδικότερα μέτρα :

- Αντιμετώπιση του προβλήματος της έλλειψης αρδευτικού νερού με αξιοποίηση των μικρών πηγών, την εξοικονόμηση νερού που χάνεται κατά τη βροχερή περίοδο και αύξηση της οικονομικότητας στη χρήση του νερού.
- Διαφύλαξη και βελτίωση της ποιότητας του βαμβακιού με νέες ποικιλίες για συγκεκριμένα περιβάλλοντα και με τη βελτίωση της τεχνικής της καλλιέργειας.
- Εφαρμογή της τυποποίησης για το Ελληνικό βαμβάκι κατά ποικιλία ή περιοχή. Συντηρητικότεροι χρήση εφοδίων και εφαρμογή συντονισμένων προγραμμάτων που θα αποβλέπουν στην αποτελεσματικότερη χρήση τους και στη προστασία του περιβάλλοντος.
- Εντατικοποίηση της έρευνας με βασικούς στόχους τη δημιουργία συστηματικών δεδομένων για την αποτελεσματικότερη διαχείριση των πόρων και την εφαρμογή προγραμμάτων συμβουλευτικής λίπανσης, και άρδευσης, ολοκληρωμένης καταπολέμησης κλπ., καθώς και εντατικοποίηση της βελτιωτικής προσπάθειας.
- Συγκράτηση του κόστους με μέτρα που πρέπει να λάβουν οι ίδιοι οι παραγωγοί αλλά και η Πολιτεία ενθαρρύνοντας π.χ την εγχώρια σποροπαραγωγή, τις συνεταιριστικές δραστηριότητες κλπ, χωρίς βέβαια αυτό να υπονοεί απαγόρευση των δραστηριοτήτων του ιδιωτικού τομέα οι οποίες πρέπει και αυτές να ενθαρρυνθούν όπου μπορεί να έχουν θετική συμβολή.
- Εγγειοδιορθωτικά μέτρα και πολιτική γης με στόχο τη συνένωση των αγροτικών τεμαχίων, τη συγκράτηση των ενοικίων και την αύξηση του μεγέθους των γεωργικών εκμεταλλεύσεων.

Γ. Στο τομέα της πολιτικής των αποφάσεων. Θα πρέπει να παραμείνει ο στόχος της συγκράτησης της έκτασης σε επίπεδα που θα καλύπτει τουλάχιστον τις ανάγκες τις εγχώριας βιομηχανίας αλλά και όχι πέρα από τα σημερινά όρια της καλλιέργειας, δηλαδή των 3,5 το πολύ εκατομ. στρεμμάτων.

- Θα πρέπει επίσης να ληφθούν τα κατάλληλα μέτρα τόνωσης, στήριξης και εκσυγχρονισμού της Ελληνικής κλωστ/γίας όχι μόνο γιατί πρέπει να διατηρηθεί ο ζωτικός και μόνος ίσως εναπομείνας κλάδος της βιομηχανίας μας αλλά και γιατί αλλιώς το βαμβάκι μας πιθανόν να αντιμετωπίσει προβλήματα διάθεσης.

Πρέπει μέσα από ένα σταθερό στοχοδιάγραμμα και ένα συγκεκριμένο πολυετές πρόγραμμά να στοχεύουμε στη διατήρηση

του ελληνικού βαμβακιού που θα εξυπηρετεί κατά κύριο λόγο την Ελληνική κλωστ/γία, η οποία εκσυχρονιζόμενη θα είναι ικανή να παράγει ανταγωνιστικά προϊόντα υψηλής ποιότητας και μεγάλης προστιθέμενης αξίας για ευγενείς αγορές.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΕΤΑΡΤΟ

Η ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ ΕΚΚΟΚΙΣΗΣ ΒΑΜΒΑΚΟΣ.

4.1 Οικονομική Ανάλυση.

Η εκκόκιση βάμβακος ως βιομηχανική δραστηριότητα, έχει παρουσιάσει τα τελευταία χρόνια μια αύξηση της κερδοφορίας, ευνοημένη από τις μεταβολές των τιμών του βάμβακος. Ειδικά κατά τη περίοδο 1992-1993 οι αμιγείς εκκοκιστικές επιχειρήσεις παρουσίασαν κέρδη που έδωσαν απόδοση κεφαλαίων υψηλότερη από 30%, καθώς και ικανοποιητικά περιθώρια κέρδους. Το τελευταίο γίνεται ιδιαίτερα φανερό στη περίπτωση των εκκοκιστικών επιχειρήσεων που παρουσίασαν κατά την ίδια περίοδο πωλήσεις άνω του 1 δις, δρχ.(Πίνακας 10). Ωστόσο, θα πρέπει να τονισθεί ότι αυτές οι αποδόσεις οφείλονται στις θετικές μεταβολές της τιμής του εκκοκισμένου βάμβακος κατά την άνοιξη του 1992 (χρηματιστηριακό προϊόν). Πιο συγκεκριμένα, η μεταβολή αυτή προσέθεσε έως και 15% στην αξία των υπαρχόντων αποθεμάτων των εκκοκιστηρίων. Βεβαίως θα πρέπει να σημειωθεί ότι αντίστοιχα οφέλη υπήρξαν και για τις μεγάλες Ενώσεις Γεωργικών - Αγροτικών Συνεταιρισμών που διαθέτουν εκκοκιστήρια και απορροφούν μεγάλες ποσότητες βάμβακος. Όσον αφορά τα τελευταία όμως, η οικονομική τους θέση δεν είναι άμεσα ορατή (μέσα από τα συνολικά αποτελέσματα των συνεταιρισμών, που εκτός κάποιων εξαιρέσεων όλα είναι αρνητικά).

Επιστρέφοντας στις ιδιωτικές εκκοκιστικές επιχειρήσεις και στα στοιχεία του Πίνακα 10, μπορούν να γίνουν οι επόμενες παρατηρήσεις

1. Οι δραστηριότητες εκκόκισης παρουσιάζουν αύξηση κατά τη περίοδο 1993 - 1994, βελτιώνοντας τα περιθώρια κέρδους αφού οδηγούν τις επιχειρήσεις σε κερδοφορία.
2. Ωστόσο παρουσιάζεται μια μείωση στην απόδοση των ιδίων κεφαλαίων, που οφείλεται και στη ίδρυση νέων επιχειρήσεων.

3. Η διάρθρωση παγίων των επιχειρήσεων είναι ικανοποιητική και ανταποκρίνεται στις υπάρχουσες ανάγκες

ΠΙΝΑΚΑΣ 11.

**Οικονομικά Στοιχεία και Δείκτες Ιδιωτικών Εκκοκιστικών
Επιχειρήσεων (*) σε (000 δρχ)**

Μέγεθος/ Δείκτης	1993(**)	1994 (***)	ΜΕΤΑΒΟΛΗ
ΚΕΦΑΛΑΙΟ	9.668.424	14.291.035	47,81
ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ	15.307.741	22.811.423	49,02
ΒΡΑΧ. ΥΠΟΧΡ.	14.389.996	24.034.664	67,02
Μ/Μ ΥΠΟΧΡ.	4.600.525	1.971.446	-57,15
ΠΑΓΙΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ	27.702.302	33.929.448	22,48
ΑΠΟΣΒΕΣΕΙΣ	11.174.041	11.489.647	2,82
ΚΑΘ. ΑΞΙΑ ΠΑΓΙΩΝ	16.528.261	22.439.801	35,77
ΚΥΚΛΟΦ. ΕΝΕΡΓΗΤ.	17.770.001	26.377.732	48,44
ΑΠΟΘΕΜΑΤΑ	3.136.586	7.163.413	128,38
ΣΥΝΟΛΟ ΕΝΕΡΓΗΤ.	34.298.262	48.817.533	42,33
ΚΥΚΛΟΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ	46.653.959	61.863.295	32,6
ΜΙΚΤΑ ΚΕΡΔΗ	10.089.193	10.979.200	8,82
ΚΑΘΑΡΑ ΚΕΡΔΗ	2.416.333	4.009.103	65,92
ΑΠΟΔΟΣΗ ΕΝΕΡΓ.(%)	7,05	8,21	16,45
ΑΠΟΔΟΣΗ ΙΔ.ΚΕΦ.(%)	15,79	15,57	-1,39
ΣΥΝΗΘΗΣ ΡΕΥΣΤΟΤΗΤΑ	1,23	1,1	-10,57
ΑΜΕΣΗ ΡΕΥΣΤΟΤΗΤΑ	1,02	0,80	-21,57
ΠΑΓΙΟΠΟΙΗΣΗ ΕΝΕΡΓ.(%)	48,19	45,97	-4,61
ΔΑΝΕΙΑΚΗ ΠΙΕΣΗ	0,55	0,53	-3,64
ΔΑΝΕΙΑΚΗ ΕΠΙΒΑΡΥΝΣΗ	1,24	1,14	-8,06
ΠΕΡΙΘΩΡΙΟ ΚΑΘΑΡ.ΚΕΡΔ.	5,18	6,48	25,1

(*) Δεν περιλαμβάνονται επιχειρήσεις ευρύτερων κλωστοϋφαντουργικών ομίλων.

(**) Αναφέρεται σε δείγμα 20 επιχειρήσεων.

(***) Αναφέρεται σε δείγμα 26 επιχειρήσεων.

Πηγή Ισολογισμοί, ICAP - 1995.1996.

4. Παρουσιάζεται σαφής βελτίωση της θέσης των επιχειρήσεων σχετικά με τις συνολικές υποχρεώσεις προς τρίτους, (δανειακή πίεση και επιβάρυνση). Σημειώνεται επίσης η αύξηση των παγίων (35,77 %) που δίνει ενδείξεις διενέργειας επενδύσεων.

5. Υπάρχει μικρή επιδείνωση της ρευστότητας των επιχειρήσεων, που οφείλεται στη αύξηση των βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων (δημιουργία νέων μονάδων).

Εάν δε ληφθούν υπόψη οι 14 αμιγώς εκκοκιστικές επιχειρήσεις του Πίνακα 12, τότε, στο σύνολο των 118 κλωστοϋφαντουργικών επιχειρήσεων με πωλήσεις άνω του 1 δις. δρχ. το 1993, οι επιχειρήσεις αυτές παρουσιάζουν τα επόμενα:

- Αποτελούν το 11,86% του συνόλου των κλωστοϋφαντουργικών επιχειρήσεων με πωλήσεις άνω του 1 δις. δρχ.
- Διαθέτουν το 6,24% των ιδίων κεφαλαίων.
- Παρουσιάζουν το 9,07% των πωλήσεων.
- Παρουσιάζουν το 19,49% των κερδών.
- Παρουσιάζουν υψηλότερο περιθώριο καθαρού κέρδους (9,76% έναντι 4,5%)
- Παρουσιάζουν υψηλότερη απόδοση κεφαλαίων (28,34% έναντι 9,5%).

Τα στοιχεία αυτά δείχνουν ότι ο υποκλάδος εκκόκισης βάμβακος διαθέτει μια σημαντικότατη θέση μέσα στο κλάδο της κλωστοϋφαντουργίας.

Σημειώνεται δε ότι η προηγούμενη οικονομική εικόνα μπορεί να βελτιωθεί περαιτέρω εάν ληφθούν υπόψη και κερδοφόρες μονάδες ευρύτερων κλωστοϋφαντουργικών ομίλων.

Όσον αφορά τις επενδύσεις που γίνονται στο χώρο του υποκλάδου αυτές αφορούν κυρίως τις επόμενες τρεις κατηγορίες:

1. Ίδρυση νέων μονάδων με σκοπό την αυτόνομη λειτουργία τους ως επιχειρήσεων.
2. Ίδρυση νέων μονάδων για τη κάλυψη των αναγκών ευρύτερων κλωστ/κών ομίλων ή εκσυγχρονισμός / επέκταση δυναμικότητας υπαρχουσών μονάδων για τον ίδιο σκοπό.

3. Απλές επεμβάσεις εκσυγχρονισμού σε υπάρχουσες εκκοκιστικές μονάδες ή επενδύσεις διεύρυνσης της ποικιλίας των παραγόμενων προϊόντων για τη καλύτερη εκμετάλλευση της πρώτης ύλης.

Στη συνέχεια γίνεται μία παρουσίαση των κυριότερων ιδιωτικών μονάδων εκκόκισης βάμβακος.

Βαϊτσου Κ.Αφοι ΑΒΕΕ (Απασχ. 70 άτομα).

Η μονάδα διανύει ήδη τεσσαρακονταετία από την ίδρυσή της στη Κάτω Τιθορέα Φθιώτιδας. Κατά το 1996 το εκκοκιστήριο διπλασίασε σχεδόν το μηχανικό του εξοπλισμό σε αξία προχωρώντας σε πρόγραμμα εκσυγχρονισμού και επέκτασης του δυναμικού του. Τα κέρδη της επιχείρησης αυξήθηκαν κατά 208% την περίοδο 1995 – 1996, οι πωλήσεις κατά 28% (λόγω αύξησης της τιμής και του όγκου παραγωγής) και το σύνολο των μικτών παγίων κατά 52%. Τέλος το περιθώριο καθαρού κέρδους διαμορφώθηκε σε 16% και η μέση απόδοση ιδίων κεφαλαίων σε 78%.

Βαμβακουργία Βοιωτίας ΑΕΒΕ (Απασχ. 80 άτομα.)

Η μονάδα αυτή έχει την έδρα της και τις εγκαταστάσεις της στον Ορχομενό Βοιωτίας. Το 1996 τα κέρδη της παρουσίασαν μείωση (κατά 78% περίπου.) σε σχέση με το 1995, αφού η αγορά του εξωτερικού όπου διοχετεύεται το 80% περίπου των παραγόμενων προϊόντων δεν μπόρεσε να απορροφήσει την αύξηση των τελευταίων. Ωστόσο η μονάδα προχώρησε σε νέες επενδύσεις (κυρίως σε μηχανολογικό εξοπλισμό), σημειώνοντας αύξηση των καθαρών παγίων της μεγαλύτερη του 90%. Κατά την ίδια περίοδο, το περιθώριο μικτού κέρδους μειώθηκε από 19,5% σε 8,7%.

Βαμβακουργία Δημοκού ΑΒΕΕ (Απασχ.10 – 40 άτομα.)

Η μονάδα ιδρύθηκε το 1996 στο νομό Φθιώτιδας. Κατά τη διάρκεια της πρώτης χρήσης, το καθαρό κέρδος ανήλθε σε 9 εκατ. δρχ., ενώ το περιθώριο κέρδους σε 0,8%.

ΠΙΝΑΚΑΣ 12
Πωλήσεις και κέρδη Απογόνων εκκοκυστικών επιχειρήσεων (1995 – 1996 σε εκατ.δρ.) (*)

ΕΤΑΙΡΕΙΑ	ΠΩΛΗΣΕΙΣ	ΚΕΡΔΗ	ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ	ΗΕΡΙΘΟΡΙΟ ΚΕΡΔΟΥΣΣ(%)	ΑΠΟΛΟΓΗ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ (%)
	1995	1996	1995	1995	1995
Βαμβακουργία Βανάδιας ΑΕΒΕ	3078	3030	440	96	471
Βατόσου Κ. Αφοι ΑΒΕΕ	1495	1920	100	308	296
Γανικαζ. Ε. ΑΕ	1352	296	-27	20	7
ΔΑΚΑΡ ΑΕΒΕ	4639	5280	301	457	915
Επικοινωνία Ασύλου ΑΕΒΕ	2000	3654	130	-5	1080
Επικοινωνία Ηρακλείας ΑΕ	1446	2124	249	309	461
Επικοινωνία Λιβαδειώς ΑΕ	1020	1050	180	40	363
Ε.Α.Κ.Ο.Τ. Α.Ε	1928	4207	252	367	889
Ευληνική εκκοκυστήρια Α.Ε	1262	2997	13	36	604
Θρακική εκκοκυστήρια Α.Ε	1825	3323	282	613	1165
Καραγιόγρου Ν. Αφοι ΑΒΕΕ	4061	6371	472	829	1414
Lin cotton ΑΒΕΕ	1254	1661	60	91	751
Μάρκου Κ.Β. ΑΕΒΕ	2619	2840	278	342	1487
Παλαιολόγος ΑΕΒΕ	2972	3840	292	-39	761
ΣΥΝΟΛΟ	30951	42593	3022	3368	10 664
				12.977	9.76
				7.91	28.34
					25.95

(*) Δεν συμπεριλαμβάνονται συνεταιριστικές επιχειρήσεις, μέλη ευρύτερων κλωστ/κτων ομίλων, και επιχειρήσεις με προσθετικό δραστηριότητες. Ήηγή: Ισολογισμό ICAP.

ΒΙΟΠΑΛ Μ Τσιπλάκος Α.Ε (Απασχ. 200 άτομα)

Η μονάδα αυτή αποτέλεσε μία από τις μεγαλύτερες Θεσσαλικές επιχειρήσεις εκκόκισης, με έδρα και εγκαταστάσεις στο Παλαμά Καρδίτσας. Τον Μάιο του 1996 ανέστειλε τη λειτουργία της, αφού κατά το προηγούμενο έτος μειώθηκαν κατά 45% οι πωλήσεις της, ενώ τα αποτελέσματά της ήταν αρνητικά κατά 132 εκατ.δρχ. Ωστόσο, αξίζει να σημειωθεί ότι η κάμψη του 1995 οφείλεται και στη μείωση του πάγιου ενεργητικού κατά 56%, αφού ο κλάδος εκκόκισης της εταιρείας αποσπάσθηκε για να μεταφερθεί σε άλλη εταιρεία.

ΔΑΚΑΡ ΑΕΒΕ (Απασχ. 60 – 130 άτομ.)

Η μονάδα ιδρύθηκε το 1961 και έχει την έδρα και τις εγκαταστάσεις της στη Λιβαδειά. Η εταιρεία επέστρεψε στη κερδοφορία το 1995, ενώ κατά το 1996 παρουσίασε αύξηση πωλήσεων κατά 14% και κερδοφορίας κατά 52% (σύνολο κερδών 457 εκατ.δρχ.). Η αύξηση των κερδών ήρθε ως αποτέλεσμα της μείωσης των χρηματοοικονομικών δαπανών, αφού το περιθώριο μικτού κέρδους μειώθηκε κατά 2% το 1996.

Εκκοκιστήρια βάμβακος Δαυλείας ΑΕ (Απασχ. 45 – 130 άτομα)

Η επιχείρηση ιδρύθηκε το 1967 και έχει την έδρα της και τις εγκαταστάσεις της στη Λιβαδειά. Η μονάδα αυτή παράγει εκκοκισμένο βάμβακα, βαμβακόσπορο, βαμβακέλαιο και υποπροϊόντα βάμβακος. Το 1996 αύξησε τις πωλήσεις της κατά 83%, αλλά πέρασε σε αρνητικά αποτελέσματα 5 εκατ.δρχ. έναντι κέρδους 130 εκατ.δρ. κατά το 1995. Το αποτέλεσμα αυτό οφείλεται σε αύξηση του κόστους παραγωγής και των χρηματοοικονομικών εξόδων κατά 95%.

Εκκοκιστήρια βάμβακος Ε. Αγγελούσης ΑΕ (Απασχ. 50 άτομα)

Η μονάδα βρίσκεται στη Λιβαδειά και παράγει εκκοκισμένο βάμβακα και βαμβακόσπορο. Οι πωλήσεις της παρέμειναν σταθερές, αλλά παρουσίασε μείωση κερδών κατά 77,78% (από 180 σε 40 εκ.δρχ.) λόγω αύξησης του κόστους παραγωγής.

Εκκοκιστήρια Ηράκλειας Α.Ε (Απασχ 45 άτομα).

Η εταιρεία αυτή έχει την έδρα της και τις εγκαταστάσεις τις στις Σέρρες. Κατά το 1996 η επιχείρηση αύξησε τις πωλήσεις της κατά 47% και τα κέρδη της κατά 24% (309 εκατ.δρ.). Επίσης παρουσίασε αύξηση των καθαρών παγίων κατά 26%, ενώ το καθαρό περιθώριο κέρδους διαμορφώθηκε σε 14,5% το 1996, έναντι 17,2% κατά το 1995.

Εκκοκιστήρια Μακεδονίας ΑΕ (απασχ. 100 άτομα.)

Η εταιρεία είναι εγκατεστημένη στη Θεσσαλονίκη και αποτελεί μέλος του ευρύτερου κλωστ/κου ομίλου που ανήκει στους Αφους Ακκά. Παράγει εκκοκισμένο βάμβακα, βαμβακόσπορο, βαμβακέλαιο και βαμβακόπιτα. Κατά τη περίοδο 1994 – 1996 η επιχείρηση παρουσίασε μία θεαματική αύξηση των πωλήσεων της κατά 40% και των κερδών της κατά 80%, παρουσιάζοντας μέση απόδοση των ιδίων κεφαλαίων 16% και βελτίωση του μικτού περιθωρίου κέρδους κατά 2%.

Εκκοκιστήρια Παλαμά ΑΕΒΕ.

Η μονάδα βρίσκεται στο Παλαμά Καρδίτσας και κατά τη πρώτη της εταιρική χρήση παρουσίασε ζημιές ύψους 78 εκατ.δρχ.

Εκκοκιστήρια Στερεάς Ελλάδος ΑΕ (απασχ.40 άτομα)

Η επιχείρηση συμπλήρωσε το 1997 60 χρόνια από την ίδρυσή της. Είναι εγκατεστημένη στη Λαμία και παράγει εκκοκισμένο βάμβακα και βαμβακόσπορο. Κατά το 1996 παρουσίασε αύξηση των πωλήσεων της κατά 12%, αλλά η κερδοφορία της ήταν οριακή (1 εκατ.δρχ.).

ΕΛΚΟΤ ΑΕ Εκκοκιστήρια βάμβακος (Απασχ.60 άτομα)

Η εταιρεία διαθέτει μονάδες επεξεργασίας βάμβακος (22.000 τόννοι περίπου κατά το 1997) στη Φθιώτιδα και στη Καρδίτσα . κατά το 1996 υπερδιπλασίασε τις πωλήσεις της .αύξησε τη κερδοφορία της κατά 46%, ενώ η μέση απόδοση των ιδίων

κεφαλαίων ανήλθε σε 35%. Από τα τέλη του 1996 , η επιχείρηση αξιοποιεί και εκμεταλλεύεται και τις εγκαταστάσεις της εταιρείας Θεσσαλικός βάμβαξ ΑΕΒΕ, αυξάνοντας την ετήσια παραγωγή της δυναμικότητα σε 35.000 τόννους.

Ελληνικά εκκοκιστήρια ΑΕΒΕ (Απασχ. 40 άτομα)

Η εταιρεία ιδρύθηκε το 1991 και εξάγει το 90% της παραγωγής της. Κατά το 1996 παρουσίασε κέρδη 36 εκατ.δρχ., ενώ τον ίδιο χρόνο προχώρησε σε επένδυση 366 εκατ.δρχ. Δε πάγια στοιχεία. Η επένδυση αυτή χρηματοδοτήθηκε από ίδια κεφάλαια.

Επίλεκτος κλωστ/γία ΑΕΒΕ

Ένα μέρος των δραστηριοτήτων του ευρύτερου κλωστ/κού ομίλου των Αφών Δοντά περιλαμβάνει και την εκκόκιση βάμβακος. Στο σύνολο των δραστηριοτήτων τις η εταιρεία παρουσιάζει περιθώριο καθαρού κέρδους 17,1% κατά το 1996. Ο όμιλος διαθέτει άριστη χρηματοοικονομική διάρθρωση και πλήρως καθετοποιημένη παραγωγή, ικανοποιώντας σε μεγάλο μέρος τις ανάγκες του σε βαμβάκι από το υπάρχον ιδιόκτητο εκκοκιστήριο. Επιπλέον , προχωρεί σε επενδύσεις εκσυγχρονισμού και επέκτασης της δυναμικότητάς του.

Θρακικά εκκοκιστήρια ΑΕ (Απασχ 132 άτομα)

Η εταιρεία είναι εγκατεστημένη στη Κομοτηνή ,παράγει εκκοκισμένο βάμβακα και βαμβακόσπορο και αποτελεί τη πρώτη σε κέρδη Ελληνική αμιγώς εκκοκιστική επιχείρηση. Κατά το 1996 τα κέρδη της υπερδιπλασιάστηκαν (σύνολο κερδών 613 εκατ.δρχ.), οι πωλήσεις της αυξήθηκαν κατά 72%, ενώ η μέση απόδοση ιδίων κεφαλαίων έφθασε το 68%, και το περιθώριο καθαρού κέρδους ανήλθε σε 18%. Κατά τη περίοδο 1994 – 1996 η εταιρεία προχώρησε σε επενδύσεις συνολικού κεφαλαίου 1,76 δις δρχ.

Καραγιώργου Ν. Αφοι ΑΒΕΕ (Απασχ. 260 άτομα)

Η εταιρεία ιδρύθηκε το 1997, είναι εγκατεστημένη στη Θεσσαλονίκη και παράγει εκκοκισμένο βάμβακα και προϊόντα σπορελαιουργείου. Κατά το 1996 αύξησε τις πωλήσεις της κατά 57% και τα κέρδη της κατά 76%. Επιπλέον πραγματοποίησε επενδύσεις 888 εκατ.δρχ. σε πάγια στοιχεία και διαμόρφωσε τη μέση απόδοση των ίδιων κεφαλαίων σε 47%.

Καφαντάρης – Παπακώστας ΑΒΕΕ(Απασχ.80 άτομα)

Η εταιρεία ιδρύθηκε το 1950 και βρίσκεται εγκατεστημένη στη Καρδίτσα. Ασχολείται με την εκκόκιση βάμβακος, αλλά και με την παραγωγή βαμβακόσπορου . βαμβακέλαιου και βαμβακόπιτας. Αποτελεί μία από τις πλέον κερδοφόρες επιχειρήσεις στο χώρο. Κατά το 1996 οι πωλήσεις της αυξήθηκαν κατά 18% και τα καθαρά της κέρδη κατά 23% (665 εκατ.δρχ). Το καθαρό περιθώριο κέρδους ανήλθε σε 13% ενώ η μέση απόδοση των ίδιων κεφαλαίων έφθασε το 32%. Κατά τη διετία 1995 – 1996 η εταιρεία προχώρησε σε επενδύσεις 565 εκατ.δρχ. σε πάγια στοιχεία.

LIN COTTON ΑΒΕΕ Π. Λιναρδούτσος (Απασχ. 45 άτομα)

Η επιχείρηση ιδρύθηκε με τη σημερινή της μορφή το 1989, βρίσκεται στη Λιβαδειά και παράγει εκκοκισμένο βάμβακα και βαμβακόσπορο. Κατά το 1996 αύξησε κατά 49% τις πωλήσεις της, δίνοντας κέρδη 91 εκατ.δρχ. και διαμορφώνοντας το περιθώριο καθαρού κέρδους σε 4,89%.

Μαγρίζου Αφοι Α.Ε (Απασχ.435 άτομα)

Το 1997 η εταιρεία έκλεισε 50 χρόνια από την ίδρυσή της. Είναι εγκατεστημένη στη Λάρισα και παράγει εκκοκισμένο βάμβακα, υποπροϊόντα βάμβακος και βαμβακέρα νήματα. Η επιχείρηση συνεργάζεται με τη γερμανική εταιρεία HOF, ενώ προωθεί επένδυση ανέγερσης μικτής Ελληνο-αλβανικής εταιρείας στην Αλβανία. Το 1996 η εταιρεία αύξησε τα κέρδη της κατά 53%, αυξάνοντας τις πωλήσεις της κατά 11%. Επιπλέον προχώρησε στην αναδιάρθρωση της παραγωγικής της δραστηριότητας, στη μείωση του κόστους παραγωγής και στη παραγωγή νέων προϊόντων υψηλών προδιαγραφών.

Παλαιολόγος Αλ. ΑΒΕΕ(Απασχ.155 άτομα)

Η εταιρεία ιδρύθηκε το 1982 και βρίσκεται εγκατεστημένη στο νομό Καρδίτσας. Παράγει εκκοκισμένο βάμβακα και υποπροϊόντα βάμβακος. Κατά το 1996 η εταιρεία παρουσίασε αύξηση πωλήσεων κατά 29% συνοδευόμενη όμως από ζημιές ύψους 39 εκατ.δρχ., έναντι κερδών 292 εκατ.δρχ το 1995 (πτώση του μικτού περιθωρίου κέρδους).

4.2 Συγκέντρωση επιχειρήσεων και τεχνολογία.

Όσον αφορά τη συγκέντρωση των επιχειρήσεων (σε σχέση με το μέγεθός τους), όπως φαίνεται από το Πίνακα 13 ο αριθμός των μηχανών ανά εκκοκιστήριο κυμαίνεται από 2 έως 12 με μέσο όρο 4 – 5 μηχανών ανά εκκοκιστήριο. Σημειώνεται ότι ακόμη και στις επιχειρήσεις που διαθέτουν περισσότερα του ενός εκκοκιστήρια ο αριθμός μηχανών αριθμών ανά εκκοκιστήριο κυμαίνεται από 6 – 11, ευρισκόμενος μέσα στο εύρος του γενικού συνόλου.

Γενικότερα όπως φαίνεται από τους Πίνακες και μπορούν να γίνουν οι εξής παρατηρήσεις:

- Ο μεγαλύτερος αριθμός εκκοκιστηρίων ανά νομό εμφανίζεται στη Βοιωτία ενώ ακολουθεί η Λάρισα και κατόπιν η Καρδίτσα , η Ροδόπη , η Θεσσαλονίκη και η Ημαθία.
- Στο σύνολο των μηχανών προηγείται πάλι η Βοιωτία ,ενώ ακολουθούν η Θεσσαλονίκη και Λάρισα.
- Ως προς το μέσο μέγεθος εκκοκιστηρίων (εκφραζόμενο με το μέσο αριθμό μηχανών ανά μονάδα) προηγείται η Θεσσαλονίκη, ακολουθεί η Φθιώτιδα και έπονται η Λάρισα , η Βοιωτία και τα Τρίκαλα.
- Από πλευράς κατηγορίας μηχανών, στις μηχανές χειροσυλλογής προηγείται η Ροδόπη και ακολουθούν οι Σέρρες , η Βοιωτία και η Ημαθία.
- Στις μηχανές μηχανοσυλλογής υπάρχουν τρεις κατηγορίες διάκρισης. Στη κατηγορία των μηχανών μεγάλης απόδοσης (ΜΑ) προηγούνται τα Τρίκαλα, στη κατηγορία των μηχανών χαμηλής απόδοσης (ΧΑ) προηγείται η Θεσσαλονίκη, τέλος στη κατηγορία των μηχανών πολύ μεγάλης απόδοσης

προηγείται η Ροδόπη. Γενικά είναι φανερό ότι η Θεσσαλονίκη και η Φθιώτιδα διαθέτουν κυρίως μηχανές ΧΑ, ενώ η Λάρισα, η Ροδόπη και η Βοιωτία διαθέτουν κυρίως μηχανές ΠΜΑ.

Πίνακας 13

Μέσος όρος υπαρχουσών μηχανών ανά εκκοκιστήριο σε κάθε νομό (1995 – 1996)

ΝΟΜΟΣ	ΣΥΝΟΛΟ ΜΗΧΑΝΩΝ	ΜΗΧΑΝΕΣ ΧΕΙΡ/ΓΗΣ	ΜΗΧΑΝΕΣ ΜΗΧ/ΓΗΣ			ΕΥΡΟΣ ΑΡΙΘΜΟΥ ΜΗΧΑΝΩΝ ΣΤΙΣ ΜΟΝΑΔΕΣ ΚΑΘΕ ΝΟΜΟΥ
			ΧΑ	ΜΑ	ΠΜΑ	
ΠΡΕΒΕΖΑ	2	0	1	0	1	2
ΛΑΡΙΣΑ	4,33	0		0,67	2	3-8
ΚΑΡΔΙΤΣΑ	3,7	0		1,71	1,29	2-5
ΤΡΙΚΑΛΑ	4,2	0	1,2	2,2	0,8	4-5
ΞΑΝΘΗ (**)	6	1	6	0	0	6
ΡΟΔΟΠΗ	3,4	0	0	0	2,4	3-5
ΕΒΡΟΣ (**))	4	0	0	4	0	4
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ	5,7	0,3	4,14	1,57	0	3-12
ΗΜΑΘΙΑ	3,5	0	1	2	0,17	2-4
ΠΕΛΛΑ	3,5	0,4	2	0	1,5	3-4
ΣΕΡΡΕΣ	3	2	1	1	0,6	2-5
ΛΕΣΒΟΣ (**))	2	0,36	0	0	0	2
ΒΟΙΩΤΙΑ	4,21	0,2	1,86	0,57	1,43	3-7
ΦΘΙΩΤΙΔΑ	5,4	0	3,6	1	0,6	1-8
ΑΙΤΩΛΩΝΙΑ (**))	3	0	0	0	3	3

(**) Στους νομούς αυτούς υπάρχει μόνο μία επιχείρηση εκκόκισης βάμβακος.

Πηγή: Οργανισμός Βάμβακος, Επεξεργασία Στοιχείων.

Από πλευράς τεχνολογικής συγκρότησης οι σύγχρονες μονάδες διαθέτουν κατά μέσο όρο 4 – 5 εκκοκιστικές μηχανές, καθώς και ξηραντήρια και χώρους αποθήκευσης, με μηχανήματα που ξεφορτώνουν και ταξινομούν το σύσπορο βαμβάκι. Η τεχνολογική τους κατάσταση είναι γενικά καλή, περιλαμβάνοντας μηχανολογικό εξοπλισμό τελευταίας 15ετίας. Παράλληλα η κατάσταση αυτή βελτιώνεται συνεχώς με τη διενέργεια νέων επενδύσεων και με τη προσθήκη νέων μηχανημάτων.

Η παραπάνω διαπίστωση ενισχύεται από τα στοιχεία του Πίνακα 14 όπου δεικνύονται οι χρονολογίες ίδρυσης και η ηλικιακή κατανομή 29 ιδιωτικών εκκοκιστικών ΑΕ και ΕΠΕ. Όπως φαίνεται το 20,69% των επιχειρήσεων αυτών ίδρυθηκε μετά το 1991, ενώ το 37,93% ίδρυθηκε μετά το 1988. Οι υπόλοιπες μονάδες 62,07% που έχουν ίδρυθεί πριν από το 1981, έχουν προχωρήσει όπως φαίνεται από προηγούμενες παραγράφους σε σημαντικές επενδύσεις εκσυγχρονισμού και επέκτασης δραστηριοτήτων.

ΠΙΝΑΚΑΣ 14

Ποσοστιαία κατανομή εκκοκιστικών μονάδων και μηχανών ανά νομό (1995 – 1996)

ΝΟΜΟΣ	ΕΚΚΟΚΙΣΤΗΡΙΑ	ΣΥΝΟΛΟ ΜΗΧΑΝΩΝ	ΜΗΧΑΝΕΣ			ΜΗΧΑΝΕΣ ΜΗΧ/ΓΗΣ ΧΑ ΜΑ ΠΜΑ
			ΧΕΙΡ/ΓΗΣ	ΧΑ	ΜΑ	
ΠΡΕΒΕΖΑ	1,3	0,69	0	0,83	0	1,3
ΛΑΡΙΣΑ	12,3	13,49	0	12,40	8,11	23,38
ΚΑΡΔΙΤΣΑ	9,6	9	0	4,13	16,22	11,69
ΤΡΙΚΑΛΑ	6,8	7,27	0	4,96	14,86	5,19
ΞΑΝΘΗ (**)	1,3	2,08	0	4,96	0	0
ΡΟΔΟΠΗ	9,6	5,88	29,41	0	0	15,58
ΕΒΡΟΣ (**)	1,3	1,38	0	0	5,41	0
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ	9,6	13,84	0	23,97	14,86	0
ΗΜΑΘΙΑ	9,6	7,27	11,76	4,96	16,22	1,3
ΠΕΛΛΑ	2,74	2,42	0	3,31	0	3,9
ΣΕΡΡΕΣ	6,85	5,19	11,76	4,13	6,76	3,9
ΛΕΣΒΟΣ (**)	1,37	0,69	11,76	0	0	0
ΒΟΙΩΤΙΑ	19,18	20,42	29,41	21,49	10,81	25,97
ΦΘΙΩΤΙΔΑ	6,85	9,34	5,9	14,88	6,76	3,9
ΑΙΤΩΛΩΝΙΑ (**)	1,37	1,04	0	0	0	3,9
ΣΥΝΟΛΟ	100	100	100	100	100	100

Πηγή : Οργανισμός Βάμβακος, Επεξεργασία στοιχείων.

4.3 Κόστος παραγωγής

Σύμφωνα με τα στοιχεία που έδωσαν οι παραγωγικές εκκοκιστικές μονάδες, το συνολικό κόστος παραγωγής επιβαρύνεται κυρίως από το κόστος της πρώτης ύλης. Ειδικότερα, το κόστος πρώτης ύλης ανέρχεται σε 83 – 85% του συνολικού κόστους παραγωγής. Το γεγονός αυτό δειχνεί ότι το κοστολόγιο των εκκοκιστηρίων επηρεάζεται σε σημαντικό βαθμό από το

των εκκοκιστηρίων επηρεάζεται σε σημαντικό βαθμό από το κόστος αγοράς του σύστηματος βάμβακος. Όσον αφορά το εργατικό κόστος αυτό κυμαίνεται από 3 – 5%, ενώ το υπόλοιπο ποσοστό οφείλεται στο χρηματοοικονομικό κόστος, στο κόστος χρήσης αγαθών κοινής ωφέλειας (ηλεκτρική ενέργεια νερό κλπ) και σε άλλα έξοδα.

4.4 Ανθρώπινο δυναμικό / Management.

Όπως είναι ευνόητο από τα προηγούμενα στοιχεία , ο υποκλάδος των εκκοκιστηρίων κυριαρχείται από μικρομεσαίες επιχειρήσεις. Δεδομένων και των υπαρχουσών συνθηκών σχετικά με την υποδομή και τους πολλαπλούς δομικούς περιορισμούς, το μέγεθος των μονάδων αποτελεί ένα σημαντικό εμπόδιο στην ανάπτυξη και εφαρμογή (εκτός ελαχίστων εξαιρέσεων) ορθολογικού και εκσυγχρονισμένου Management. Το γεγονός ενισχύεται από τον οικογενειακό χαρακτήρα που διέπει τις περισσότερες ιδιωτικές εκκοκιστικές επιχειρήσεις (και επεκτείνεται και στη περίπτωση των συνεταιριστικών μονάδων από τις εφαρμοζόμενες μεθόδους και τρόπους διοίκησης). Στην περίπτωση των οικογενειακών επιχειρήσεων, ο ιδιοκτήτης – διευθυντής και οι συγγενείς του ασκούν πολλαπλές δραστηριότητες και λειτουργίες, αφού το μέγεθος της επιχείρησης δεν μπορεί να υποστηρίξει τη χρήση προσωπικού πωλήσεων, ποιοτικού ελέγχου , ανάλυσης κόστους κλπ. Αυτή η συγκέντρωση των δραστηριοτήτων, ενώ διευκολύνει την ανάπτυξη των επιχειρήσεων (και ειδικά των νέων), δημιουργεί παράλληλα ιδιαίτερες δυσκολίες στον ιδιοκτήτη – διευθυντή να αποκτήσει γνώσεις σε ζητήματα όπως:

- Οι μέθοδοι στρατηγικής ανάπτυξης
- Ο προγραμματισμός παραγωγής / κερδοφορίας.
- Ο έλεγχος μέσο προϋπολογισμού,
- Ο έλεγχος κόστους και παραγωγικότητας,
- Η ανάπτυξη ερευνητικών / τεχνολογικών δραστηριοτήτων και η αναζήτηση τεχνολογικών βελτιώσεων σχετικά με το παραγόμενο προϊόν και τις αντίστοιχες διαδικασίες
- Η ανάπτυξη και εφαρμογή μεθόδων marketing,

- Η εκπαίδευση και κατάρτιση
- Η συνεργασία με ερευνητικά ιδρύματα
- Η ανάπτυξη αποτελεσματικών και κερδοφόρων δραστηριοτήτων στο επίπεδο του διεθνούς εμπορίου.

Αποτέλεσμα των παραπάνω είναι ότι για συγκεκριμένες δραστηριότητες – κλειδιά υπάρχει ένας συγκεκριμένος (ελάχιστος) αριθμός ατόμων που προσπαθεί να τις διεκπεραιώσει αποτελεσματικά και αποδοτικά. Κατά συνέπεια, η ενδεχόμενη απουσία αυτών των ατόμων δημιουργεί προβλήματα, ενώ σημειώνεται και έλλειψη οργανωμένης καταγραφής και χρήσης αρχείων σχετικών με τη παραγωγή, τα αποθέματα, τον ποιοτικό έλεγχο, κλπ. Επιπλέον δεν υπάρχουν στελέχη μεσαίου επιπέδου για την αποτελεσματική λειτουργία των επιχειρήσεων. Φυσικά θα πρέπει να σημειωθεί ότι οι ελάχιστες εξαιρέσεις στα παραπάνω (κυρίως μεταξύ των μεγαλυτέρων και επιτυχημένων επιχειρήσεων, καθώς και των μελών ευρύτερων κλωστ/κών ομίλων) δεν μπορούν να ανατρέψουν τη γενική εικόνα.

Όσον αφορά γενικότερα το ανθρώπινο δυναμικό που απασχολείται στις εκκοκιστικές επιχειρήσεις, δεν υπάρχουν ιδιαίτερες απαιτήσεις ως προς το επίπεδο δεξιοτήτων και γνώσεων τους (το γεγονός αυτό ενισχύεται από τον εποχιακό χαρακτήρα απασχόλησης ενός μεγάλου αριθμού εργαζομένων στον υποκλάδο). Αυτό είναι κατανοητό αφού οι υπάρχουσες ανάγκες λειτουργίας του μηχανολογικού εξοπλισμού και εκμετάλλευσης των παραγωγικών εγκαταστάσεων δεν απαιτούν γνώσεις ιδιαίτερα υψηλού τεχνολογικού επιπέδου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΕΜΠΤΟ

ΤΟ ΕΜΠΟΡΙΟ ΤΟΥ ΒΑΜΒΑΚΟΣ

5.1 Γενικά.

Η εμπορία βάμβακος διεξάγεται σε μορφή εκκοκισμένου, σε δέματα αφού χαρακτηρισθεί από πλευράς της ποιότητας και άλλων τεχνικών χαρακτηριστικών της ίνας του. Τα χαρακτηριστικά αυτά και η ποιότητα καθορίζουν τελικά τη τιμή του. Η όλη η διακίνηση του προϊόντος από τη παραγωγή μέχρι και το τελικό προϊόν που στη προκειμένη περίπτωση θεωρούμε το εκκοκισμένο βαμβάκι, γίνεται αφού υποστεί την απαραίτητη επεξεργασία, μέσο ιδιωτών και των Ενώσεων Γεωργικών Συνεταιρισμών.

Μετά την εκκόκιση το βαμβάκι είτε εξάγεται είτε προωθείται προς την εγχώρια αγορά για την ικανοποίηση των αναγκών της κλωστοϋφαντουργίας μέσο των εμπόρων ή απευθείας από τα εκκοκιστήρια, ενώ ένα μέρος παραμένει στα εκκοκιστήρια με τη μορφή αποθέματος.

Θα πρέπει εδώ να σημειωθεί ότι οι εξαγωγές που αφορούν το βαμβάκι και συνεισφέρουν στην Εθνική Οικονομία πολύτιμο συνάλλαγμα, πραγματοποιούνται υπό τη μορφή του εκκοκισμένου βάμβακος ή υπό μορφή νήματος ή υφάσματος ή τέλος υπό μορφή έτοιμου ενδύματος.

Στην αύξηση της παραγωγής βάμβακος στην Ελλάδα κατά τη μεταπολεμική περίοδο και κυρίως μετά τις αρχές τις δεκαετίας του 50 συντέλεσε κατά κύριο λόγο η ζήτηση από το εξωτερικό. Οι εξαγωγές του Ελληνικού βάμβακος άρχισαν να πραγματοποιούνται στις αρχές τις δεκαετίας του 1950, οπότε είχε πλέον επιτευχθεί πλήρη σχεδόν κάλυψη των εσωτερικών αναγκών από την εγχώρια παραγωγή.

Η εξέλιξη των εξαγωγών πέρα από τη τάση που διαπιστώθηκε (ανοδική ή καθοδική) παρουσιάζει από έτος σε έτος διακυμάνσεις οι οποίες σε σημαντικό βαθμό ακολουθούν τις μεταβολές της εγχώριας παραγωγής οι οποίες λαμβάνονται με προήγηση ενός έτους.

Ο ετεροχρονισμός αυτός δικαιολογείται από το γεγονός ότι η εξαγωγική περίοδος του βάμβακος δεν συμπίπτει με το ημερολογιακό έτος μέσα στο οποίο πραγματοποιείται η παραγωγή αυτού, αλλά επεκτείνεται και στο επόμενο έτος, εντός του οποίου συντελείται μεγάλο μέρος των εξαγωγών.

Οι λόγοι για τους οποίους ένα μεγάλο μέρος της παραγωγής βάμβακος εξάγονταν κάθε θα πρέπει να τους ζητήσουμε στη νηπιακή κατάσταση της Ελληνικής Βιομηχανίας, στη ζήτηση του προϊόντος στο εξωτερικό, καθώς και στη πολιτική εξαγωγής αγροτικών προϊόντων που ακολούθησαν οι Ελληνικές Κυβερνήσεις.

Πιο αναλυτικά το Ελληνικό βαμβάκι εξαγόταν γιατί:

α) Η παραγωγή κρατιόταν σε υψηλά επίπεδα, ενώ αντίθετα η κλωστοϋφαντουργία της χώρας δεν ήταν σε θέση να την απορροφήσει. Δηλαδή η εγχώρια ζήτηση του προϊόντος ήταν περιορισμένη εάν όχι μικρή και το πλεόνασμα δινόταν προς εξαγωγή.

β) Η ανεπτυγμένη ήδη κλωστοϋφαντουργία της Ευρώπης είχε ανάγκη από πρώτες ύλες. Το Ελληνικό βαμβάκι προσφερόταν σε αξιοσημείωτες ποσότητες, πολύ καλή ποιότητα, και χαμηλό κόστος λόγω της γεωγραφικής θέσης της χώρας.

γ) Η αυξημένη ζήτηση του προϊόντος στο εξωτερικό είχε σαν αποτέλεσμα υψηλές τιμές στη διεθνή αγορά, γεγονός που αποτελούσε ένα ακόμα κίνητρο για την εξαγωγή του προϊόντος.

δ) Ένας τελευταίος παράγοντας που έπαιξε ρόλο στην αύξηση των εξαγωγών ήταν ο προσανατολισμός των Ελληνικών Κυβερνήσεων για την εξαγωγή γενικά αγροτικών προϊόντων λόγω αδυναμίας της Ελληνικής Οικονομίας να τα μεταποιήσει στο εσωτερικό της χώρας.

Παρ'όλα αυτά στα μέσα της δεκαετίας του 1970 και μετά από μια ραγδαία ανάπτυξη της Ελληνικής κλωστοϋφαντουργίας η οποία αναπτύχθηκε πιο γρήγορα από κάθε άλλο κλάδο της μεταποιητικής βιομηχανίας, η χώρα μειώνει σημαντικά και απότομα τις εξαγωγές της αυξάνοντας σταδιακά της εισαγωγές της.

Αναλυτικά οι λόγοι αυτή της μείωσης είναι:

α) Η ανάπτυξη της κλωστοϋφαντουργίας με την παράλληλη σταθεροποίηση της παραγωγής βάμβακος καθώς και η αύξηση της εγχώριας κατανάλωσης είχε σαν αποτέλεσμα τη μείωση των εξαγωγών δεδομένου ότι πλέον η χώρα ήταν σε θέση να απορροφήσει η ίδια και να μεταποιήσει στη συνέχεια τη παραγωγή.

β) Στα μέσα της δεκαετίας αυτής στην Ευρώπη γίνονται ραγδαίες αλλαγές που αφορούν το κλάδο της κλωστοϋφαντουργίας όπου στην Ευρώπη και γενικά στις αναπτυγμένες χώρες αρχίζει η κρίση του κλάδου με άμεσο αποτέλεσμα τη σταδιακή μείωση των εξαγωγών. Η κρίση αυτή θα αργήσει να πλήξει την κλωστοϋφαντουργία, της χώρας μας λόγω της διαφοράς φάσεως με τις υπόλοιπες χώρες.

5.2 Εξαγωγές Ελληνικού βάμβακος.

Στο πίνακα 15 απεικονίζονται οι ποσότητες (συνολικές) βάμβακος που εξάχθηκαν κατά τη περίοδο 1970 - 1992. Η επιλογή των συγκεκριμένων αυτών χρονολογιών έγινε, διότι κρίθηκε σκόπιμο να γίνει μία λεπτομερέστερη κάλυψη των εξαγωγών σε μια περίοδο η οποία να είναι όσο το δυνατό πλησιέστερη στα σημερινά δεδομένα της Ελληνικής οικονομίας. Αναλυτικότερα στο διάγραμμα φαίνεται η έντονη διακύμανση στις ποσότητες εξαγωγίσιμου όγκου του Ελληνικού βάμβακος.

Οι εξαγωγές αυτές από 70.513 τόννους κατά το 1970 και μετά από μικρές σχετικά ετήσιες διακυμάνσεις έφταναν τους 34.535 τόννους κατά το 1974. Έχουμε δηλαδή μια μείωση του όγκου εξαγωγών στο ήμισυ. Είναι ακριβώς η περίοδος όπου η κλωστοϋφαντουργία στο κλάδο κάνει αλματώδη βήματα στον Ελλαδικό χώρο. Εξετάζοντας τη ποσοστιαία μεταβολή μέχρι το 1974 σε σχέση με το 1970, παρατηρούμε ότι την πενταετία αυτή έχουμε δύο αυξητικές τάσεις του όγκου εξαγωγών οι οποίες μπορούν να χαρακτηριστούν σχετικά μικρές, το 1971 ανέρχεται σε αύξηση της τάξης του 12,7% και του 1973 σε 9,3% αντίστοιχα.

Αντίθετα οι υπόλοιπες τάσεις είναι καθοδικές με μεγαλύτερη αυτή που αναφέραμε του 1974 με πτώση που ανέρχεται στο 51%. Εξετάζοντας την κατ' έτους ποσοστιαία μεταβολή παρατηρούμε ότι την περίοδο 1972 - 1973 έχουμε αυξητική τάση που κυμαίνεται γύρω στο 45% και μία καθοδική τάση τη

περίοδο 1973 - 1974 που κυμαίνεται στο 55%. Έχουμε μία πενταετία όπου με άλλα λόγια έχουμε μία σταδιακή του όγκου εξαγωγών Ελληνικού βάμβακος προς τις χώρες του εξωτερικού στο ήμισυ περίπου.

Ο μετέπειτα όγκος εξαγωγών ως το τέλος της δεκαετίας του 1970 κυμαίνεται περίπου γύρω στους 30.000 τόννους κατά μέσο όρο ετησίως με σχετικώς πολύ μικρές διακυμάνσεις από έτος σε έτος για να φθάσει το 1980 στους 29.770 τόννους. Το μόνο αξιοσημείωτο σε όλη αυτή τη περίοδο θα μπορούσε να ήταν ίσως η ποσοστιαία μεταβολή του 1980 σε σχέση με το 1970 όπου φθάνει σε μία μείωση της τάξης του 57.7%. Έχουμε δηλαδή μία συνέχιση της πτώσης του εξαγόμενου όγκου βάμβακος στις χώρες του εξωτερικού. Η πιο σημαντική κατά έτος μεταβολή ήταν αυτή της περιόδου 1977 - 1978 η οποία είναι αυξητική και ανέρχεται στο ύψος του 42.8%.

Η δεκαετία του 1980 ξεκινάει για τις εξαγωγές του Ελληνικού βάμβακος με μία σημαντική πτώση του όγκου των εξαγωγών που είναι και η ελάχιστη εξαγχθείσα ποσότητα και η οποία ανέρχεται στους 9283 τόννους. Αξιοσημείωτο για τη χρονιά αυτή είναι τόσο η ποσοστιαία μεταβολή σε σχέση με το 1970, όσο και η ποσοστιαία κατά έτος μεταβολή η οποία ανέρχεται στις τάξεις του 86,8% και 68,8% και οι οποίες όπως αναφέραμε είναι φθίνουσες.

Αυξητικές τάσεις κυριαρχούν στη πενταετία ως το 1985 όπου ο όγκος εξαγωγών τη χρονιά αυτή ανέρχεται σε 38197 τόννους. Η πιο σημαντική κατά έτος ποσοστιαία μεταβολή της περιόδου αυτής είναι μεταξύ των ετών 1981 - 1982 όπου ανέρχεται στο 88,9%.

Οι μετέπειτα εξελίξεις είναι περισσότερο έντονες από το 1986 μετά από μία ποσοστιαία πτώση του όγκου εξαγωγών της τάξεως του 29,6% η εξαγχθείσα ποσότητα τη χρονιά αυτή ανέρχεται σε 26881 τόννους για να φθάσει το 1992 τους 62970 τόννους.

Η περίοδος που μεσολαβεί μεταξύ 1986 - 1992 θα μπορούσε να χαρακτηρισθεί από τις πιο έντονες όσο αφορά τις διακυμάνσεις του όγκου εξαγωγών. Έτσι κατά το 1989 η εξαγχθείσα ποσότητα ανήλθε στους 106713 τόννους, που σημαίνει ότι έχουμε μία αύξηση σε σχέση με το 1970 περίπου στο 51%. εντυπωσιακότερη είναι η ποσοστιαία μεταβολή σε σχέση με το 1988 όπου ανέρχεται στο 162%.

Θα πρέπει να σημειωθεί ότι στο σημείο αυτό έχουμε τη μέγιστη εξαγχθείσα ποσότητα Ελληνικού βάμβακος προς τις χώρες του εξωτερικού. Εντυπωσιακή είναι επίσης η ποσοστιαία μεταβολή του 1987 σε σχέση με το 1986, η οποία ανέρχεται στο 208%. Η πιο σημαντική φθίνουσα ποσοστιαία μεταβολή σημειώνεται στη περίοδο 1987 - 1988 και η οποία φθάνει στο 51% και είναι λογικό αυτό διότι η εξαγχθείσα ποσότητα από 82950 τόννους το 1987, κατήλθε σε 40600 τόννους το 1988.

ΠΙΝΑΚΑΣ 15

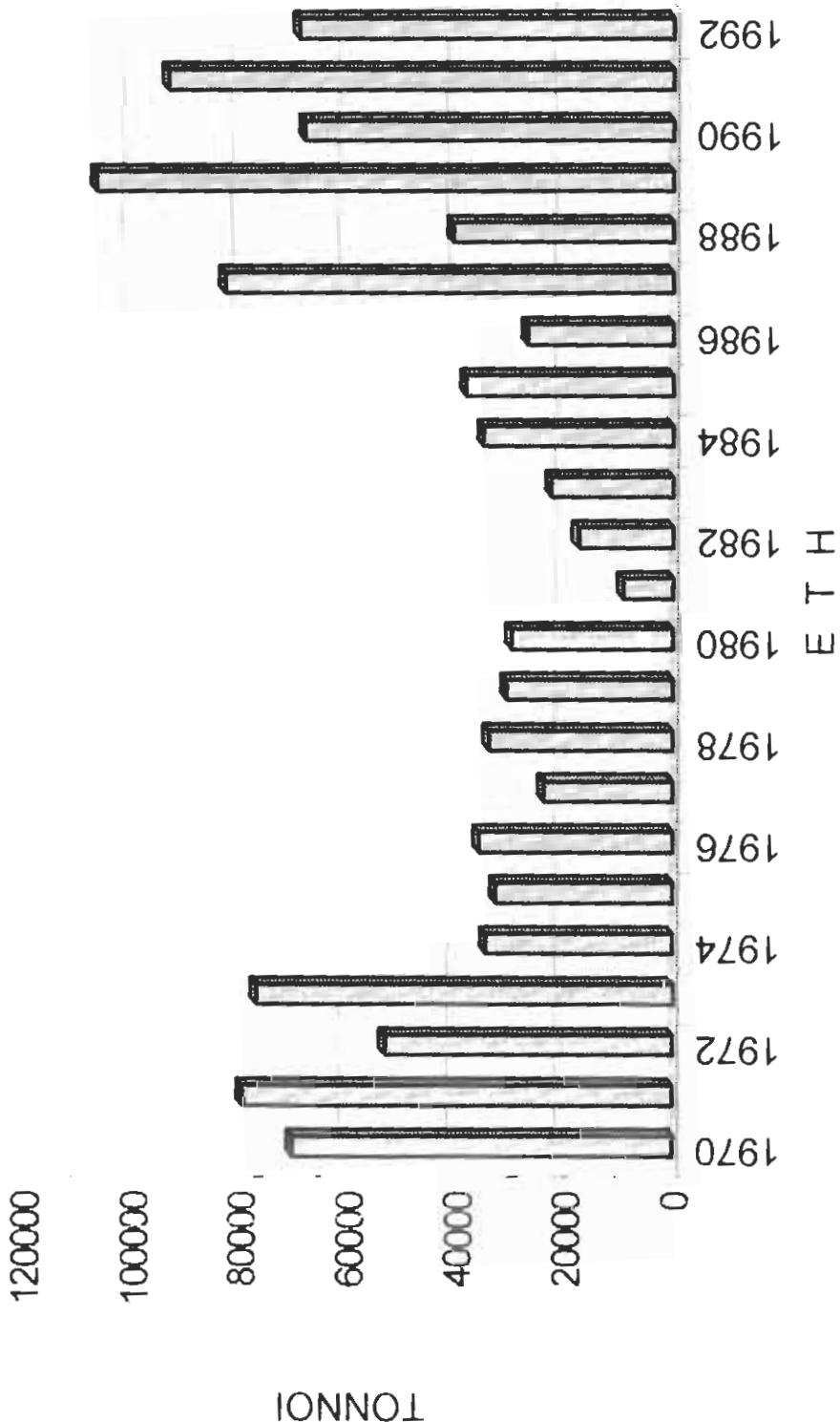
Εξαγωγές βάμβακος κατά την περίοδο

1970 - 1992.

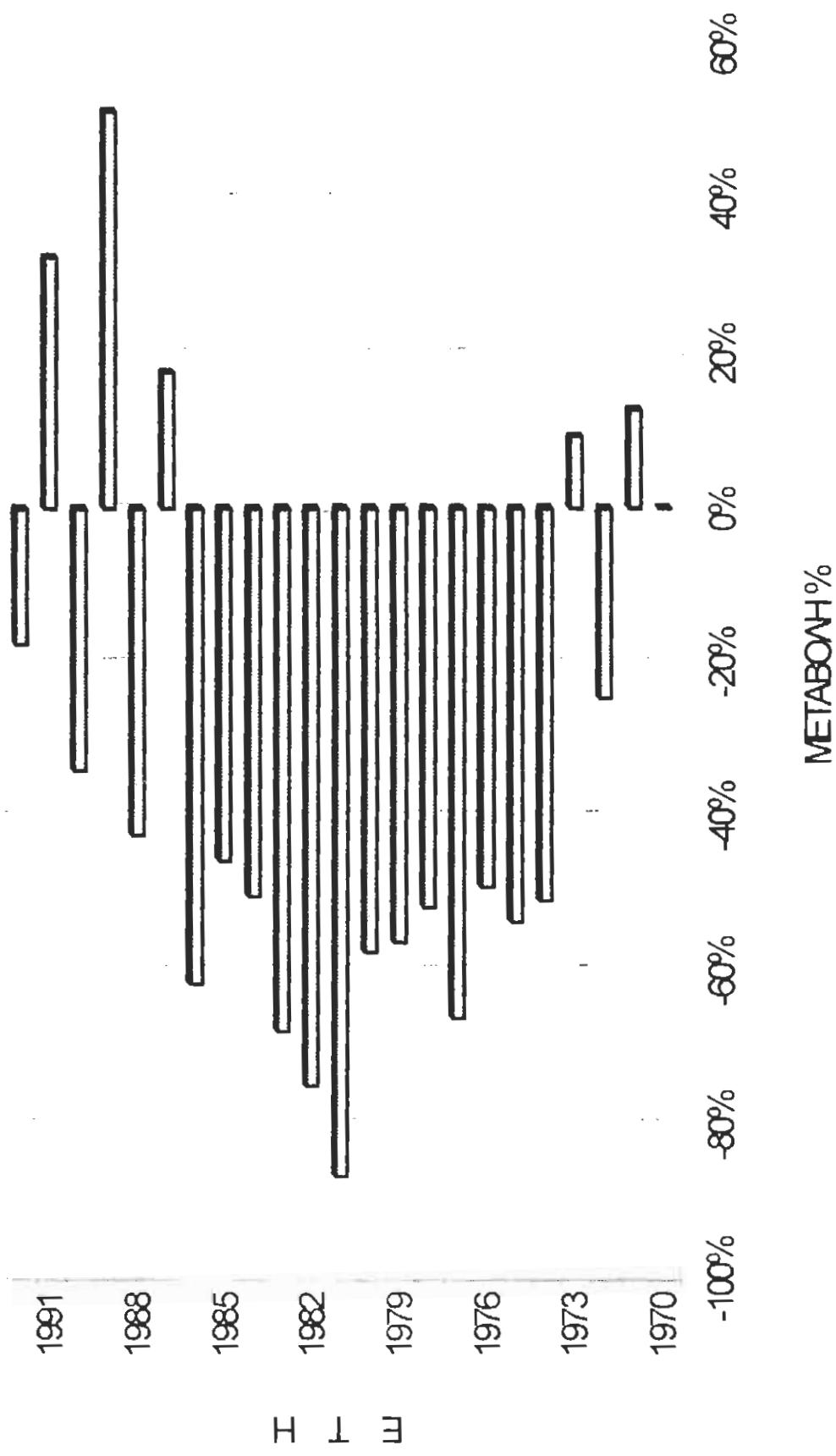
ΕΤΟΣ	ΟΓΚΟΣ ΕΞΑΓΩΓΩΝ	ΠΟΣΟΣΤΙΑΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ ΜΕ ΕΤΟΣ ΒΑΣΗΣ ΤΟ 1970	ΠΟΣΟΣΤΙΑΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ ΑΠΟ ΤΟ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΟ ΕΤΟΣ
1970	70513	0%	0%
1971	79519	12,7%	12,7%
1972	53027	-24,7%	-33,3%
1973	77088	9,3%	45,3%
1974	34535	-51%	-55,2%
1975	32606	-53,7%	-55,8%
1976	35809	-49,2%	9,8%
1977	23767	-66,2%	-33,6%
1978	33950	-51,8%	42,8%
1979	30732	-56,4%	-9,4%
1980	29770	-57,7%	-3,1%
1981	9283	-86,8%	-68,8%
1982	17539	-75,1%	88,9%
1983	22591	-67,9%	28,8%
1984	34962	-50,4%	54,7%
1985	38197	-45,8%	9,25%
1986	26881	-61,8%	-29,6%
1987	82958	17,6%	20,8%
1988	40600	-42,4%	-51,1%
1989	106713	51,3%	16,2%
1990	68110	-34,1%	-36,1%
1991	93483	32,5%	37,2%
1992	69271	-17,6%	-25,9%

Πηγή: Οργανισμός βάμβακος

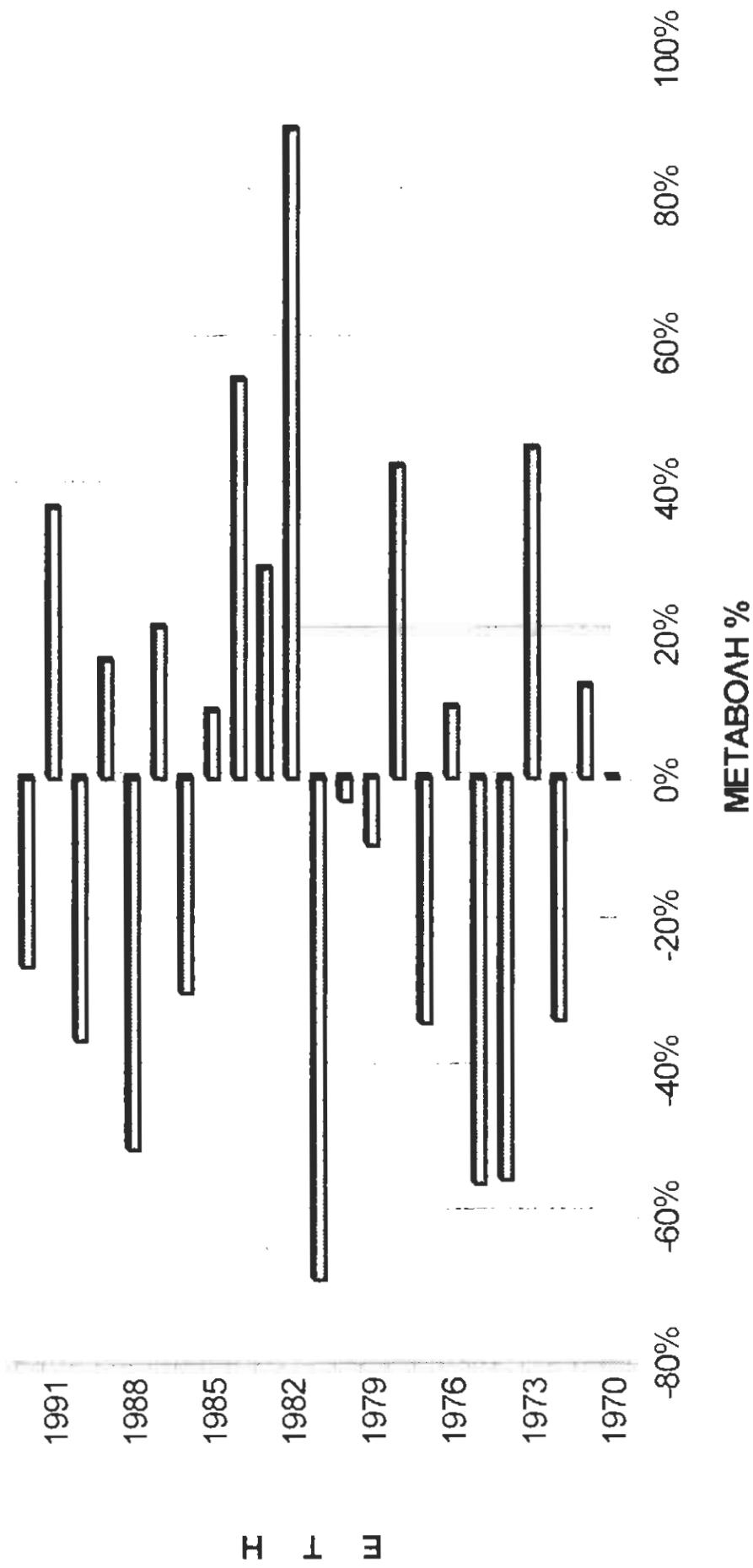
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 7. ΟΓΚΟΣ ΕΞΑΓΩΓΩΝ

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 8. ΠΟΣΟΣΤΑΝΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ ΜΕ ΕΤΟΣ ΒΑΣΗ ΣΤΟ 1970

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 9. ΠΟΣΟΣΤΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ ΑΠΟ ΤΟ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΟ ΕΤΟΣ

5.2.1 Εξαγωγές Ελληνικού βάμβακος προς τις χώρες της ΕΟΚ.

Από την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας η γεωργία υπήρξε ένας σημαντικός χώρος για την ανάπτυξη κοινής γεωργικής πολιτικής με απώτερο στόχο τη βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης των ανθρώπων που εργάζονται στο χώρο αυτό. Με την ένταξη της χώρας μας στην Ευρωπαϊκή Οικονομική Κοινότητα το 1981 κατέστη αναγκαίο να διαμορφωθεί και να λειτουργήσει και για το βαμβάκι ένα καθεστώς, και μία νέα Κοινοτική Γεωργική Πολιτική που δεν υπήρχε μέχρι τότε μιάς και το προϊόν καλλιεργούνταν σε ασήμαντες εκτάσεις στη κοινότητα.

Έτσι σε αντίθεση με άλλα γεωργικά προϊόντα για το βαμβάκι εφαρμόζεται ειδικό καθεστώς ενίσχυσης. Έτσι μετά την ένταξη της χώρας το βαμβάκι διατίθεται ελεύθερα σε διεθνώς ανταγωνιστική τιμή σύμφωνα με τις τιμές του χρηματιστηρίου του ΛΙΒΕΡΠΟΥΛ.

Αναλυτικότερα στο πίνακα απεικονίζονται κατά την περίοδο 1981-1990 οι εξελίξεις των εξαγωγίσιμων ποσοτήτων βάμβακος στις χώρες της ΕΟΚ.

Όπως φαίνεται από τα διαγράμματα έχουμε σημαντικές διακυμάνσεις στις κατά έτος ποσότητες που προορίζονταν στα υπόλοιπα 11 μέλη της κοινότητας. Έτσι από 1718 τόννους το 1981 ανήλθε στο 8.262 κατά το 1984, μετά από σχετικά έντονες διακυμάνσεις κυρίως αυξητικές.

Παρατηρώντας τις ποσοστιαίες μεταβολές που ακολουθούν στο κάτω μέρος του πίνακα, έχουμε μια σχετικά μικρή μείωση του όγκου των εξαγωγών της τάξης του -34,2% κατά το έτος 1982.

Η μετέπειτα πορεία και μέχρι το 1984 είναι εντυπωσιακή. Έχουμε λοιπόν μια αύξηση του όγκου κατά 226% κατά το έτος 1983 (πάντα με βάση των όγκου εξαγωγών του 1981) και 380% κατά το έτος 1984 αντίστοιχα. Έχουμε με άλλα λόγια μια συνεχή αυξητική τάση στις εξαγωγές Ελληνικού βάμβακος

προς τις χώρες της ΕΟΚ. Βέβαια αυτή η μεταβολή μπορεί να μην φαίνεται τόσο εντυπωσιακή στον αμέσως επόμενο πίνακα όπου η ποσοστιαία μεταβολή είναι δημιούργημα του όγκου εξαγωγών κάποιου έτους με βάση το προηγούμενο. Παρόλα αυτά παρατηρούμε εντυπωσιακή μεταβολή από το έτος 1983 έως το 1987.

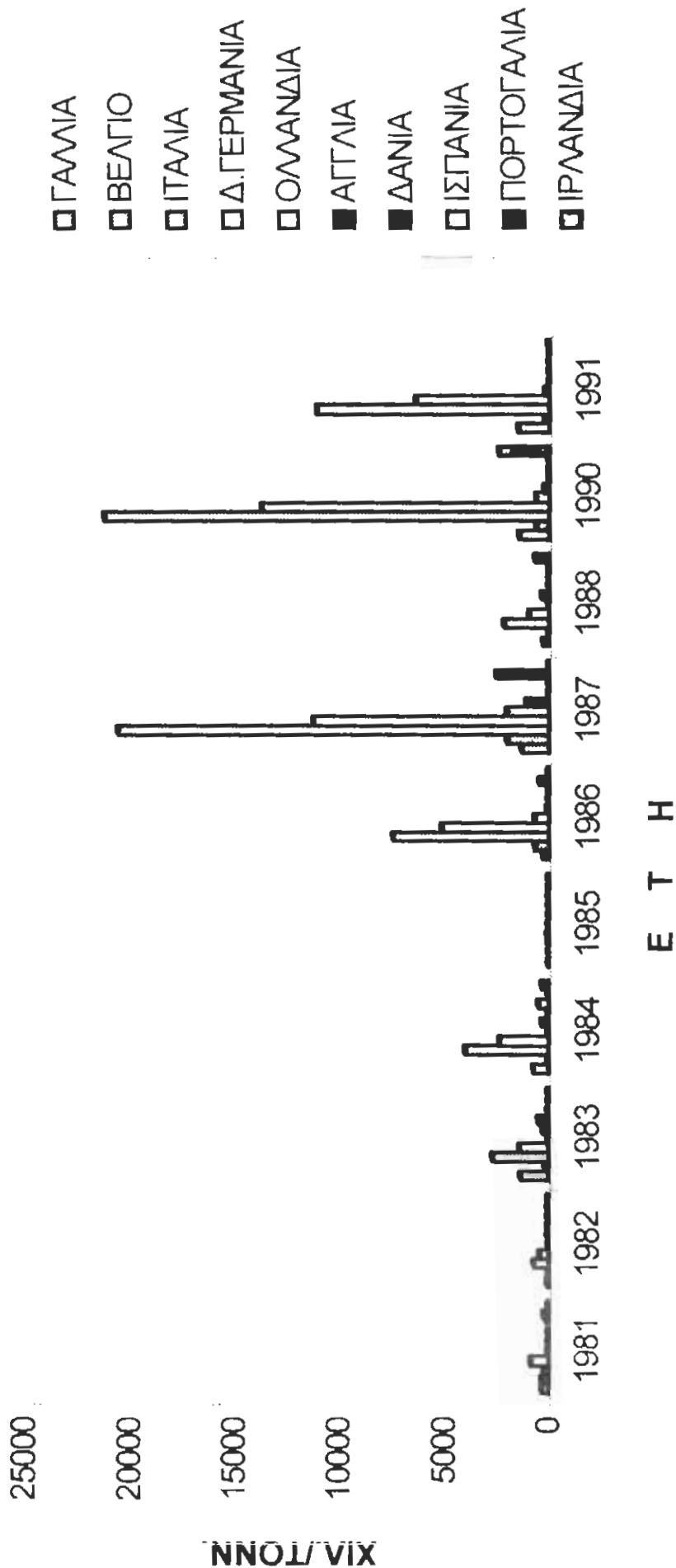
ΠΙΝΑΚΑΣ 16.

Ποσότητα Εξαγωγών Ελληνικού Βάμβακος Στις Χώρες Τις ΕΟΚ.
(ποσότητα σε χιλ.τονν.)

ΧΩΡΕΣ	Ε Τ Η									
	1981	1982	1983	1984	1985	1986	1987	1988	1990	1991
ΤΑΛΛΙΑ	285	37	1292	689	-	226	1249	255	1377	1426
ΒΕΛΓΙΟ	264	-	102	-	-	610	1923	-	568	152
Δ.ΓΕΡΜΑΝΙΑ	817	405	1330	2263	38	4995	11139	904	13633	6270
ΟΛΛΑΝΔΙΑ	-	-	-	-	-	610	1923	-	568	152
ΑΓΓΛΙΑ	-	-	254	300	-	20	1001	302	200	-
ΤΑΛΙΑ	179	688	2638	3919	-	7304	20502	2082	21165	10990
ΒΑΝΙΑ	-	-	432	-	-	-	-	-	18	17
ΣΠΑΝΙΑ	-	-	-	432	-	-	-	-	-	-
ΤΟΡΤΟΓΑΛΙΑ	200	-	-	-	-	397	2453	-	-	-
ΡΙΛΑΝΔΙΑ	-	-	-	299	-	-	-	642	2347	58
ΣΥΝΟΛΟ	1718	1130	5616	8262	38	15278	41283	4185	39876	19281
% ΣΤΟ ΣΥΝΟΛΟ	0,18	0,07	0,25	0,23	0,01	0,57	0,49	0,10	0,37	0,28
ΩΝ										
ΞΑΓΩΓΩΝ										
% ΑΠΟ ΤΟ 1981	0	-34,2	22,6	3,8	-97	78,3	2302	14,3	2221	1022
% ΑΠΟ ΤΟ	0	-34,2	39,6	47	-99,5	40105	170	-89,8	852	-51,6
ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΟ ΕΤΟΣ										

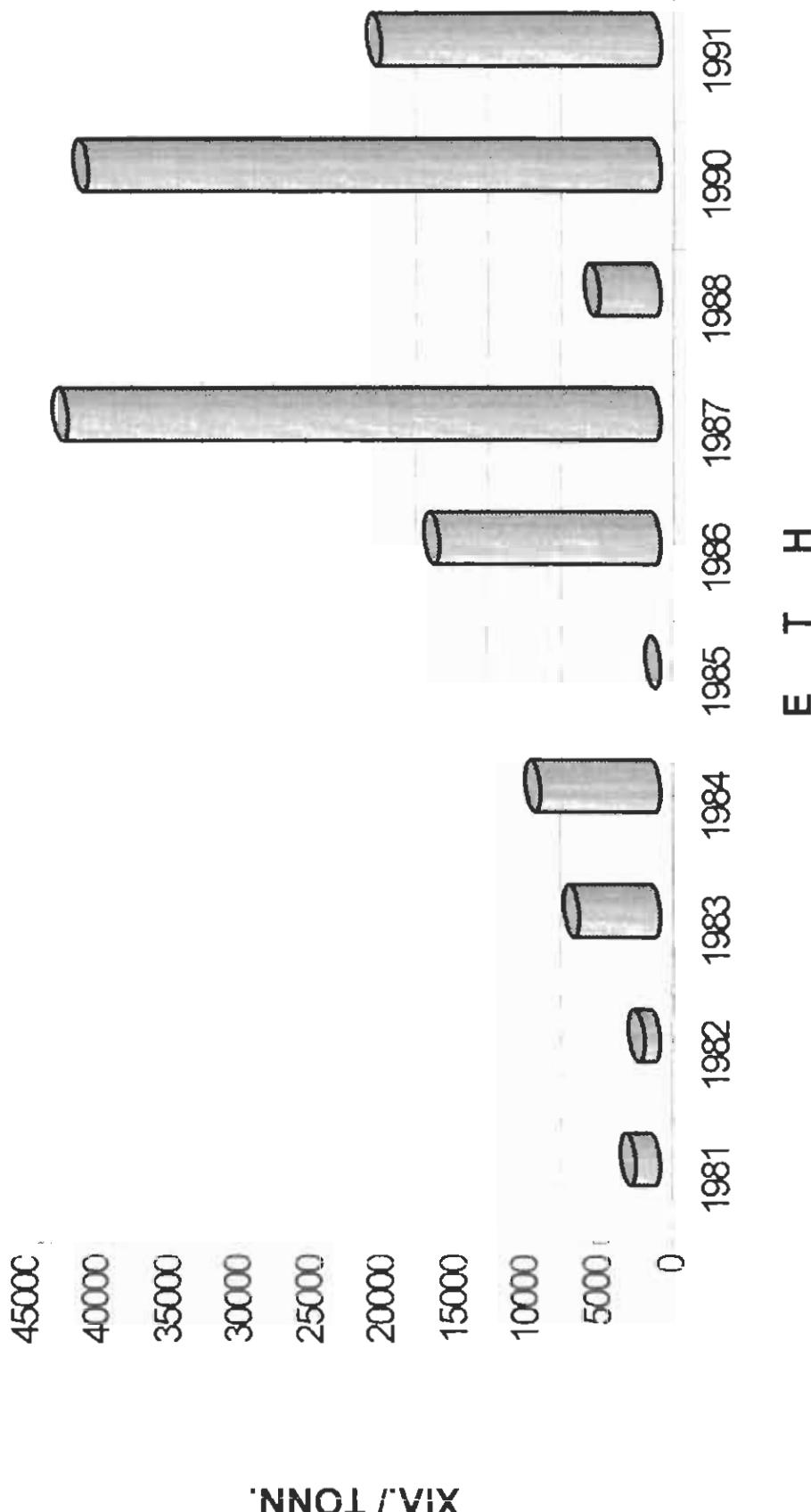
Πηγή: Οργανισμός Βάμβακος.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 10. ΕΞΑΓΩΓΕΣ ΒΑΜΒΑΚΟΣ ΑΝΑ ΧΩΡΑ ΤΗΣ ΕΟΚ.

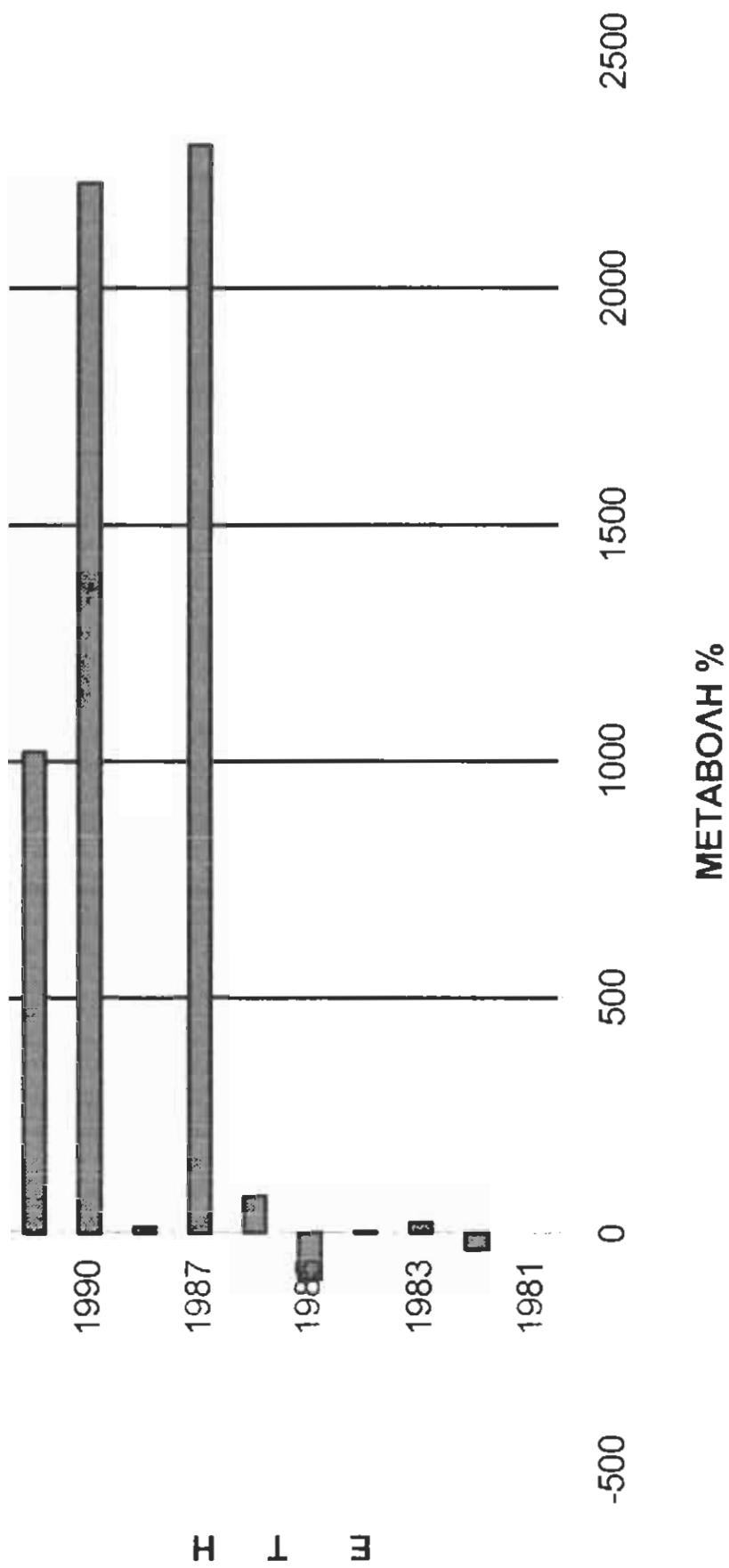

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 11.

ΠΟΣΟΤΗΤΑ ΕΞΑΓΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΒΑΜΒΑΚΟΣ ΣΤΙΣ ΧΟΡΕΣ ΤΗΣ ΕΟΚ.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 12. ΜΕΤΑΒΟΛΗ % ΑΠΟ ΤΟ 1981

5.2.2 Εξαγωγές Ελληνικού βάμβακος προς τις ανατολικές χώρες.

Η χωριστή εξέταση των εξαγωγών προς τις ανατολικές χώρες επιβάλλεται λόγω του ότι αυτές ενεργοποιούνται βάση διμερών συμβάσεων και όχι ελεύθερες όπως συμβαίνει με τις υπόλοιπες χώρες του κόσμου. Οι συναπτόμενες σχετικές εμπορικές συμβάσεις καλύπτουν συνήθως περίοδο 12 μηνών και αναφέρονται είτε σε ημερολογιακό είτε σε οικονομικό έτος. Σ' αυτές αναγράφονται η ποσότητα ή η αξία του εξαγχθέντος βάμβακος κατά την καλυπτόμενη περίοδο.

Αναλυτικότερα στο πίνακα 17 απεικονίζονται η κατά την περίοδο 1981-1990 εξελίξεις των εξαγωγίσιμων ποσοτήτων βάμβακος στις ανατολικές χώρες. Όπως φαίνεται στο διάγραμμα έχουμε έντονες ανοδικές και καθοδικές διακυμάνσεις στις κατά έτος εξαγωγίσιμες ποσότητες που προορίζονταν στις Ανατολικές χώρες.

Έτσι από 2.233 τόννους το 1981 (που είναι τιμή μεγαλύτερη από αυτή που εξαγόταν στις χώρες της ΕΟΚ) ανήλθε σε 36.248 τόννους κατά το 1985 μετά από έντονα αυξητικές τάσεις. Κυρίως κατά τα έτη 1981, 1982. Η ποσοστιαία μεταβολή κατά το έτος 1982 ανέρχεται στο 63,4% για να αυξηθεί σε 64,7%, και 894% αντίστοιχα κατά τα έτη 1982-1985.

Παρατηρώντας τις κατά έτος ποσοστιαίες μεταβολές έντονο ενδιαφέρον παρουσιάζουν όπως είπαμε τα έτη 1981 - 1982 καθώς επίσης και τα έτη 1983 -1984 με μεταβολή της τάξης 33,1%. Σημειώνεται ότι μέσα στη πενταετία αυτή έχουμε την ελάχιστη κατά το 1981 εξαγωγίσιμη τιμή όγκου προς τις Ανατολικές χώρες.

Οι μετέπειτα εξελίξεις στην επόμενη πενταετία είναι επίσης το ίδιο ενδιαφέρουσες. Οι εξαγωγές λοιπόν κατά το 1986 (έπειτα από μία ποσοστιαία μεταβολή της τάξης του 75% σε σχέση με το 1985) ανέρχονται στους 8.952 τόννους και μετά από αυξητικές τάσεις έφθασε στους 39.280 τόννους με μια ποσοστιαία μεταβολή της τάξης του 1658% κατά το έτος αυτό. Εντυπωσιακές είναι επίσης οι ποσοστιαίες μεταβολές όπου

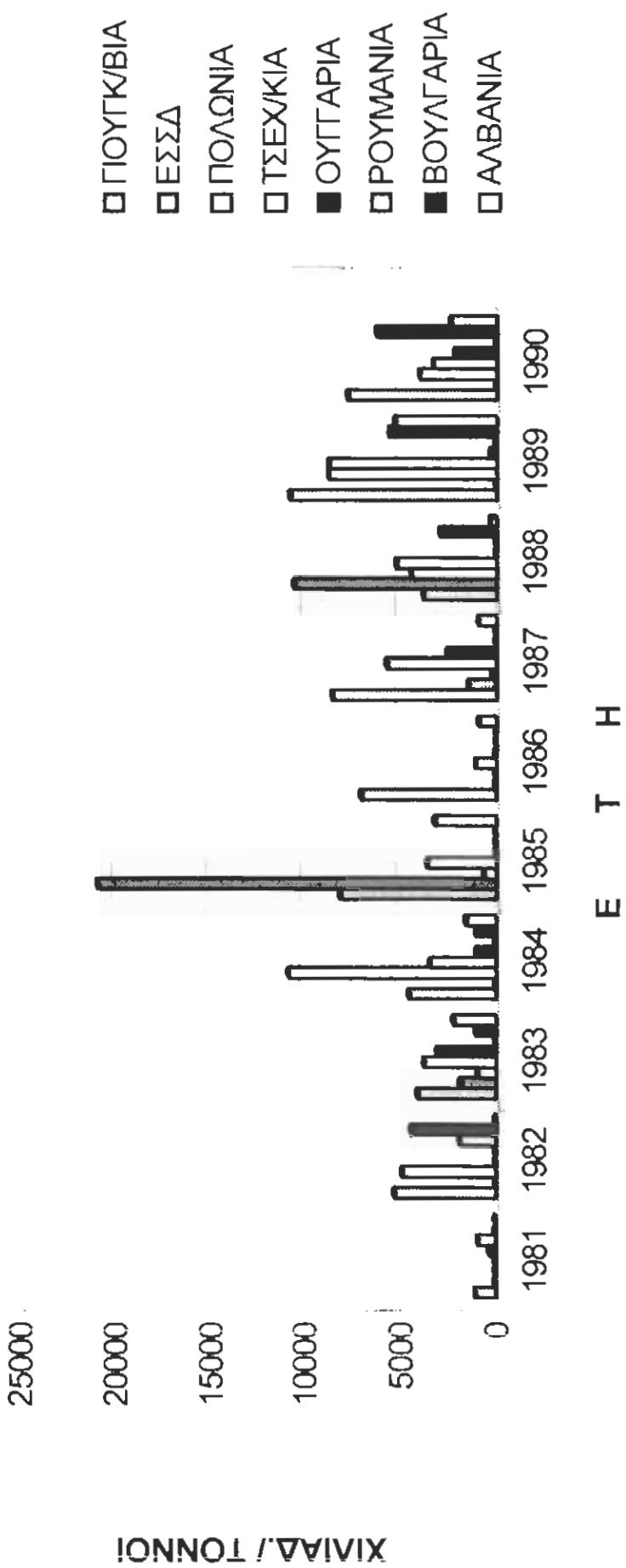
Πίνακας 17.

Ποσότητα εξαγωγών Ελληνικού βάμβακος προς τις χώρες της
Ανατολικής Ευρώπης από το 1981 - 1990

ΧΩΡΕΣ	Ε Τ Η									
	1981	1982	1983	1984	1985	1986	1987	1988	1989	1990
ΙΟΥΓΚΟΣΛΑΒΙΑ	1035	5257	4051	4493	8070	7001	8508	3767	10765	7719
ΕΣΣΔ	-	-	1821	-	20887	35	1413	10528	-	-
ΠΟΛΩΝΙΑ	-	4859	897	10819	581	-	174	4392	8731	3992
ΤΣΕΧ/ΚΙΑ	-	-	3722	3399	3543	1035	5656	5173	8709	3265
ΟΥΓΓΑΡΙΑ	297	-	3028	962	-	-	2478	-	250	2130
ΡΟΥΜΑΝΙΑ	901	1885	-	-	-	-	-	-	-	-
ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ	-	4408	1015	1000	-	-	-	2897	5548	6222
ΑΛΒΑΝΙΑ	-	-	2166	1543	3167	881	892	273	5258	2348
ΣΥΝΟΛΟ	2233	16409	16700	22216	36248	8952	19121	26361	39260	25676
% Συνολο εξαγωγών	0,24	0,93	0,74	0,63	0,94	0,34	0,23	0,66	0,37	0,38
% από το 1981	0	6.34	6.47	894	1523	300	756	407	1638	1049
% από το προηγούμενο έτος	0	6.34	1.77	33,1	63	-75,3	113	41	45	-34,6

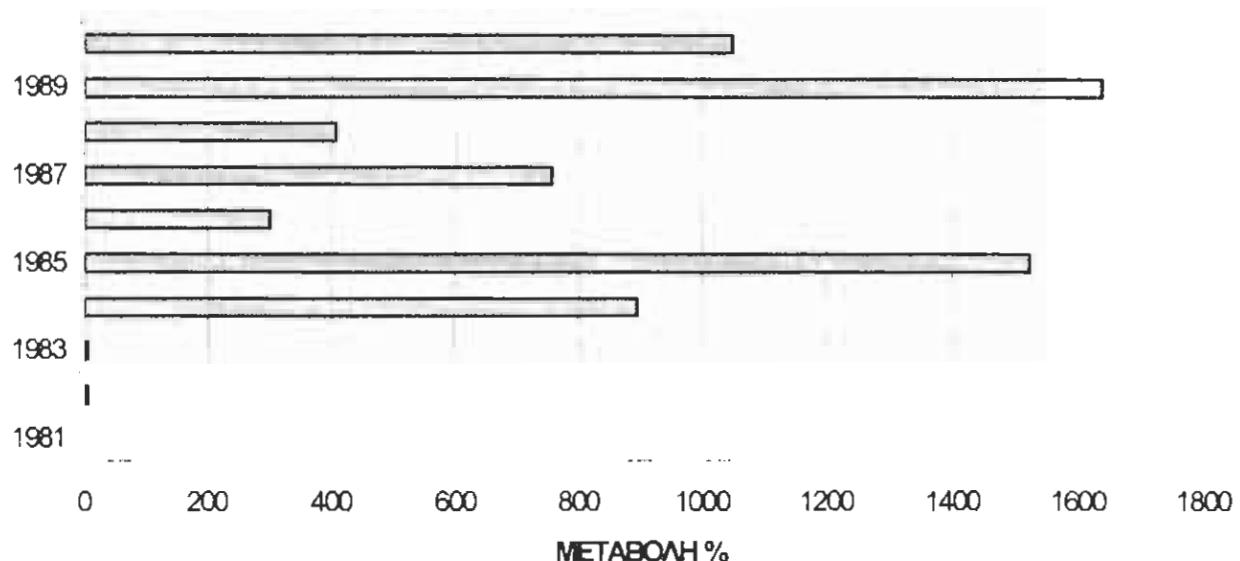
Πηγή: Οργανισμός Βάμβακος

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 13. ΕΞΑΓΩΓΕΣ ΒΑΜΒΑΚΟΣ ΣΤΙΣ ΑΝΑΤΟΛΙΚΕΣ ΧΩΡΕΣ
(εξαγωγές ανά χώρα)

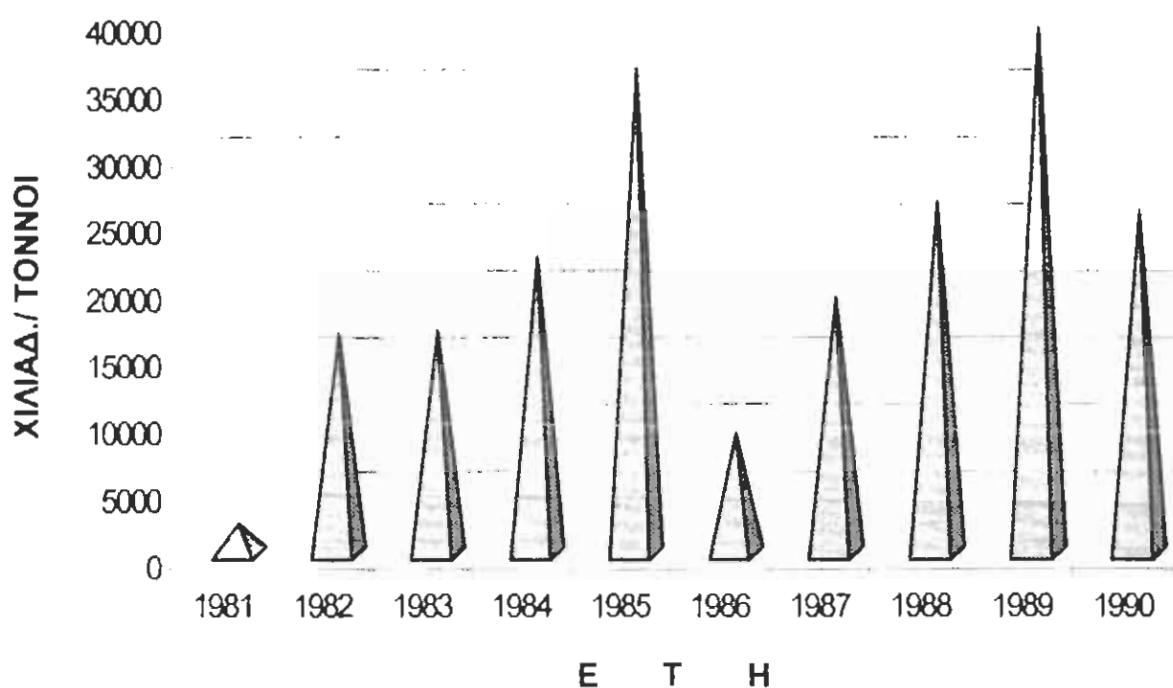

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 15.

ΠΟΣΟΣΤΙΑΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ ΤΩΝ ΕΞΑΓΩΓΩΝ ΠΡΟΣ ΤΙΣ ΑΝΑΤΟΛΙΚΕΣ ΧΩΡΕΣ
(Έτος βάσης το 1981)

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 14. ΣΥΝΟΛΙΚΕΣ ΕΞΑΓΩΓΕΣ ΠΡΟΣ ΤΙΣ ΑΝΑΤΟΛΙΚΕΣ ΧΩΡΕΣ

έχουμε μία αύξηση του όγκου των εξαγωγών σε ποσοστιαίες μονάδες της τάξης του 396%. Κατά το έτος 1988 έχουμε τη χαμηλότερη εξαγωγή βάμβακος στη δεκαετία 1981 – 1990 προς τις χώρες μη μέλη της ΕΟΚ.

Η μετέπειτα πορεία των εξαγωγών είναι ακόμη εντυπωσιακότερη. Κατά το έτος 1986 ο όγκος των εξαγωγών έφθασε τους 15.278 τόννους για να φθάσει στην ανώτερη τιμή του το 1987 στους 41.283 τόννους, έχοντας ποσοστιαίες μεταβολές της τάξης του 789% και 2302% αντίστοιχα.

Εντυπωσιακότερη όμως είναι η κατά έτους ποσοστιαία μεταβολή μεταξύ των ετών 1985 και 1986 που φθάνει στα 40.105%. Κατά τα έτη 1988 – 1989 η τάση είναι αυξητική και από 4.185 τόννους φθάνουμε στους 39.876 για να φθάσει τέλος στους 19.281 κατά το 1990. Η ποσοστιαία μεταβολή ανέρχεται στα 22.21% και 1022% κατά τα έτη 1989 – 1990 αντίστοιχα, ενώ η σημαντικότερη κατά έτος μεταβολή είναι αυτή του από το έτος 1988 προς το 1989 όπου έχουμε μία αύξηση της τάξης του 852%.

Θα πρέπει σ'αυτό το σημείο να αναφέρουμε ότι η παραγωγή του βάμβακος στον Ελληνικό χώρο για την πιο πάνω δεκαετία αυξήθηκε περίπου στο ήμισυ, που σημαίνει ότι αυτές οι διακυμάνσεις οφείλονται σε μικρό ποσοστό στην αύξηση της παραγωγής.

5.2.3 Εξαγωγές Ελληνικού βάμβακος προς τις λοιπές χώρες του κόσμου.

Το καθεστώς των εμπορικών συναλλαγών της Ελλάδας με τις υπόλοιπες χώρες του κόσμου είναι επίσης ελεύθερο σε διεθνής ανταγωνιστικές τιμές. Θα πρέπει να κάνουμε ένα πρώτο σχολιασμό ως προ το Πίνακα 18, ο οποίος περιλαμβάνει χώρες οι οποίες επιλέγηκαν λόγω του σημαντικού όγκου Ελληνικού βαμβακιού που εισήγαγαν.

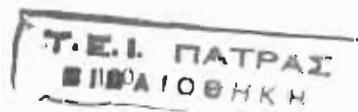
Πίνακας 18

Ποσότητα εξαγωγών Ελληνικού βάμβακος στις υπόλοιπες
χώρες του κόσμου από το 1981 – 1990.
(ποσότητες σε χιλιάδες τόννους)

Ε Τ Η

ΧΩΡΕΣ	1981	1982	1983	1984	1985	1986	1987	1988	1989	1990
ΙΡΑΚ	163	-	-	1311	-	-	-	-	-	-
ΙΑΠΩΝΙΑ	-	-	-	-	-	739	1528	1812	1923	470
KINA	-	-	-	-	-	-	-	-	6009	
ΤΟΥΡΚΙΑ	-	-	-	-	-	757	6520	520	9524	9457
ΤΑΪΒΑΝ	319	-	-	700	-	-	-	1101	4276	280
ΚΥΠΡΟΣ	-	-	-	-	-	-	9	9	3	10
ΥΠΟΛΟΙΠΕΣ										
ΧΩΡΕΣ	4850	-	275	2473	1911	1155	14497	6012	11851	
ΣΥΝΟΛΟ	5332	-	275	4484	1911	2651	22554	9454	27577	23853
% Συνολο εξαγωγών	0,58	0	0,01	0,14	0,05	0,09	0,28	0,24	0,26	0,34
% από το 1981	0	0	-94	179	-64,1	-50,2	322	77,3	417	347
% από το προηγούμενο έτος	0	0	27400	1530	-57,5	38,7	750	-58,1	191,6	-13,5

Πηγή: Οργανισμός Βάμβακος

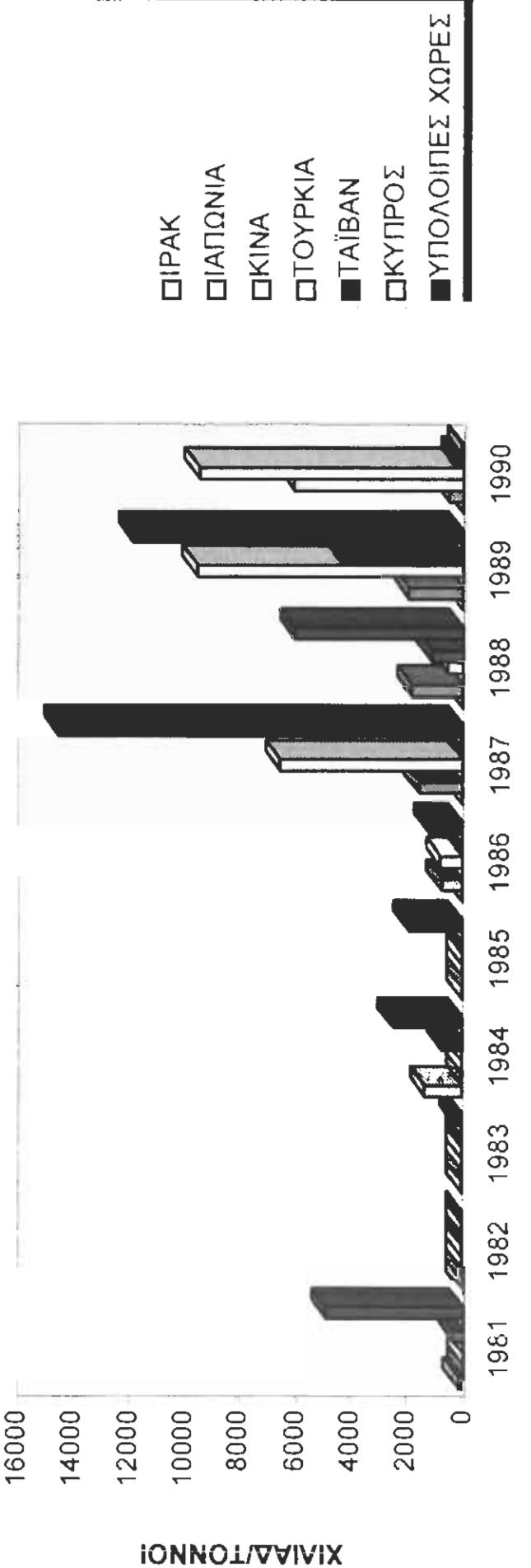
Για να συμπληρωθούν οι όγκοι εξαγωγών και από τις υπόλοιπες χώρες του κόσμου.. οι οποίες όπως είναι φυσικό ήταν φύση αδύνατο να συμπληρωθούν αθροιστικά , μπήκαν στο τέλος του Πίνακα με την ονομασία « Υπόλοιπες χώρες». Αναλυτικότερα στο Πίνακα 18 απεικονίζονται οι εξελίξεις των εξαγωγίσιμων ποσοτήτων την περίοδο 1981 – 1990 που προορίζονται για τις υπόλοιπες χώρες του κόσμου.

Όπως φαίνεται από το διάγραμμα 17. έχουμε σχετικά μικρές διακυμάνσεις τη πρώτη πενταετία που γίνινται εντονότερες στο δεύτερο ήμισυ της δεκαετίας. Συγκεκριμένα από 5.332 τόννους κατά το 1981 ανήλθε μετά από μία πραγματική πτώση των εξαγωγών της χώρας για το 1982, όπου καμμία χώρα από τις υπόλοιπες χώρες του κόσμου δεν εισήγαγε Ελληνικό βαμβάκι, ανήλθε στους 418 τόννους. Η ποσοστιαία μεταβολή κατά το 1984 σημειώνει πτώση σε σχέση με το 1981 , η οποία ανέρχεται σε 159%. Πολύ μεγαλύτερη είναι η πτώση αυτή για το 1980 όπου φθάνει στις τάξεις του 94%. Παρόλη τη πτώση αυτής της ποσοστιαίας μεταβολής σε σχέση με το 1981, αντίθετα η από έτος σε έτος ποσοστιαία μεταβολή δείχνει μία ποσοστιαία μεταβολή η οποία ανέρχεται σε 27.400 για τα έτη 1982 – 1983 (τα οποία φυσικά οφείλονται στο ότι το 1982 δεν έχουμε εξαγωγές).

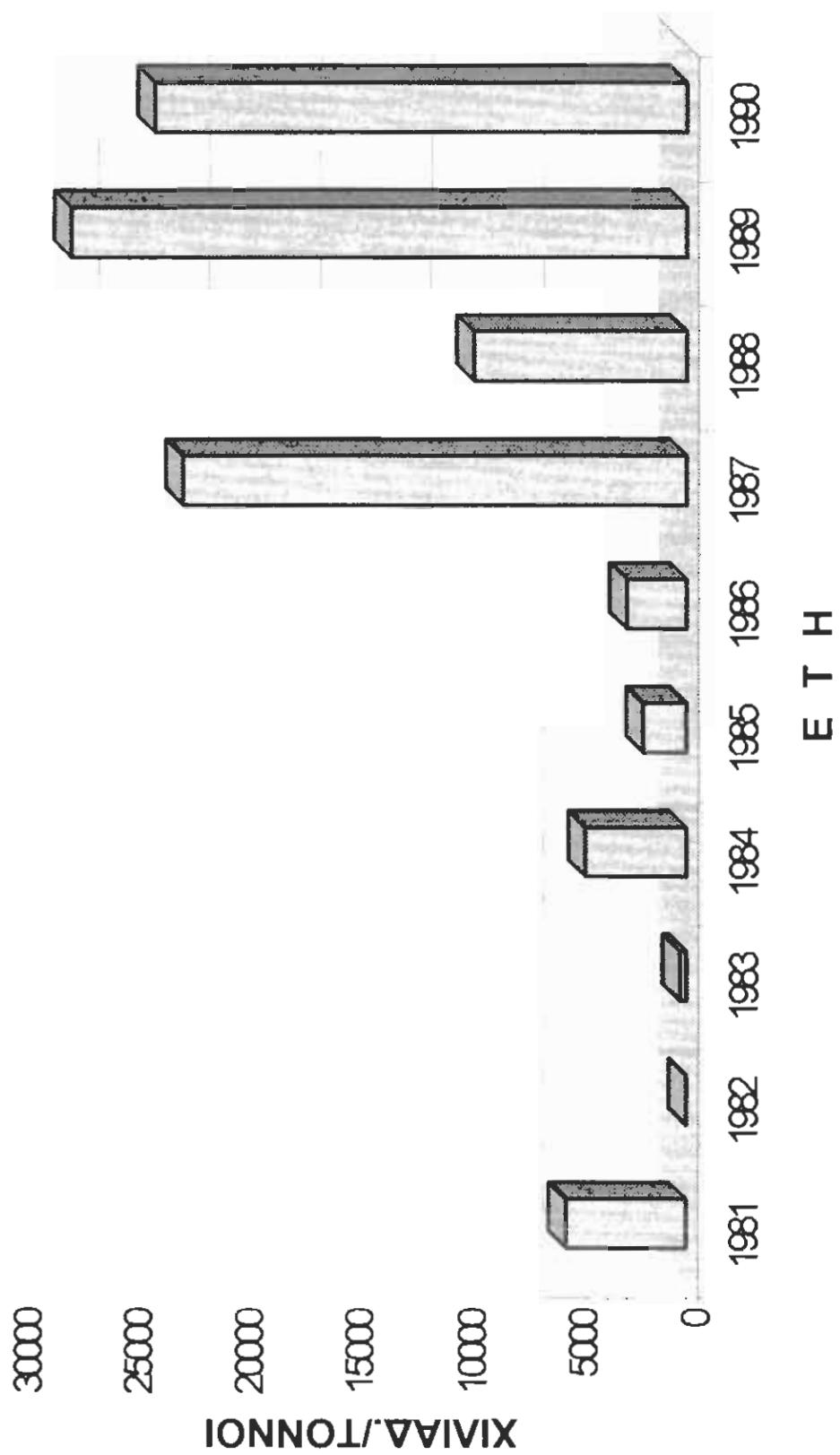
Δηλαδή αντίθετα από τη ποσοστιαία μεταβολή από το 1981 που δείχνει πτώση , η ποσοστιαία κατά έτος μεταβολή δείχνει αύξηση του όγκου των εξαγωγών.

Παρατηρώντας τη κατά έτους ποσοστιαία μεταβολή παρατηρούμε ότι κατά τα έτη 1986 – 1987 έχουμε μία σημαντική 113% μεταβολή. Για το 1990 η εξαγωγίσιμη ποσότητα ανέρχεται σε 25676 τόννους με μεταβολή 1049% σε σχέση με το 1981, αλλά αντίστοιχα έχουμε μία μείωση των εξαγωγών σε σχέση με το 1989 της τάξης του 34.6%. Θα πρέπει επίσης να αναφέρουμε ότι κατά το έτος 1989 έχουμε τη μεγιστηριακή εξαγωγίσιμη ποσότητα.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 16. ΕΞΑΓΩΓΕΣ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΒΑΜΒΑΚΟΣ ΣΤΟΝ ΥΠΟΛΟΙΠΟ ΚΟΣΜΟ

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 17. ΣΥΝΟΛΕ ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΥΠΟΒΑΘΡΕΣ ΧΩΡΕΣ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ

5.3 Εξαγωγές νημάτων και υφασμάτων.

Σημαντικές εξαγωγές επίσης όπως προαναφέρθηκε, πραγματοποιούνται υπό μορφή προϊόντων του βάμβακος που είναι κύρια τα νήματα και τα βαμβακερά υφάσματα. Η πορεία των εξαγωγών των προϊόντων αυτών κατά τη περίοδο 1970 – 1988 φαίνεται από το παρακάτω Πίνακα.

Παρατηρούμε από το πίνακα αυτό ότι ο μέσος όρος των εξαγωγών των νημάτων στο διάστημα που αναφερόμαστε αποτελεί το 48% της παραγωγής των νημάτων. Η μισή δηλ. από τη παραγόμενη ποσότητα εξάγεται. Επί πλέον παρατηρούμε ότι οι εξαγωγές των βαμβακερών νημάτων παρουσιάζουν μία συνεχή αύξηση όλη αυτή τη περίοδο, πλην του 1988 που παρατηρήθηκε πτώση των εξαγωγών, τόσο των νημάτων όσο και των υφασμάτων. Η πτώση αυτή συνεχίσθηκε και το 1989 οφειλόμενη στην αύξηση του κόστους παραγωγής και τη μείωση της ανταγωνιστικότητας των προϊόντων.

Από πλευράς όγκου εξαγωγών η αναλογία της ποσότητας των εξαγόμενων νημάτων προς τη ποσότητα των υφασμάτων, μεταβλήθηκε σημαντικά υπέρ των υφασμάτων, και από 1 προς 1 που ήταν τη περασμένη δεκαετία έπεισε σε 3 προς 1 τα τελευταία χρόνια, που οπωσδήποτε συμφέρει τη χώρα μας λόγω της μεγαλύτερης προστιθέμενης αξίας των υφασμάτων.

Μια προσεκτικότερη εξέταση του πίνακα μας οδηγεί στη διαπίστωση ότι οι τιμές εξαγωγής των νημάτων υπολείπονται κατά πολύ των τιμών των υφασμάτων. Για παράδειγμα, η τιμή του νήματος κατά το 1988 ήταν 565 δρχ. το κιλό, η δε τιμή του υφάσματος ήταν 714 δρχ.

Είναι ευνόητο από τα παραπάνω ότι από άποψη εθνικής οικονομίας είναι συμφέρον να μειώνονται οι εξαγόμενες ποσότητες των νημάτων προς όφελος της παραγωγής υφασμάτων και εξανωγής αυτών και εξαγωγής αυτών. Εφόσον η προστιθέμενη αξία είναι μεγαλύτερη. Αυτό σημαίνει ότι ο κλάδος της κλωστοϋφαντουργίας πρέπει να αναπτυχθεί ακόμη περισσότερο. Βέβαια στο κλάδο υπάρχει μεγάλος και σκληρός ανταγωνισμός. Η παραπέρα ανάπτυξη, αλλά και η επιβίωση του υπάρχοντος, μπορεί να γίνει μόνο με καθετοποίηση της παραγωγής και ανανέωση του υφιστάμενου εξοπλισμού των μονάδων.

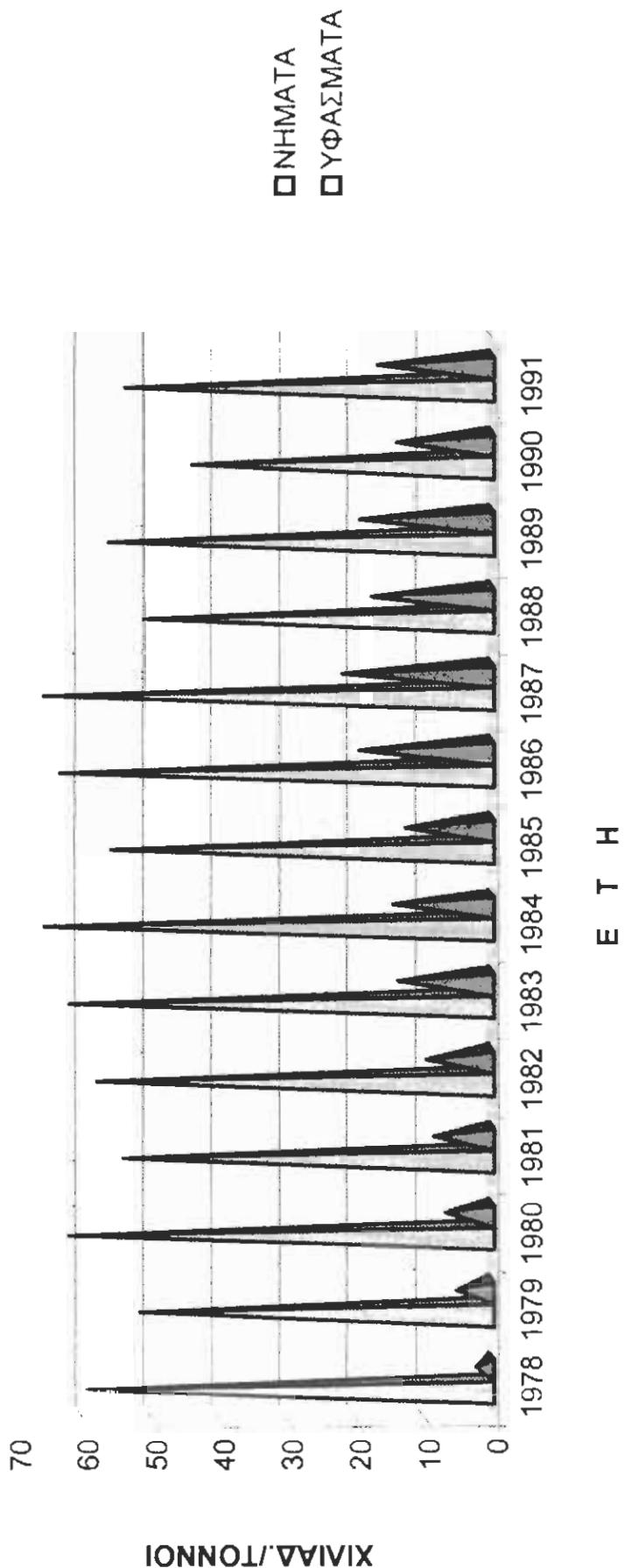
Πίνακας 19

Παραγωγή και εξαγωγές νημάτων και υφασμάτων κατά τη περίοδο 1978 – 1988 (ποσότητα σε τόννους – αξία σε εκατ. δρχ.)

ETH	ΝΗΜΑΤΑ			ΥΦΑΣΜΑΤΑ		
	Παραγωγή	Εξαγωγές	%	Αξία	Εξαγωγές	Αξία
1978	109,400	59,358	54	7,334	2,320	431,7
1979	115,900	51,626	48,8	7,605	5,069	988,6
1980	124,883	61,969	49,6	11,982	6,773	1,627,5
1981	116,791	54,065	46,3	12,243	8,390	2,271,8
1982	116,696	57,992	49,7	13,983	9,512	2,789,9
1983	124,564	61,914	49,7	19,206	13,638	5,030
1984	127,691	65,639	51,4	26,764	14,484	6,890
1985	124,623	55,772	44,7	27,611	12,583	7,195
1986	133,934	63,267	47,2	33,993	19,224	14,637,5
1987	136,047	65,767	48,3	38,872	21,768	16,147
1988	130,334	50,994	39,1	25,855	17,551	12,537
1989	132,231	56,079	-	-	27,523	19,29
1990	129,325	43,981	-	-	28,210	13,898
1991	134,521	53,653	-	-	39,001	16,612

Πηγή : Οργανισμός Βάμβακος

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 18.
ΕΞΑΓΩΓΕΣ ΝΗΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΥΦΑΣΜΑΤΩΝ ΚΑΤΑ ΤΗ ΠΕΡΙΟΔΟ 1978 - 1991

5.4 Εισαγωγές βάμβακος.

Από τα στοιχεία του πίνακα παρατηρείται ότι οι εισαγωγές εκκοκισμένου βάμβακος ακολούθησαν γενικά ανοδική πορεία στο χρονικό διάστημα από το 1970-1988 με έντονες όμως διακυμάνσεις μεταξύ των ετών. Μέχρι το 1979 ο μέσος ετήσιος όγκος των εξαγωγών ήταν 16.000 τόννοι. Κατά το 1980 υπήρξε μία απότομη ανοδος που έφθασε στους 58000 τόννους και κατά τη μετέπειτα περίοδο ο μέσος όρος ανήλθε στους 40.000 τόννους, μία αύξηση δηλαδή σε σύγκριση με τη προηγούμενη δεκαετία της τάξεως του 150%.

Στην ανοδο αυτή συντέλεσαν

- Οι αυξανόμενες ανάγκες της εγχώριας βιομηχανίας σε πρώτη ύλη που σε ορισμένο βαθμό δεν καλύπτονται από την εγχώρια παραγωγή.
- Η ποιότητα του εισαγόμενου βάμβακος είναι συνήθως ανώτερη από άποψη μήκους της ίνας και κρίνεται απαραίτητο για τις βιομηχανίες, προκειμένου να παράγουν τελικά προϊόντα ανώτερης ποιότητας. Στη περίπτωση αυτή το εισαγόμενο βαμβάκι συνδυάζεται με το επίσης καλής ποιότητας ελληνικό, για μείωση του κόστους παραγωγής του τελικού προϊόντος.
- Οι τιμές εισαγωγής πολλές φορές είναι μικρότερες των εγχώριων με αποτέλεσμα οι βιομήχανοι να στρέφονται προς την εξωτερική αγορά και να πραγματοποιούν εισαγωγές.

Η εξέλιξη των εισαγωγών βάμβακος, όπως επίσης και των νημάτων και των βαμβακερών υφασμάτων φαίνεται από το πίνακα 20.

Η αξία των εισαγωγών του βάμβακος παρουσιάζει και αυτή διακύμανση μεταξύ των ετών εξαρτώμενη από τις εισαγόμενες ποσότητες και τις επικρατούσες στη διεθνή αγορά τιμές. Μεταξύ 1970 και 1988 παρατηρούμε ότι είχαμε μία αύξηση στις ποσότητες κατά 430%, ενώ τις τιμών κατά 1.250% οφειλόμενη στη συνεχώς υποτιμώμενη αξία της δραχμής.

ΠΙΝΑΚΑΣ 20

Εισαγωγές βάμβακος, νημάτων και υφασμάτων, κατά τη περίοδο 1970 – 1988 (ποσότητα σε χιλ. τονν., αξία σε χιλ. δρχ.)

Έτος	ΒΑΜΒΑΚΙ		ΝΗΜΑΤΑ		ΥΦΑΣΜΑΤΑ	
	Ποσότητα	Αξία	Ποσότητα	Αξία	Ποσότητα	Αξία
1970	9,018	191,640	210	58,204	2,016	183,828
1971	10,904	252,746	260	73,775	2,302	192,972
1972	12,166	299,522	296	82,020	2,387	211,903
1973	18,004	459,722	406	123,465	2,562	259,978
1974	20,202	1,107,522	405	158,227	2,495	324,286
1975	14,834	738,419	423	235,725	4,153	647,940
1976	15,682	887,274	420	248,191	4,073	702,337
1977	28,715	2,165,606	460	291,588	4,288	843,721
1978	22,041	1,334,270	452	373,312	3,595	787,720
1979	17,474	1,229,293	787	594,855	3,800	1,137,730
1980	58,915	5,025,599	503	540,677	2,864	1,065,907
1981	40,185	4,738,015	1,993	995,765	5,015	3,3420,863
1982	41,276	4,657,592	1,871	995,732	4,602	2,923,592
1983	45,464	7,003,077	3,925	1,776,171	4,931	3,889,202
1984	39,174	8,641,317	7,064	3,548,959	6,499	6,227,500
1985	51,466	12,039,072	8,302	4,754,444	7,463	8,127,500
1986	38,870	8,672,892	10,064	6,128,495	8,434	13,056,594
1987	37,111	7,012,043	20,827	12,588,289	10,658	16,345,109
1988	47,794	13,703,103	14,078	8,910,275	11,146	18,051,331

Οι χώρες όπως φαίνεται από το Πίνακα 21 από τις οποίες εισάγουμε πάνω από το 80% των ποσοτήτων του βάμβακος είναι, οι Η.Π.Α., το Πακιστάν, το Ισραήλ η Συρία και η Αίγυπτος. Οι τιμές εισαγωγής παρουσιάζουν ένα εύρος από 207 – 249 δραχμές ανάλογα με τη χώρα προέλευσης με εξαίρεση την Αίγυπτο, της οποίας οι τιμές είναι σημαντικά αυξημένες. Η διαφορά αυτή οφείλεται στην ανώτερη ποιότητα του εισαγόμενου Αιγυπτιακού βαμβακιού, αλλά και στο σύστημα των εμπορικών μας συναλλαγών.

Οι κυριότερες χώρες και τα ποσοστά συμμετοχής αυτών στο σύνολο των εισαγωγών κατά τη διάρκεια της τετραετίας 1984-1988 κατά την οποία πραγματοποιήθηκαν συνολικά 175.241 τόννοι βάμβακος έχουν κατά σειρά ως εξής

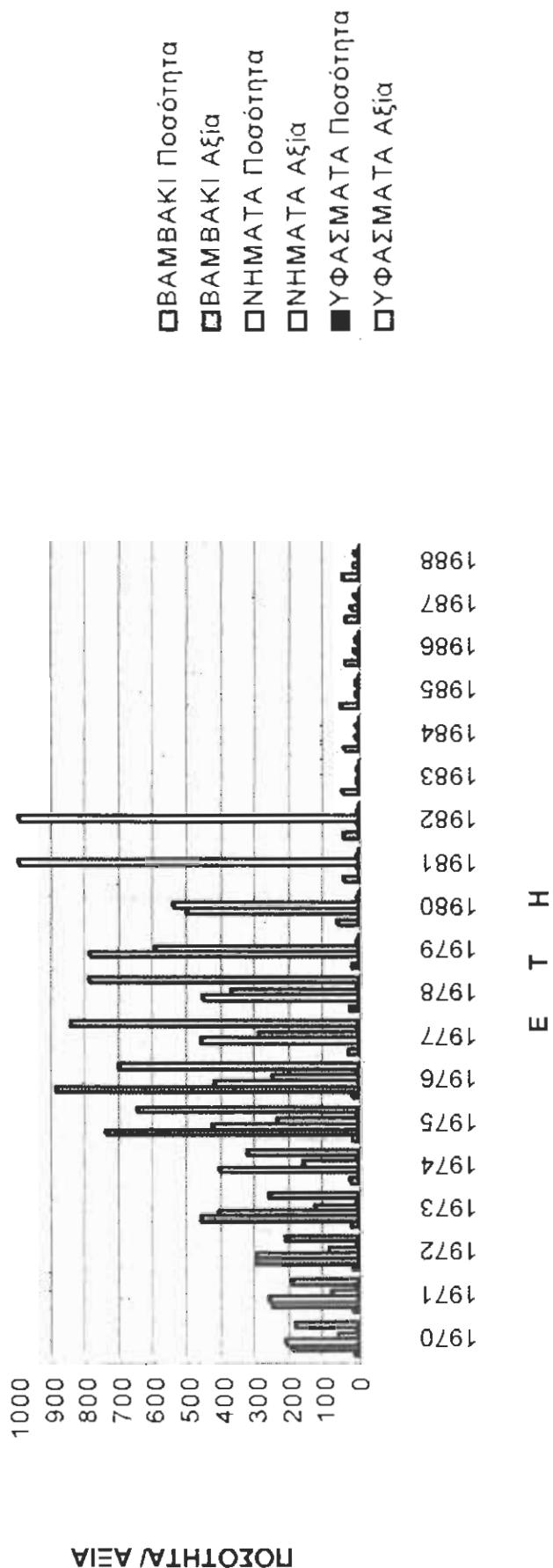
ΠΙΝΑΚΑΣ 21

**Κυριότερες χώρες εισαγωγής βάμβακος κατά τη περίοδο
1984 -1988**

ΧΩΡΕΣ	ΠΟΣΟΤΗΤΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ %	ΤΙΜΗ ΕΙΣΑΓΩΓΗΣ
Η.Π.Α	52,719	30,1	249
ΠΑΚΙΣΤΑΝ	42,649	24,3	163
ΙΣΡΑΗΛ	30,069	17,2	226
ΣΥΡΙΑ	11,439	6,5	221
ΑΙΓΥΠΤΟΣ	9,767	5,6	554
ΑΥΣΤΡΑΛΙΑ	9,767	5,6	230
ΤΙΒΕΡΙΔΙΑ	9,388	5	222
ΙΣΠΑΝΙΑ	4,555	2,5	207
ΠΑΡΑΓΟΥΑΗ	2,278	1,3	235
ΛΟΙΠΕΣ ΧΩΡΕΣ	10,599	6,1	-

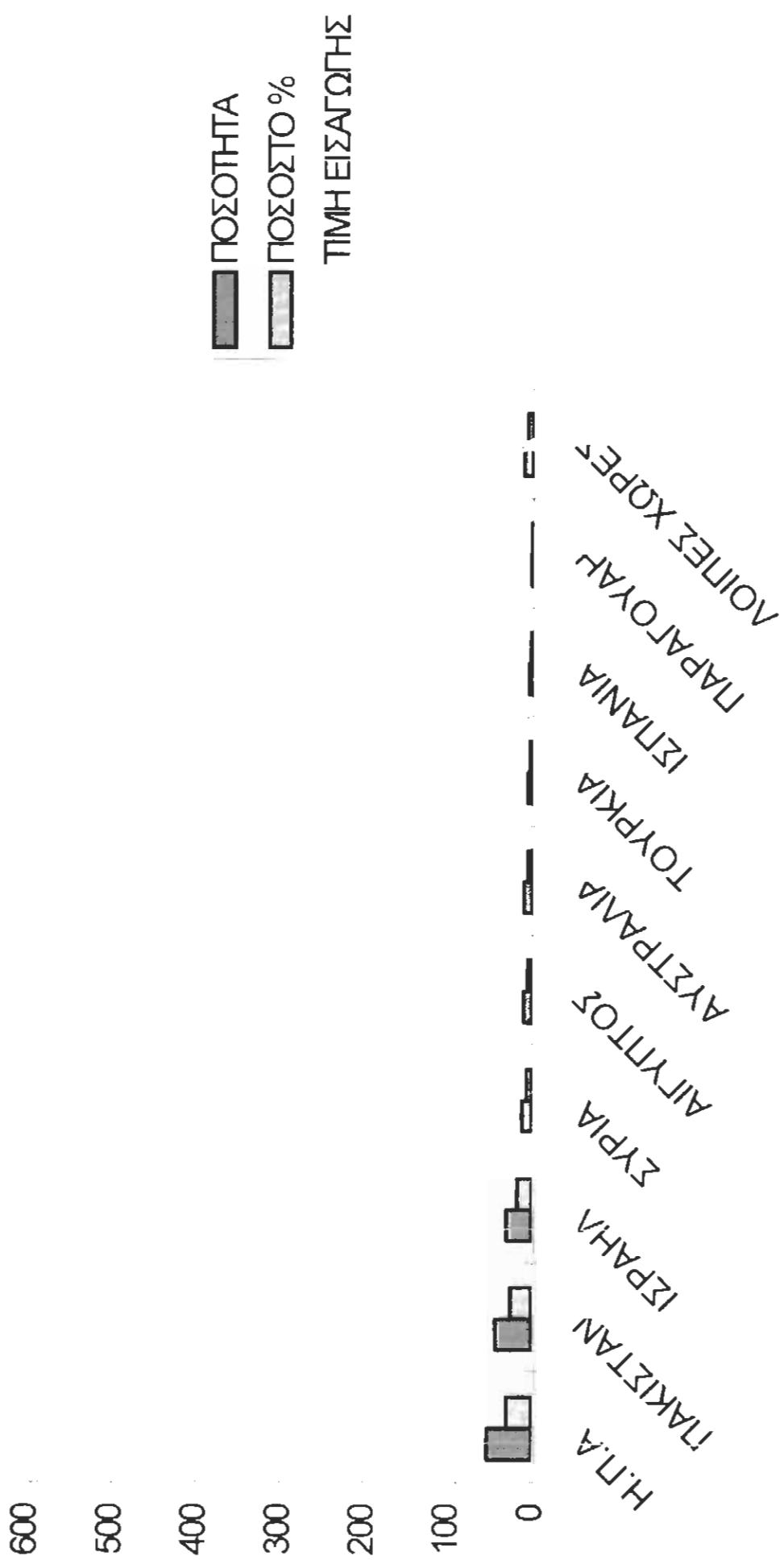
Πηγή: Οργανισμός βάμβακος.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 19.
ΣΥΝΟΛΙΚΕΣ ΕΙΣΑΓΩΓΕΣ ΒΑΜΒΑΚΙΟΥ - ΝΗΜΑΤΩΝ - ΥΦΑΣΜΑΤΩΝ ΚΑΤΑ ΤΗ ΠΕΡΙΟΔΟ 1970 - 1988

ΙΟΖΩΤΗΤΑ ΑΞΙΑ

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 20. ΚΥΡΙΟΤΕΡΕΣ ΧΩΡΕΣ ΕΙΣΑΓΩΓΗΣ ΒΑΜΒΑΚΟΣ

5.5 Εισαγωγές νημάτων – υφασμάτων.

Σημαντικές επίσης εισαγωγές πραγματοποιούνται σε νήματα και βαμβακερά υφάσματα δαπανώντας σημαντικά ποσά πολύτιμου συναλλάγματος. Υπολογίζουμε ότι μόνο για το 1988 δαπανήθηκαν 190.000.000\$ για εισαγωγή νημάτων και υφασμάτων. Οι τιμές έχουν μία ευρύτατη διακύμανση μεταξύ των διάφορων χωρών εισαγωγής, αλλά και μεταξύ των ετών. Ενδεικτικά αναφέρουμε ότι για το 1987 οι τιμές εισαγωγής νημάτων από τη Γαλλία ήταν 1400 δρχ. ανά κιλό, από τη Γερμανία 677 δρχ/κιλό την Ιταλία 504 δρχ/κιλό.

Το μεγαλύτερο ποσοστό των εισαγωγών μας πραγματοποιείται από χώρες της ΕΟΚ, φυσικό άλλωστε, αφού υπάρχει προστασία της Κοινοτικής αγοράς, κυμαινόμενο μεταξύ 53 – 65% την τελευταία τριετία με κυριότερες εισαγωγής χώρες την Ιταλία, τη Γερμανία, και τη Γαλλία, που συγκεντρώνουν πάνω από το 90% των εισαγόμενων από την ΕΟΚ νημάτων.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΠΙΝΑΚΩΝ

ΕΠΙΦΕΡΕΙΕΣ Mech. Harvest. Data	Εποικιακή μηχανάρια - Type of mach.holding Opols. o. Ημερ. - Farming Groups Επίδ. βοστ. καν. 389/82 Subsidized under 389/82 ΕΕΔ regulation	Μορφή εύλογης μηχανών - Type of mach.holding		Εποικιακή μηχανάρια - Farming Groups Επίδ. κκ προ 1981 Farm.gr. bef. 1981	Εποικιακή μηχανάρια - Farming Groups Individual farmers	Εποικιακή μηχανάρια - Farming Groups Total mach.	ΕΠΑΡΧΙΕΣ Regions
		Συν/οπικές Cooperative	Ιδιωτών Private				
		(α)	48		-		
		(β)	48.200		-	31.800	
ΘΡΑΚΗ	(γ)	1.004	-	-	-	757	389
	(δ)	5.500	-	-	-	5.750	5.997
	(α)	39	5	-	51	95	
Σερρες	(β)	42.900	5.000	-	67.100	115.000	Serres
	(γ)	1.100	1.000	-	1.316	2.316	
	(δ)	4.500	5.000	-	5.500	11.005	
ΘΕΑ/ΒΙΚΗ	(α)	94	30	32	-	156	
	(β)	94.000	37.000	39.000	-	170.000	Salonica
	(γ)	1.000	1.233	1.219	-	1.000	
	(δ)	4.500	4.200	4.200	-	4.300	
ΣΤΑΛΛΑ	(α)	46	7	13	31	94	
	(β)	51.000	7.000	13.000	29.000	100.000	Pella
	(γ)	1.185	1.000	1.000	235	1.064	
	(δ)	4.000	4.500	4.500	4.500	14.045	
ΜΑΣΩΤΑ	(α)	30	-	11	74	122	
	(β)	4.200	-	6.000	63.000	73.200	Imathia
	(γ)	110	-	545	851	595	
	(δ)	4.000	-	4.500	5.000	4.902	
ΑΙΓΑΙΟΝΙΑ	(α)	314	42	56	156	468	
	(β)	192.100	49.000	58.000	139.100	458.200	Macedonia
	(γ)	898	1.167	1.036	1.020	3.079	
	(δ)	4.356	4.324	4.298	5.120	4.510	
ΣΠΡΙΤΣΑ	(α)	136	5	40	49	773	
	(β)	163.200	7.500	64.000	105.300	240.000	Spiritsa
	(γ)	1.200	1.500	1.600	2.149	1.979	
	(δ)	4.500	4.500	4.500	4.500	18.000	
ΖΩΣΑΛΑ	(α)	47	1	31	105	184	
	(β)	47.000	800	31.000	135.200	202.000	Zosalo
	(γ)	1.000	800	1.000	1.221	1.125	
	(δ)	4.500	4.500	4.500	4.500	4.500	
ΧΡΙΣΤΟΣΑ	(α)	276	13	94	156	939	
	(β)	360.000	17.000	120.000	103.000	600.000	Karditsa
	(γ)	1.304	1.308	1.277	560	1.119	
	(δ)	4.000	4.000	4.250	4.250	4.393	
ΤΡΙΚΑΛΑ	(α)	93	3	-	45	141	
	(β)	88.000	1.500	-	40.500	130.500	Trikala
	(γ)	946	500	-	200	322	
	(δ)	5.000	5.000	-	5.000	5.000	

* Στοιχεία μηχ/γης - Mech.harvesting data

a) Αριθμός μηχανών - Number of machines

b) Στρέμματα που εξυπηρετούνται - Area harvested (stremmas)

c) Στρέμματα ανά μηχανή - Area per machine (stremmas)

d) Μέση σπολιβή μηχ/γης (Σρχ/στρ.) - Average machine harvesting cost (var/str.)

ΕΚΤΑΗ ΚΑΙ ΠΑΡΑΙΝΗ ΣΥΓΓΕΝΟΥ ΒΑΜΒΑΚΙΟΥ ΤΟ 1990

AREA AND PRODUCTION OF SEED COTTON IN 1990

ΔΙΜΕΡΙΣΜΑΤΑ ΚΩΝΟΙ	Αρδευόμενη έκταση (στρ.)	Αρδευόμενη παραγωγή ¹ (kg)	Σύριψη, αποδοσ. kg/str.	Σύριψη ektasei (sq.m.)	Σύριψη, negraxi (kg/str.)	Σύριψη, omofos. tropikou klia/strof.	Σύνολο negraxi (kg)	Σύνολο ektasei (sq.m.)	Σύνολο ektasei totai Area (str.)	Σύνολο negraxi totai production (kg)	Σύνολο ektasei totai yield (kg/str.)	Σύνολο anofos. ouvroiou klia/strof.	Αριθμός ektasei Number of str.	Αριθμός ektasei Explicit number of cotton per str.	Μέση size cotton	Μέση yield per str.	Μέση yield per ha	
Θράκη	169.200	33.015.956	206	59.500	76	220.000	37.565.956	171	9.239	74								
Μακεδονία	604.813	119.259.578	197	77.187	47	632.000	120.532.078	191	22.085	23	Macedonia							
Θεσσαλία	1.345.000	396.089.599	208	-	-	1.345.000	398.089.599	296	37.323	36	Thessaly							
ΑΥ.Στ.Ελλασ	400.000	91.117.060	208	17.390	1.360.000	80	417.000	92.477.060	222	11.293	27	E.Greece						
Αυτ.Στ.Ελλασ Ηπείρου	68.360	13.247.804	209	-	-	58.380	12.207.804	209	1.924	34	W.Greece							
Πελοπόνν.	77.500	1.961.457	202	-	-	7.500	1.961.457	262	338	40	Peloponnese							
Αιγαίο	192	8.764	18	900	50	120	9.664	81	23	5	Aegean							
Σύνολο Χώρας	2.575.995	655.660.208	255	104.005	7.133.400	69	2.680.000	662.843.608	247	97.145	31	Total						

COTTON AREA AND PRODUCTION

EKTANH KAI MAPATOH BAMBALUY

YEAR	APABYUMENH - IRRIGATED			SHPIKH - NON IRRIGATED			SYNDAO - TOTAL			EKOKKIZEND - LINT COTTON		
	Extraction of crop. Area (str.)	Proportion of cotton seed/cotton seed product. (t/str.)	Anobeen yield (kg/str.)	Extraction of crop Area (str.)	Proportion of cotton seed/cotton seed product. (t/str.)	Anobeen yield (kg/str.)	Extraction of crop. Area (str.)	Proportion of cotton seed/cotton seed product. (t/str.)	Anobeen yield (kg/str.)	Extraction of crop. Area (str.)	Proportion of cotton seed/cotton seed product. (t/str.)	Anobeen yield (kg/str.)
1926	1,255,366	317,342	255	55,153	5,996	109	1,410,519	453,032	250	114,677	74	32,9
1931	1,219,923	347,072	265	43,660	3,762	85	1,263,263	350,835	278	120,090	95	33,7
1932	1,314,963	310,655	236	51,934	5,214	85	1,375,492	315,859	239	101,866	74	32,5
1933	1,663,219	394,171	246	26,781	8,374	109	1,680,000	402,545	240	128,241	76	31,3
1934	1,611,910	440,827	243	103,000	11,543	106	1,920,000	452,370	236	147,251	77	32,6
1935	1,940,309	511,045	263	150,000	15,000	100	2,090,000	525,045	252	163,477	76	31,0
1936	1,963,377	609,532	207	116,623	14,050	120	2,100,000	623,592	297	206,553	58	30,1
1937	2,028,275	563,620	235	121,725	16,431	66	2,020,000	571,051	283	173,510	86	30,4
1938	2,116,269	725,036	354	142,724	14,721	98	2,560,000	749,807	292	232,863	91	30,2
1939	2,693,626	315,454	366	136,414	12,395	92	2,690,000	829,049	296	268,429	100	32,3
1940	2,578,344	455,560	255	102,005	7,184	69	2,680,000	662,844	227	210,521	79	31,1
1941	2,213,630	553,119	236	110,350	12,785	116	2,330,000	675,904	289	207,271	69	30,7

ΔΙΑΣΠΕΡΣΗ ΜΑΤΑ ΝΟΜΟΙ	Λαδεύσιμην έκσταση (στρεμ.) Irrigated area(ster.)	Αρδευόμενη παραγωγή ¹ (κιλάδ.) Irrigated production (kg)	Αποδοσ. αρδευουμ. κτλ/στρ. Irrigated yield (kg/str.)	Σημειώσιμη έκσταση (στρ.) Irrigat. Area (str.)	Σημειώσιμη παραγωγή ¹ (κιλάδ.) Irrigat. Production (kg)	Αποδοσ. παραγωγή ¹ (κιλάδ.) Yield (kg/str.)	Συνολικός παραγωγής (κιλάδ.) Total Production (kg)	Συνολικό έκτασης (στρ.) Total Area (str.)	Αριθμός συνόλου κτλ/στρ. Total Yield kg/str.	Σύγχρονη έκταση αγροτικής εργασίας στην Ελλάδα Number of exploi. farm of cotton	Μεγάλη περιοχή ² Region	
ΘΡΑΚΗ	211.500	44.823.761	212	73.500	6.550.000	89	285.000	51.373.761	180	10.296	25	THRACE
N. Εβρου	18.000	3.806.460	211	13.006	1.105.000	85	31.000	4.911.460	158	1.525	20	Evoia
N. Ροδόπης	140.000	32.351.518	231	53.500	4.815.000	90	193.500	37.166.518	193	6.899	28	Rodopi
N. Σευθης	47.000	7.604.732	162	7.000	630.000	90	54.000	8.234.732	152	1.596	34	Xanthi
N. Καβάλας	6.500	1.061.051	163	-	-	6.500	1.061.051	163	276	24	Kavala	
ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ	703.086	108.519.128	268	44.914	4.305.700	96	748.000	192.824.828	258	30.199	25	Macedonia
N. Δραμας	22.000	5.639.152	256	-	-	-	22.000	5.639.152	256	964	23	Drama
N. Σερρών	125.726	37.014.200	294	2.274	204.660	90	128.000	37.218.860	291	7.159	18	Serres
N. Πέλλης	133.000	36.576.274	275	5.000	400.000	80	138.000	.36.976.274	268	5.071	27	Pella
N. Θεσ/νίκης	171.266	47.403.566	277	19.700	1.970.000	100	190.966	49.373.566	259	6.715	28	Thess/niki
N. Κιλκίς	42.072	9.823.070	233	1.100	110.000	100	43.172	9.933.070	230	1.847	23	Kilkis
N. Χαλκιδικής	22.662	5.359.338	236	13.200	• 1.320.000	100	35.862	6.679.338	186	11.135	32	Chalkidikis
N. Ημαθίας	151.390	37.403.615	247	2.410	192.800	80	153.800	37.596.415	244	5.834	26	Imathia
N. Πιερίας	34.970	9.299.913	266	1.230	108.240	88	36.200	9.408.153	260	1.474	25	Pieria
ΘΕΣΣΑΛΙΑ	1.275.000	437.927.104	343	-	-	-	1.275.000	437.927.104	343	34.681	37	THESSALY
N. Λαρισας	478.000	161.594.962	338	-	-	-	478.000	161.594.962	338	10.288	46	Larisa
N. Ηρακλειας	47.000	14.169.293	301	-	-	-	47.000	14.169.293	301	1.208	39	Magnisia
N. Καρδίτσας	580.000	201.741.725	348	-	-	-	580.000	201.741.725	348	16.546	35	Karditsa
N. Τρικάλων	170.000	60.421.124	355	-	-	-	170.000	60.421.124	355	6.639	26	Trikala

ΕΠΙΦΕΡΕΙΕΣ	Στοιχεία μηχ/γνς Mech. Harvest. Data *	Μορφή εδαφοκ.μηχανών - Type of mach.holding				Συνολο ή Μέσος όρος Total or Mean	REGIONS		
		Ομάδες Μηχ. - Farming Groups		Μηχανορέμνων εδαφών Farm.gr. bef. 1981	Individual farmers				
		Επιβ. βασικ. καν. 389/82 Subsidized under 389/82 EEC regulation	Ομάδ. κκ apo 1981						
		Συν/στικές Cooperative	16 αιτων Privets						
ΕΡΑΣΗ	(α) (β) (γ) (δ)	46 40.000 933 7.000	3 3.000 1.000 6.500	-	36 37.000 1.057 6.750	86 80.000 930 6.865	THRACE		
Σερρες	(α) (β) (γ) (δ)	39 31.200 800 5.000	5 4.000 800 6.000	-	51 44.800 878 6.500	95 80.000 842 5.890	Serres		
Θεσ/νικη,	(α) (β) (γ) (δ)	74 59.000 797 5.500	2 1.700 850 5.000	32 23.000 719 5.000	28 25.000 843 5.000	136 108.700 799 5.270	Salonica		
Πελλα	(α) (β) (γ) (δ)	43 40.000 930 5.000	7 7.000 1.000 5.000	13 10.000 770 5.000	31 23.000 742 5.000	94 80.000 851 5.000	Pella		
Ημαθια	(α) (β) (γ) (δ)	45 20.650 645 4.500	- - - -	14 8.800 520 5.500	84 49.000 584 5.000	217 87.450 403 4.879	Imathia		
ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ	(α) (β) (γ) (δ)	202 152.850 791 5.092	14 12.700 907 5.315	59 41.300 708 3.024	194 141.600 731 3.474	469 356.150 759 5.259	MACEDONIA		
Λάρισα Βολος	(α) (β) (γ) (δ)	145 147.000 1.014 4.700	7 9.100 1.300 4.750	39 50.700 1.300 4.750	89 137.200 1.542 4.700	280 344.000 1.229 4.750	Larisa Volos		
Φάρσαλα	(α) (β) (γ) (δ)	50 50.000 1.000 4.950	3 3.500 1.162 4.950	31 25.000 866 4.950	105 110.000 1.040 4.950	189 108.500 997 4.950	Farsala		
Καρδιτσα	(α) (β) (γ) (δ)	276 276.000 1.000 5.000	13 16.000 1.200 6.000	111 78.000 700 5.000	213 210.000 986 5.000	613 580.000 946 5.000	Karditsa		
Τρικαλα	(α) (β) (γ) (δ)	95 93.500 984 5.750	3 1.500 500 5.750	- - -	45 45.000 1.000 5.750	143 140.000 979 5.750	Trikala		

* Στοιχεία μηχ/γνς - Mech.harvesting data

α) Αριθμός μηχανών - Number of machines

β) Στρέμματα που εξυπηρέτησαν - Area harvested (stremmas)

γ) Στρέμματα ανά μηχανη - Area per machine (stremmas)

δ) Μέσος αποτίθη μηχ/γνς (δρχ/στρ.) - Average machine harvesting cost (dr/str.)

ΠΡΙΒΕΡΓΙΕΣ	Στοιχεία μηχ/γνς Mech. harvesting Data 1	Τύπος ΣΔΕΚΤ. μηχανών - Type of mach. holding			Συνολική Μέσης τιμής Total Mean	REGIONS		
		Ομάδες Εργού - Farming Groups		Μενονομασία τελετών Farm. in ber. 1981				
		Επιδόσ. Βάσει καν. 389/82 Subsidized under 389/82 EEC regulation	Επιδόσ. καν. 389/82 Subsidized under 389/82 EEC regulation					
		Επινόμενη Cooperative	Ιδιωτική Private					
ΣΣΣΑΡΙΑ	(a) 55 (b) 561.500 (c) 1.004 (d) 5.050	36 30.100 1.100 3.486	181 153.700 849 3.984	452 502.000 1.111 4.036	1.225 1.252.500 1.022 5.101	THESSALY		
Θεσσαλον.	(a) 42 (b) 14.000 (c) 813 (d) 9.000	6 3.000 750 6.500	66 60.000 909 6.500	53 40.000 755 6.500	165 132.000 830 6.376	Thessalon.		
Θεσσαλ.	(a) 47 (b) 93.750 (c) 1.144 (d) 6.802	62 25.450 1.148 6.803	- -	138 135.600 932 7.812	207 214.800 1.037 6.960	Θεσσαλ.		
Ν. ΣΤΕΡΕΑ	(a) 89 (b) 87.750 (c) 985 (d) 5.352	26 20.250 1.086 5.658	66 60.000 909 6.500	191 175.000 913 7.513	372 351.000 945 6.732	E. CENT. GR.		
ΑΙΤΩ.	(a) - (b) - (c) - (d) -	- - -	- - -	4 2.500 625 7.000	4 2.500 625 7.000	Arta		
Πεθέλια	(a) - (b) - (c) - (d) -	- - -	- - -	7 1.500 214 7.000	7 1.500 214 7.000	Preveza		
Αιτωλ/νια	(a) 14 (b) 16.960 (c) 700 (d) 4.000	9 3.400 800 4.000	- - -	20 5.700 205 4.000	67 27.000 403 4.000	Aitol/nia		
Πύργος	(a) 3 (b) 1.200 (c) 400 (d) 0.000	1 - - -	2 1.500 750 6.000	6 2.700 450 6.000	12 5.400 450 6.000	Pirgos		
ΥΠ. ΕΛΛΑΣ	(a) 47 (b) 20.100 (c) 428 (d) 4.119	4 2.400 600 4.000	2 1.500 750 6.000	37 12.400 354 5.387	90 36.400 405 4.526	W. GREECE		
ΥΝ. ΧΩΡΑΣ	(a) 952 (b) 874.200 (c) 918 (d) 4.835	73 76.450 1.047 5.985	308 257.000 834 5.948	909 869.000 956 5.644	2.242 2.076.650 926 5.464	TOTAL		

* Στοιχεία μηχ/γνς - Mech.harvesting data

a) Αριθμός μηχανών - Number of machines

b) Στρέμματα που εξυπηρέτησαν - Area harvested (stremmas)

c) Στρέμματα ανά μηχανή - Area per machine (stremmas)

d) Μέση αυτοία μηχ/γνς (dr/stp.) - Average machine harvesting cost (dr/stp.)

COTTONSEED FOR USED IN 1991

ΗΗΡΙΦΕΡΕΙΕΣ	Η Ο Λ Κ Σ Α Τ Ε - Β α r t i e g (τόνοι - tonnes)				Σ u v o λ ο			Ιερικό Σύνολο		REGIONS			
	ΑΚΑΙΑ ΣΙΝΑΙΟΥ		ΕΥΑ		ΑΓΝΑ ΣΙΖΖ		Διαφ.Εισαγωγή		Σ u v o λ ο				
	Αποχνουμένος	Χνουδωτός	(1)	(2)	Αποχνουμένος	Χνουδωτός	(1)	(2)	Χνουδωτός	Αποχνουμένος	(2)		
Θράκη	-	-	13,5	6,3	-	188,9	-	318,8	-	506,8	-	Thrace	
Σέρρες	-	8,1	10,3	4,0	-	93,4	-	288,8	-	382,2	-	Serres	
Θεσ/νικη	1,8	0,4	-	-	-	444,6	-	232,0	-	676,6	-	Salonica	
Πέλλα	-	4,6	0,2	3,8	-	224,6	-	164,3	-	388,9	-	Pella	
Ημαθία	3,3	-	30,0	10,0	-	104,7	-	221,1	-	325,8	-	Hmathia	
Αιγαίνιο	3,0	-	4,8	-	-	3,8	-	97,0	-	100,7	-	Eginio	
Αριρασός	-	-	200,0	22,0	-	-	-	-	1.017,6	-	1.017,6	-	Larisa
Τρικαλα	10,0	-	289,0	22,0	-	-	-	-	762,0	-	762,0	-	Trikala
Καρδιτσα	-	-	787,0	30,5	-	-	-	-	3.891,6	-	3.891,6	-	Karditsa
Ψαρσαλα	-	-	-	-	-	1,3	-	820,0	-	821,3	-	Parsala	
Βελος	-	-	43,0	1,0	-	-	-	-	130,0	-	130,0	-	Volos
Φθιώτιδα	38,4	-	23,6	-	-	0,6	-	525,4	-	526,0	-	Fthiotis	
Αετοβασια	-	-	70,0	-	-	-	-	434,2	-	434,2	-	Levadia	
Θηβα	-	-	6,0	-	-	-	-	178,0	-	178,0	-	Thiva	
Πύρος	-	-	1,0	0,3	-	7,2	-	141,0	-	21,9	-	Pirgos	
Μεσολόγγι	-	-	-	-	-	-	-	-	47,0	-	188,0	-	Antolonia
Αρτα	-	-	-	-	-	-	-	-	23,3	-	23,3	-	Arta
Πρεβεζα	9,5	-	0,5	0,3	-	-	-	17,3	-	17,3	-	Preveza	
Αιγαίνιος	3,8	-	-	-	-	1,0	-	-	-	1,0	-	Limnos	
ΣΥΝΟΛΟ	69,8	13,1	1469,6	100,1	1.210,1	9.183,1	10.393,1	TOTAL					

ΟΜΙΔΑΣ ΗΛΙΑΣ ΒΑΝΙΔΑΚΙΟΥ ΣΕ ΜΕΤΑΦΟΡΗ ΣΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΤΟΥ ΚΑΗ. ΙΙΙ/9/82 CULTURE FARMING GROUPS OPERATED UNDER 389/82 E.E.C. REGULATION

REGION	REGION	CULTURE FARMING GROUPS OPERATED UNDER 389/82 E.E.C. REGULATION												ΣΥΝΟΛΟ ΣΥΝΟΛΟ Grand Total	
		Τύπος Ομάδας Ηλεκτρικών*				Τύπος Ομάδας Ηλεκτρικών*				Τύπος Ομάδας Ηλεκτρικών*					
		1985 2	1986 2	1987 2	1988 1	1988 2	1989 2	1990 1	1990 2	1991 1	1991 2	1	2		
Αιτωλοαστία	Levadia	6	1	-	1	3	1	2	-	-	-	3	11	14	
Αιγαία	Lamia	2	2	-	-	2	1	-	-	-	-	-	7	7	
Αιγαία	Larisa	13	5	-	-	7	1	3	-	2	1	5	27	32	
Θάσος	Farsala	-	-	-	-	5	2	1	-	2	1	3	11	14	
Καρδίτσα	Karditsa	7	3	1	-	6	3	-	1	-	-	-	25	25	
Τρικάλα	Trikala	7	2	-	-	7	1	-	-	-	-	-	19	19	
Βέροια	Veria	4	-	-	-	6	4	-	-	-	-	-	10	10	
Γιαννιτσά	Gianitsa	4	4	-	-	11	-	-	-	-	-	-	17	17	
Θεσσαλονίκη	Salonica	7	-	-	-	8	1	-	1	-	-	2	24	26	
Σερρες	Serres	4	3	-	-	5	8	2	4	-	-	-	17	17	
Κορονή	Korotini	-	-	-	-	17	11	-	-	3	-	3	29	32	
Μεσολόγγι	Mesologi	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Πιραιάς	Pirgos	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	1	
ΣΥΝΟΛΟ	TOTAL	51	16	1	77	33	8	18	7	2	-	16	198	214	

* 1: Εξωνυμίες - Private   2: Συν/κες - Cooperative

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ - NOTES: 1. Οι διαφορετικοί που παρουσιάζουν με τα προηγούμενα ήταν αφετημένα στοκ ληφθείσες της ειδικής Γεωργικής Αναγνώρισης των υπόθεσης ληφθείσεων κατ' απόχετεν των χρήσεων των προηγούμενων ημερησίων ήμερησίων ήμερησίων.

2. Τα αντίστοιχα τοιχυσμένα οριζ. 31-12-1992.

υπάρχουν στην ημερησίων ήμερησίων ήμερησίων.

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΚΚΟΚΚΙΣΗΣ ΒΑΜΒΑΚΙΟΥ ΚΑΙ ΠΑΡΑΧΘΕΝΤΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ ΑΠΟ ΤΟ 1980-81

COTTON GINNING AND PRODUCTS SINCE 1980-81

A/A	Εκκοκ/κή Περιόδος Ginning Season	Σύσπορο Κιλά Seed Cotton Kg.	Άριθμός Δεμάτων Bales	Μεγάλο Βάρος Κιλά Gross Weight Kg.	Βαμβακόσπορος Κιλά Cotton Seed Kg.
1.	1980 - 81	355.006.576	508.504	116.198.492	193.340.282
2.	1981 - 82	350.835.441	543.178	121.719.077	192.417.993
3.	1982 - 83	315.868.982	456.574	103.236.391	166.361.646
4.	1983 - 84	402.544.700	584.731	129.994.869	213.515.952
5.	1984 - 85	452.370.132	671.253	149.307.851	242.742.920
6.	1985 - 86	526.045.093	741.625	165.502.027	281.405.666
7.	1986 - 87	623.592.147	946.999	209.408.674	336.913.561
8.	1987 - 88	571.051.688	795.662	175.897.370	307.776.368
9.	1988 - 89	749.806.855	1.086.661	237.123.171	400.431.960
10.	1989 - 90	828.944.002	1.238.697	270.906.211	447.560.694
11.	1990 - 91	663.032.161	976.789	212.474.530	356.931.861
12.	1991 - 92	675.985.574	952.758	210.166.935	358.537.434

Α/Α	ΔΙΑΜΕΡΙΣΜΑ	Συνοπό Ρεμβάκι Seed Cotton			Εκκοκκυμένο Βαμβάκι Lint Cotton			Σύλληψη και στήλιση τριών εκατομμυρίων λιναριών στην Ελλάδα το 1991-92		
		Κιλά Kg.	Ποσοτ. PCT %	Θεματικό ¹ Bales	Μήκτο Gross Weight(Kg)	Απόδοση Lint %	Κιλά Kg.	Απόδοση Lint %	Κιλά Kg.	Απόδοση Lint %
1.	Θράκη	40.513.680	6,00	59.397	13.670.308	33,35	22.048.070	54,42		
2.	Μακεδονία	106.397.964	15,74	147.696	33.056.721	30,72	56.740.105	53,33		
3.	Θεσσαλία	276.504.438	40,91	390.431	65.000.257	30,47	146.961.227	53,15		
4.	Στρατηγική Ελλάδα	250.022.277	36,98	351.404	77.578.743	30,38	131.391.662	52,55		
5.	Ηπειρος	2.535.599	0,36	3.813	856.535	33,33	1.383.997	54,58		
6.	Ινδιάνα	11.616	0,01	17	4.291	36,58	6.373	54,86		
ΣΥΝΟΛΟ		675.985.574	100,00	952.758	210.166.935	30,66	358.537.434	53,04		

Στην εκκοκκυμένη ποσότητα περιλαμβάνονται και ποσότητες που δεν εντάχθηκαν από την EEC.

The ginned cotton includes also quantities have not added by EEC.

FIVE COTTON GINNORIES SINCE 1982/83 - 1991/92

Εκκοκ/κή Περίοδος Ginning Season	Αριθμός Εκ/ριων Ginneries	Αριθμός Εκ/κών Μηχανών Gin Stands	* Δυναμικότητα (πράγματική) Tones Capacity tones	** Εκκοκκισθείσα Ποσότητα(τόνοι) Ginned Seed Cotton(tn)	Εκ/ρια εξοπλισμένα με μηχανές εκ/σπέ Βαμβακιού μηχ/γής Ginnories for mach. Picked Cotton
1982 - 83	51	207	409.000	315.869	41
1983 - 84	54	230	450.724	405.545	43
1984 - 85	53	233	468.040	452.370	43
1985 - 86	55	237	523.207	526.045 **	45
1986 - 87	54	237	512.640	623.592 **	46
1987 - 88	55	232	508.176	571.052 **	46
1988 - 89	54	246	569.664	749.807 **	46
1989 - 90	54	246	641.368	828.944 **	47
1990 - 91	53	247	644.536	663.032	48
1991 - 92	57	265	-	675.986	52

* Η δυναμικότητα των εκκοκκιστρών, υπολογιστήκε χιλια λειτουργία
αυτών με δύο βάρδιες το 24ωρο χ 90 ημέρες/εκκοκκιστική περίοδο.

* The capacity of cotton ginneries estimated for 90 days and 16
hours per day.

** Οι εκκοκκισθείσες ποσότητες οι επι πλέον της δυναμικότητας
επετεύχθηκαν με λειτουργία των εκ/ριων πέραν των 90 ημερών.

** The more ginned seed - cotton quantities than capacities
obtained by gineries activity over 90 days.

Παραγωγή του τιμής συντογώνιστηών ησλλιεργειών θέματα οδ
(ποσό σε .000 τάννους)

Έτος	Παραγωγή Σ/του	Παραγωγή ορθούσ/του	Παραγωγή Ζαχαρ/τλων	Τιμή Σ/του δρχ/κιλ	Τιμή Αραβ δρχ/κιλ	Τιμή τευτλων δρχ/κιλ
1960	1692	281	NA	2.70	2.06	NA
1961	1528	174	52	2.83	2.06	0.35
1962	1722	162	208	2.81	2.12	0.44
1963	1416	195	324	2.87	2.21	0.40
1964	2088	192	524	3.15	2.30	0.48
1965	2072	200	654	2.83	2.64	0.52
1966	2020	224	727	2.70	2.53	0.49
1967	1936	265	862	2.78	2.56	0.46
1968	1568	301	688	2.85	2.66	0.50
1969	1724	365	1036	2.77	2.64	0.50
1970	1931	458	1359	2.58	2.69	0.47
1971	1949	519	1380	2.55	2.69	0.46
1972	1768	536	1171	2.68	2.78	0.52
1973	1685	551	1422	4.60	3.80	0.72
1974	2152	431	1511	4.52	4.27	1.17
1975	2120	438	2666	5.19	5.02	1.02
1976	2374	451	1895	5.90	5.52	1.08
1977	1766	455	2347	6.73	5.96	1.14
1978	2705	478	2710	7.49	6.88	1.30
1979	2407	665	2749	8.38	7.65	1.32
1980	2951	1226	1664	10.67	9.43	1.91
1981	2932	1461	2451	11.73	10.56	2.50
1982	2990	1512	2452	15.05	13.64	2.68
1983	2059	1717	2413	17.23	15.88	3.07
1984	2316	2129	1775	21.23	17.63	3.88
1985	1806	2429	2515	25.38	20.63	4.65
1986	2388	1948	2458	27.54	24.75	4.76
1987	2212	2156	2025	29.72	25.86	5.36
1988	2497	2251	2052	32.54	29.00	6.40

Ειρετικό Τοπονόμαση ει / αριθμού βαθμέων ος (M.T.)	Τιμή ει / νου βαθμούς	Τιμή συνθετικών βαθμούς	Δεκτής τιμών Καταχ/τού Δρχ./κιλό	Εθνικό τιμής 1970	Πληθυσμός Εισόδου σε σταθ. τιμές 70
1960	29305	19.50	17.92	81.14	123745
1961	31075	18.60	19.80	82.85	138253
1962	33148	18.35	20.44	82.85	138953
1963	34746	18.00	23.95	85.14	153300
1964	37777	19.15	23.81	85.71	164811
1965	43326	18.45	25.82	88.57	179931
1966	44946	18.00	26.54	92.57	189213
1967	43167	20.33	26.19	94.28	197840
1968	44713	20.08	24.68	94.85	209174
1969	47908	17.65	24.92	97.14	228049
1970	52305	19.40	26.57	100.00	246642
1971	60528	24.50	24.78	102.85	267636
1972	69764	28.50	26.48	107.43	292028
1973	79470	53.25	33.06	124.00	316647
1974	88851	38.15	48.94	157.70	308145
1975	112471	46.65	47.59	178.28	320381
1976	123540	71.70	57.02	202.28	342511
1977	129881	65.63	59.48	226.85	353294
1978	142540	67.20	58.11	255.42	374695
1979	152325	82.09	65.05	304.00	387774
1980	146741	110.03	88.73	379.43	394186
1981	140380	109.88	107.18	472.57	389951
1982	148390	132.23	131.11	571.43	386033
1983	144229	194.97	150.32	686.86	388202
1984	160486	243.34	173.25	813.71	396087
1985	164659	175.88	211.98	970.86	405781
1986	177535	160.52	288.06	1194.27	405365
1987	175542	252.73	292.49	1390.30	406760

A! ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΗ ΚΛΩΣΤΙΚΩΝ ΙΝΩΝ ΑΠΟ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ ΒΑΜΒΑΚΙΟΥ ΣΕ ΤΟΝΟΥΣ ΕΤΟΥΣ 1991
FIBER CONSUMPTION BY COTTON SPINNING MILLS IN TONS YEAR 1991

Κλωστικές ίνες Textile fibers	Κατανάλωση τριμήνων Quarter Consumption				ΣΥΝΟΛΟ TOTAL
	1°	2°	3°	4°	
■ Βαμβάκι Cotton	38.983	35.226	26.055	31.823	132.087
■ Τεχνητές κυτταρινούχες Cellulosic man made	194	163	110	115	582
■ Τεχνητές συνθετικές Synthetic man made	475	457	307	411	1.630
ΣΥΝΟΛΟ ΤΟΤΑΛ	39.652	35.846	26.472	32.349	134.319

B! ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΝΗΜΑΤΩΝ ΣΕ ΤΟΝΟΥΣ ΕΤΟΥΣ 1991
YARN PRODUCTION IN TONS YEAR 1991

Είδος Νημάτων Yarns	Παραγωγή τριμήνων Quarter Production				ΣΥΝΟΛΟ TOTAL
	1°	2°	3°	4°	
■ Βαμβακερά Cotton	33.830	29.968	21.821	27.256	112.875
■ Σύμμικτα Mixtures	1.818	1.623	1.353	1.454	6.248
■ Από Τεχν.κυτταρ.ίνες Cellulosic man made	54	62	18	10	144
■ Από Τεχν.συνθετ.ίνες Synthetic man made	155	231	220	122	728
ΥΝΟΛΟ ΤΟΤΑΛ	35.857	31.884	23.412	28.842	119.995

ΑΓΡΙΕΣ ΒΑΜΒΑΚΙΟΥ ΚΑΤΑ ΧΩΡΕΣ ΠΡΟΕΛΕΥΣΗΣ ΣΕ ΤΟΝΟΥΣ
 -ORTS OF COTTON INTO GREECE BY COUNTRIES OF ORIGIN IN METRIC TONS

Σ ΒΑΜΒΑΚΙΟΥ (Αυγούστος/Ιούλιος)

COTTON YEAR (1 August/31 July)

ΧΩΡΕΣ ΠΡΟΕΛΕΥΣΗΣ	1985/86	1986/87	1987/88	1988/89	1989/90	COUNTRIES OF ORIGIN
Αίγαπτος	2.729	10.784	1.630	3.720	550	Egypt
Η.Π.Α.	5.051	5.194	19.969	12.132	1.911	U.S.A.
Πακιστάν	10.410	20.008	4.073	6.028	8.579	Pakistan
Ισραήλ	8.305	4.416	4.278	2.865	3.196	Israel
Σ.Σ.Σ.Р.	92	-	-	815	893	U.S.S.R.
Σουδάν	-	-	4	7	-	Sudan
Λιβάνος	97	-	-	-	-	Lebanon
Συρία	6.916	1.380	502	1.785	4.722	Syria
Παραγουάνο	1.243	90	-	150	32	Paraguay
Τουρκία	667	1.441	143	9.058	4.043	Turkey
Ινδία	-	-	-	-	-	India
Ιορδανία	21	-	-	-	-	Jordan
Βελγίο	-	-	-	-	-	Belgium
Ιταλία	1	1	-	376	-	Italy
Δ.Γερμανία	101	19	-	2	-	W.Germany
Αλβανία	-	-	-	33	-	Albania
Ουγγαρία	18	18	-	-	-	Hungary
Αυστρία	219	-	-	-	-	Austria
Ελβετία	-	-	-	-	-	Switzerland
Ισλανδία	108	-	-	-	-	Iceland
Κύπρος	206	-	-	-	-	Cyprus
Ισπανία	4.460	267	798	115	604	Spain
Περού	-	-	-	-	-	Peru
Αυστραλία	-	110	1.364	3.829	1.809	Australia
Νορβηγία	19	-	-	-	-	Norway
Ζιμπανζε	-	-	-	-	20	Zimbabwe
Κορέα	34	-	-	-	-	Korea
Αργεντινή	175	1	-	-	-	Argentina
Μεξικό	245	18	-	-	719	Mexico
Ινδονησία	40	-	-	-	-	Indonesia
Ελ. Σαλβαδόρ	86	133	37	37	-	El.Salvador
Τανζανία	-	1.217	-	-	-	Tanzania
Μαλτά	270	-	-	-	-	Malta
Μάλι	-	-	-	-	-	Mali
Τσαντ	-	-	-	-	-	Chad
Σαουδ. Αραβία	-	-	-	-	-	Saudi-Arabia
Παναμάς	17	-	-	-	-	Panamas
Ιαπωνία	-	-	-	-	-	Japan
Βραζιλία	-	-	-	-	-	Brazil
Διεθνορρεϊς	-	-	-	6	-	Others
Πιντογκούλατσα	273	50	-	-	-	Yugoslavia
Κίνα	540	136	434	1.272	898	China
Γαλλία	159	-	-	-	1	France
Τόγκο	25	-	-	495	-	Togo
Μαλάγουν	105	123	-	-	-	Malawi
Βουλγαρία	502	-	-	-	18	Bulgaria
Φιλιππίνες	39	-	-	-	-	Filippines
Ουδούρια	85	-	-	-	-	Honduras
Βατικανό	-	-	16	50	-	Vaticano
Αγγλία	-	-	-	12	-	England
Κολομβία	-	-	-	-	733	Colombia
Ιρλανδία	-	-	-	48	-	Ireland
Σενεγάλη	-	-	-	20	-	Senegal
ΣΥΝΟΛΟ	45.223	45.913	33.199	43.173	38.728	TOTAL

ΕΙΣΑΓΟΓΕΙΣ ΒΑΜΒΑΚΙΟΥ ΚΑΤΑ ΧΩΡΑ ΠΡΟΕΛΕΥΣΗΣ ΣΕ ΤΟΝΟΥΣ
IMPORTS OF COTTON INTO GREECE BY COUNTRIES OF ORIGIN IN METRIC TONS

ΕΙΣΕΦΟΡΟΔΙΚΟ ΣΤΟΧΟΣ (Ιανουάριος/Δεκεμβρίος)

COTTON YEAR (1 January/31 December)

A/A	ΧΩΡΕΣ ΠΡΟΕΛΕΥΣΗΣ	1987	1988	1989	1990	1991	COUNTRY OF ORIGIN
1	Γαλλία	-	-	-	1	-	France
2	Αίγυπτος	2.537	3.003	1.744	624	805	Egypt
3	Η.Π.Α.	6.615	27.588	6.692	10.346	8.617	U.S.A.
4	Πακιστάν	17.448	6.449	1.550	8.051	1.871	Pakistan
5	Ισραήλ	3.990	3.602	3.960	1.541	3.441	Israel
6	Σ.Σ.Σ.Р.	-	148	1.044	733	2.857	U.S.S.R.
7	Σουδάν	-	4	7	-	-	Sudan
8	Σύρια	1.403	150	3.406	5.131	6.016	Syria
9	Παραγουάν	-	-	32	202	397	Paraguay
10	Ουρουγουάν	-	-	-	-	-	Uruguay
11	Τουρκία	1.992	343	9.747	3.307	14	Turkey
12	Γιουγκοσλαβία	50	-	-	-	-	Yugoslavia
13	Δ. Γερμανία	20	-	2	1	51	W.Germany
14	Αυστρία	-	-	344	-	-	Austria
15	Σιλβετία	-	-	-	-	-	Switzerland
16	Ισπανία	304	691	153	544	82	Spain
17	Ινδία	-	-	-	-	245	India
18	Αυστραλία	260	4.218	2.806	1.879	767	Australia
19	Ουγγαρία	-	-	-	-	-	Honduras
20	Ζιμπάμπουε	-	-	-	20	20	Zimbabwe
21	Ιαπωνία	-	-	-	-	20	Morocco
22	Μαλάϊκού	123	-	-	4	244	Malawi
23	Αργεντινή	-	-	-	-	101	Argentina
24	Περού	-	-	-	-	5	Peru
25	Εκουαδόρ	-	-	-	-	77	Ecuador
26	Ταϊλάνδη	-	-	-	-	6	Thailand
27	Τανζανία	1.217	-	-	-	-	Tanzania
28	Τόγκο	-	495	-	-	-	Togo
29	Αυστραλία Ωκεανία	-	-	-	-	193	Austr.Ocean.
30	Φιλιππίνες	-	-	-	-	-	Philippines
31	Σ. Αραβία	-	-	-	-	-	S.Arabia
32	Κίνα	492	574	1.462	194	-	China
33	Ιαπωνία	-	-	-	-	-	Japan
34	Μεξικό	-	-	-	873	84	Mexico
35	Βουλγαρία	-	-	18	-	15	Bulgaria
36	Ιταλία	-	352	24	1	33	Italy
37	Διασπορές	-	6	-	-	-	Others
38	Παναμάς	-	-	-	-	-	Panamas
39	Νορβηγία	-	-	-	-	-	Norway
40	Ουγγαρία	-	-	-	-	-	Hungary
41	Ελ. Σαλβαδόρ	153	-	-	-	-	El.Salvador
42	Κύπρος	-	-	-	-	-	Kyprus
43	Μάλτα	-	-	-	-	-	Malta
44	Λιβανός	-	-	-	-	-	Lebanon
45	Ιορδανία	-	-	-	-	-	Jordan
46	Ινδονησία	-	-	-	-	-	Indonesia
47	Αγγλία	507	-	12	-	-	England
48	Ιρλανδία	-	47	-	-	-	Ireland
49	Βιττοκάνο	-	66	-	-	-	Vaticano
50	Αλβανία	-	33	-	-	-	Albania
51	Σενεγάλη	-	20	-	-	-	Senegal
52	Φινλανδία	-	-	-	4	-	Finland
53	Κολομβία	-	-	-	1.131	-	Colombia
ΣΥΝΟΛΟ		37.111	47.794	33.008	35.863	25.961	TOTAL

ΠΗΓΗ : E.S.Y.E.

SOURCE : N.S.S.G.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
PLANTED AREA WITH MECHANICALLY AND DELINTED COTTONSEED IN 1990

ΕΠΙΦΕΡΕΙΣ	Συνολική Εκτάση Bought/Planted		Συνολική Ηλεκτρική Χνουδωτος		Άνοχνουμένος Mec. delinted		Άνοχνουμένος Acid delinted		Varieties Total		REGIONS	
	Total Planted Area		Mec. delinted		Acid delinted		g.		g.			
	Συρ. - Strewnas		στρ.		στρ.		στρ.		στρ.			
Επίκρη	240.000	93.400	42.4	42.4	125.300	-	57.6	-	57.6	-	Innate	
Σερρες	142.000	45.300	17.8	17.8	116.700	-	52.2	-	52.2	-	Serres	
Θεσ/νικη	219.000	137.300	63.9	63.9	22.700	-	49.2	-	49.2	-	Salonica	
Βελικη	119.300	42.300	46.0	46.0	63.700	-	34.0	-	34.0	-	Velia	
Ηαμηλης	121.000	41.400	40.0	40.0	78.600	-	50.0	-	50.0	-	Imathia	
Αιγαίνης	211.000	53.100	10.0	10.0	27.900	-	90.9	-	90.9	-	Egnatia	
Αργιανης	340.000	-	-	-	340.000	-	156.0	-	156.0	-	Marisa	
Καρδανια	210.000	210	0.1	0.1	209.800	-	99.3	-	99.3	-	Pargala	
Τρικαλα	175.000	-	-	-	175.000	-	169.9	-	169.9	-	Trikala	
Καρδιτσα	620.900	1.200	0.2	0.2	618.800	-	99.2	-	99.2	-	Karditsa	
Φθιώτιδα	165.000	-	-	-	165.000	-	199.0	-	199.0	-	Fthiotida	
Αετοβούνια	152.000	-	-	-	152.000	-	100.0	-	100.0	-	Aetolo/nnia	
Επιβα	90.000	1.100	1.2	1.2	88.900	-	98.8	-	98.8	-	Thive	
Αιτωλ/νια	50.000	29.100	58.3	58.3	29.900	-	41.7	-	41.7	-	Aitol/nnia	
Αρτα	4.900	-	-	-	4.000	-	100.0	-	100.0	-	Arta	
Πρέβεζα	4.360	-	-	-	4.380	-	100.0	-	100.0	-	Preveza	
Πυργος	7.500	5.900	76.4	76.4	4.500	-	21.6	-	21.6	-	Pirgos	
Ληφνος	120	120	100.0	100.0	-	-	-	-	-	-	Limenos	
ΣΥΝΟΛΟ	2.680.000	398.320	15.0	15.0	2.281.600	85.0	TOTAL					

ΕΞΑΓΩΓΕΣ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΒΑΜΒΑΚΙΟΥ ΚΑΤΑ ΧΩΡΕΣ ΗΠΟΥΡΓΙΤΙΚΟΥ ΣΕ ΤΟΝΟΥΣ

EXPORTS OF GREEK COTTON BY COUNTRIES OF DESTINATION IN METRIC TONS

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΟ ΕΤΟΣ (Ιανουαρίος/Δεκέμβριος)

COTTON YEAR (1 January/31 December)

Α	ΧΩΡΕΣ ΗΠΟΥΡΓΙΤΙΚΟΥ	1987	1988	1989	1990	1991	COUNT.OF DESTINATION
1	Γαλλία	1.349	225	1.373	1.426	2.768	France
2	Βελγίο	4.552	200	981	19	277	Belgium
3	Δ. Γερμανία	11.139	904	13.633	6.270	14.792	W.Germany
4	Αυστρία	261	-	331	97	679	Austria
5	Ιταλία	20.502	2.082	21.165	10.990	8.587	Italy
6	Αγγλία	1.001	302	206	-	439	England
7	Ελβετία	343	343	1.080	2.7636	3.481	Switzerland
8	Πορτογαλία	2.455	-	-	-	440	Portugal
9	Ισπανία	1.093	-	-	216	987	Spain
0	Γιουγκοσλαβία	8.509	3.767	10.761	7.719	7.675	Yugoslavia
1	Πολωνία	174	4.329	8.730	3.992	5.981	Poland
2	Τσεχοσλοβακία	5.656	5.173	8.709	3.265	8.696	Czechoslovakia
3	Ουγγαρία	2.478	-	255	2.130	3.005	Hungary
4	Βουλγαρία	-	2.097	5.348	6.222	9.075	Bulgaria
5	Μάλτα	-	-	197	-	-	Malta
6	Ιαπωνία	1.528	1.812	1.926	420	-	Japan
7	Δανία	-	-	10	17	-	Denmark
8	Αλβανία	892	273	5.298	2.348	1.046	Albania
9	Ιράκ	-	-	-	-	-	Iraq
10	Τσεϋλλαν	-	1.101	4.272	286	241	Taiwan
11	Ε.Σ.Σ.Δ.	1.410	10.522	-	-	-	U.S.S.R.
12	Ισραήλ	4.871	3.416	393	-	854	Israel
13	Τυνησία	3.636	1.846	4.225	3.939	3.298	Tunisia
14	Ολλανδία	1.923	-	868	152	75	Netherlands
15	Τουρκία	6.520	520	9.824	9.457	2.439	Turkey
16	Μαρόκο	371	-	-	-	-	Marocco
17	Μπαγκλαντες	99	-	-	-	-	Bangladesh
18	Νορβηγία	-	-	-	-	-	Norway
19	Γιβραλταρ	16	-	-	-	-	Gibraltar
20	Συρία	60	-	-	-	-	Syria
21	Βατικανό	2.100	525	4.048	-	-	Vaticano
22	Νιγηρία	112	-	-	-	-	Nigeria
23	Κύπρος	9	9	3	10	5	Cyprus
24	Ιρλανδία	-	642	2.047	58	114	Ireland
25	Δυ. Γερμανία	-	-	901	-	-	E.Germany
26	Αιθιοπία	-	-	-	970	3.019	Ethiopia
27	Βραζιλία	-	-	-	1	-	Brazil
28	Κίνα	-	-	-	6.069	11.614	China
29	Ταϊλανδία	-	-	-	98	191	Thailand
30	Ρουμανία	-	-	-	-	638	Roumania
31	Λιθουανία	-	-	-	19	-	Others
ΣΥΝΟΛΟ		82.958	40.601	106.713	68.810	93.483	TOTAL

ΜΗΤΗ : E.E.Y.E.

SOURCE : N.S.S.G.

Εξέλιξη των εξαγωγών και των εισαγωγών βάμβακος κατό
την περίοδο 1960-1988

Έτος	Παραγωγή εκκοκ/νου βάμβακος (MT)	Εισαγωγές (MT)	Εξαγωγές (MT)	Εμπορικό Ισοζύγιο (MT)	Τιμή εξαγωγής εισαγωγής δρχ/κιλό δρχ/κιλό
1960	62800	2079	29758	27679	22
1961	95500	1575	37621	36046	22.9
1962	89300	624	64203	63579	25.7
1963	93200	2169	50831	48662	20
1964	67800	4598	51325	46735	19.4
1965	74600	10777	31967	21190	18.8
1966	87900	9248	45209	35961	18.1
1967	96100	9694	67810	58116	20.6
1968	73380	10976	52573	41597	19.7
1969	111700	18211	47967	29756	20.2
1970	110100	9018	68513	59495	21.3
1971	116300	10904	76905	66001	23.2
1972	139900	12166	48570	36404	27.3
1973	106000	18004	71010	53006	25.5
1974	126300	20202	30652	10450	49.9
1975	129000	14835	28249	13414	49.8
1976	118400	15683	31146	15463	56.6
1977	153000	28715	18028	-10687	63
1978	153400	22041	25850	3809	60.5
1979	106700	17474	22148	4674	70.3
1980	116900	58915	19818	-39097	85.8
1981	129800	40180	9283	-30897	117.9
1982	100400	41276	17539	-23737	112.8
1983	130000	45467	22903	-22564	154
1984	147294	39174	34962	-4212	220.5
1985	165502	51466	38197	-13269	233.9
1986	206211	38871	26881	-11990	223.2
1987	173510	37111	82958	45847	188.9
1988	233863	47794	40600	-7194	286.7

Πηγή: Οργανισμός Βάμβακος

ΕΤΗ YEARS	ΤΟΝΟΙ TONS	ΑΞΙΑ ΣΕ ΧΙΛΙΑΔΕΣ ΔΡΧ. VALUE IN THOUSAND DRH.
1980	49.363	512.067
1981	20.093	240.552
1982	13.769	170.015
1983	22.006	331.708
1984	5.651	101.317
1985	16.102	327.822
1986	22.587	374.202
1987	-	-
1988	7.565	176.802
1989	4.936	148.843
1990	5.572	173.188
1991	5.484	199.307

ΠΗΓΗ : E.S.Y.E.

SOURCE : N.S.S.G.

ΕΤΗ YEARS	ΤΟΝΟΙ TONS	ΛΕΞΙΑ ΣΕ ΧΙΛΙΑΔΕΣ ΔΡΧ. VALUE IN THOUSAND DRS.
1980	-	-
1981	-	-
1982	-	-
1983	-	-
1984	-	-
1985	-	-
1986	-	-
1987	-	-
1988	1.692	37.206
1989	-	-
1990	-	-
1991	9.934	252.511

ΠΗΓΗ : Ε.Σ.Υ.Ε.

SOURCE : N.S.S.E.

ΕΞΑΓΩΓΕΣ ΒΑΜΒΑΚΙΟΥ, ΒΑΜΒΑΚΕΡΩΝ ΝΗΣΙΑΤΩΝ ΚΑΙ ΥΦΑΣΜΑΤΩΝ (Άξια σε χιλ.δραχμές)
 EXPORTS OF COTTON, COTTON YARN AND COTTON CLOTH (Value in thousand drs)

ΕΤΗ YEARS	ΒΑΜΒΑΚΙ COTTON		ΝΗΣΙΑΤΑ COTTON YARN		ΥΦΑΣΜΑΤΑ COTTON CLOTH	
	Ποσότητα (τόνοι) Quantity (metr.tons)	Άξια σε χιλ.δρχ. Value in thous.drs.	Ποσότητα (τόνοι) Quantity (metr.tons)	Άξια σε χιλ.δρχ. Value in thous.drs.	Ποσότητα (τόνοι) Quantity (metr.tons)	Άξια σε χιλ.δρχ. Value in thous.drs.
1980	19.818	1.450.396	61.969	11.982.132	6.773	1.627.483
1981	9.263	1.025.434	54.065	12.243.251	8.390	2.271.769
1982	17.539	1.773.604	57.992	13.983.233	9.512	2.789.728
1983	22.903	3.465.235	61.914	19.206.326	13.639	5.030.391
1984	34.965	6.555.261	65.740	26.764.158	14.484	6.890.504
1985	38.197	8.248.635	55.772	27.611.022	12.583	7.195.870
1986	26.861	3.910.112	63.267	33.993.348	19.224	14.637.485
1987	82.953	13.575.829	65.767	38.872.914	25.783	19.077.454
1988	40.601	8.302.927	50.994	28.855.535	16.494	12.537.472
1989	106.713	23.393.671	56.079	33.477.335	19.290	15.585.593
1990	68.810	18.351.192	43.981	33.357.338	13.898	13.765.968
1991	92.463	26.710.504	53.653	41.790.676	16.612	17.847.210

ΜΗΤΗ : E.E.Y.E.

SOURCE : N.S.S.G.

ΕΙΣΑΓΩΓΕΣ ΒΑΜΒΑΚΙΟΥ, ΒΑΜΒΑΚΕΡΩΝ ΝΗΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΥΦΑΣΜΑΤΩΝ (Αξία σε χιλ.δραχμές)

IMPORTS OF COTTON, COTTON YARN AND COTTON CLOTH (Value in thousand drs)

ΕΤΗ YEARS	ΒΑΜΒΑΚΙ COTTON		ΝΗΜΑΤΑ COTTON YARN		ΥΦΑΣΜΑΤΑ COTTON CLOTH	
	Ποσότητα (τόνοι) Quantity (metr.tons)	Αξία σε χιλ.δρχ. Value in thous.drs.	Ποσότητα (τόνοι) Quantity (metr.tons)	Αξία σε χιλ.δρχ. Value in thous.drs.	Ποσότητα (τόνοι) Quantity (metr.tons)	Αξία σε χιλ.δρχ. Value in thous.drs.
1980	58.915	5.052.599	503	540.677	2.864	1.065.907
1981	40.185	4.738.015	1.993	993.765	5.015	3.342.0863
1982	41.276	4.667.392	1.871	995.732	4.602	2.923.592
1983	45.464	7.003.077	3.925	1.776.171	4.931	3.889.202
1984	39.174	8.641.317	7.064	3.548.949	6.499	6.227.040
1985	51.466	12.039.072	8.302	4.754.444	7.463	8.127.500
1986	38.870	8.572.892	10.064	6.128.495	8.434	13.056.594
1987	37.111	7.012.043	20.827	12.588.299	8.504	16.345.109
1988	47.794	13.701.092	14.078	8.910.475	11.146	18.051.331
1989	33.008	9.693.461	15.250	10.354.293	14.726	25.945.418
1990	35.963	10.931.372	18.561	12.739.929	16.622	33.904.604
1991	25.959	9.570.412	13.077	10.444.560	16.611	38.530.547

ΠΗΓΗ : E.S.Y.E.

SOURCE : N.S.S.G.

Κατανάλωση Βάμβακος και τεχνητών ινών περιόδου 1960-1988

Ετος	Β α μ β α χ i		Τ ε χ ν η τ έ c l v e c		
	Εγχώριο	Εξωτερικού	Σύνολο	Κυταρινούχες	Μη κυτ/χες
1960	27435	1870	29305	3072	-
1961	29933	1102	31035	2825	-
1962	31492	1656	33148	2866	-
1963	33242	1504	34746	3590	-
1964	28903	8874	37777	4047	-
1965	32481	10845	43326	3771	-
1966	35056	9890	44946	3442	-
1967	33220	9947	43167	2940	-
1968	28320	16393	44713	2520	225
1969	31247	13661	47908	2310	1296
1970	43156	9149	52305	2561	1962
1971	46077	14451	60528	2609	2062
1972	49137	20627	69764	1758	3493
1973	58565	20905	79470	1516	4372
1974	64111	24740	88851	1122	3695
1975	96522	15944	112471	928	4878
1976	105948	17592	123540	1196	5259
1977	104904	21977	129881	1209	5537
1978	113220	24320	142540	1807	9608
1979	110150	42175	152325	1212	8298
1980	86174	60567	146741	1401	7534
1981	89486	50894	140380	1088	7748
1982	90395	57995	148390	966	6008
1983	96919	47313	144229	1154	5101
1984	97919	62567	160486	1480	5616
1985	101615	63044	164659	1450	7196
1986	133883	43652	177535	1067	6304
1987	136173	39124	175494	1420	5089

Πηγή: Οργανισμός Βάμβακος

ΣΕΣ ΤΙΜΕΣ ΣΥΣΤΟΚΟΥ ΒΑΜΒΑΚΙΟΥ ΟΛΩΝ ΤΩΝ ΠΟΙΟΤΗΤΩΝ ΤΟ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΑΚΟ ΣΠΟΣ 1989 ΣΕ ΔΡΑ/ΚΙΛΟ
MONTHLY AVERAGE PRICES OF SEED COTTON IN 1989 (DRS./KILO)

ΜΗΝΕΣ	Χειροσυλλογή Hand-Picked	Μηχανοσυλλογή Machine-Picked	Χειρομηχανοσυλλογή Hand-Machine Picked	MONTHS
Ιανουάριος	159,32	142,79	147,65	January
Φεβρουάριος	157,78	144,05	147,66	February
Μάρτιος	140,31	142,04	141,67	March
Απρίλιος	155,84	126,00	137,40	April
Μάιος	-	--	-	May
Ιούνιος	-	--	-	June
Ιούλιος	-	--	-	July
Αύγουστος	-	--	-	August
Σεπτέμβριος	183,90	160,19	160,35	September
Οκτωβρίος	188,63	161,98	162,94	October
Νοέμβριος	184,27	160,42	161,94	November
Δεκεμβρίος	190,26	166,06	173,37	December
ΜΕΣΗ ΤΙΜΗ	171,89	158,23	159,90	AVERAGE PRICE

ΠΗΓΗ : Οργανισμός Βαμβακού

SOURCE : Hellenic Cotton Board

ΠΕΡΙΟΔΟΣ (Αύγ./Ιουλ.)	ΤΙΜΕΣ CIF ΛΙΒΕΡΠΟΥΛ (σέντς/κιλό) PRICES OF COTTON CIF NORTH EUROPE U.S.Cents/kg.		ΔΡΑΧΜΕΣ/ΚΙΛΟ DRS/KILO	
	Ακαλά Καλ/νιας SM/1 - 3/32 Acala Cal/nia SM 1-1/8"	Δεικτης Α Ατζερ. SM 1/16 Cotlook A Index M 1-3/32"	Εκ/νο (4 - 28) (Νηματουργείο) Greece M 1-3/32"	Σύσπορο (δημ. παραγ.) Seed cotton (ex.farm)
1973 - 74	184,24	168,26	53,25	19,30
1974 - 75	125,54	115,70	38,15	13,52
1975 - 76	159,59	143,88	46,65	16,23
1976 - 77	187,26	180,10	71,70	26,01
1977 - 78	153,52	143,30	65,63	18,63
1978 - 79	182,99	167,10	67,20	21,97
1979 - 80	199,95	188,67	82,09	26,24
1980 - 81	244,54	207,47	110,03	35,68
1981 - 82	175,51	162,62	109,88	50,08
1982 - 83	187,37	168,92	132,23	62,00
1983 - 84	209,22	193,15	194,97	81,94
1984 - 85	164,37	152,38	243,43	103,35
1985 - 86	131,02	108,03	175,78	112,12
1986 - 87	163,74	136,80	160,52	115,13
1987 - 88	178,95	159,39	252,73	136,78
1988 - 89	169,95	146,28	213,83	139,03
1989 - 90	195,48	181,65	291,38	169,12

ΠΗΓΗ - SOURCE : 1. Διεθνης Συμβούλευτική Εισιτροπή Βαμβακος - I.C.A.C.

2. Οργανισμος Βαμβακος - H.C.B.

ΣΕΣΣ ΤΙΜΕΣ ΣΥΣΠΟΡΟΥ ΒΑΜΒΑΚΙΟΥ ΟΛΩΝ ΤΩΝ ΠΟΙΟΤΗΤΩΝ ΤΟ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΑΚΟ ΕΤΟΣ 1990 ΣΕ ΔΡΣ./ΚΙΛΟ

MONTHLY AVERAGE PRICES OF SEED COTTON IN 1990 (DRS./KILO)

ΜΗΝΕΣ	Χειροσυλλογή Hand-Picked	Μηχανοσυλλογή Machine-Picked	Χειρομηχανοσυλλογή Hand-Machine Picked	MONTHS
Ιανουάριος	190,04	172,59	177,44	January
Φεβρουάριος	196,14	184,97	187,59	February
Μάρτιος	191,95	185,47	186,60	March
Απρίλιος	192,58	145,45	152,03	April
Μάιος	-	-	-	May
Ιούνιος	-	-	-	June
Ιούλιος	-	-	-	July
Αυγούστου	-	-	-	August
Σεπτεμβρίος	206,08	178,77	179,52	September
Οκτωβρίος	207,27	179,79	180,51	October
Νοεμβρίος	209,37	178,01	181,39	November
Δεκεμβρίος	206,78	186,71	192,56	December
ΜΕΣΗ ΤΙΜΗ	199,08	179,97	182,45	AVERAGE PRICE

ΗΓΗ : Οργανισμός Βαμβακος

SOURCE : Hellenic Cotton Board

ΝΕΠΙΑΡΕΙΣ	Συνολική Επτάρησης Total Planted Area	Συνολικό Ηούκου - Varieties Total				REGIONS
		Χυνούμενος Hes. delinted		Ανοχυνούμενος Acid delinted		
		Στα. -Στα. μέτρας sq.m. - Sq. m.	στρ. sq.	%	στρ. sq.	%
Αργική	165.000	82.150	33.6	122.850	66.4	Thrace
Σερρες	100.300	10.700	18.7	81.300	81.3	Serres
Θεσ/νίκη	138.000	72.050	52.2	65.950	47.8	Salonika
Μελάτα	90.000	48.900	54.3	41.100	45.7	Filia
Ηυδάτιο Αγρίνιο Λαρισα	78.000	18.900	24.2	59.100	75.8	Iamathia Egionio Larisa
Αγρια	49.000	47.000	2.9	23.300	96.1	-
Τρικαλα	175.000	-	-	320.000	100.0	-
Καρδίτσα	580.000	-	-	175.000	100.0	Trikala
Φθορακία Βολος Φθιώτιδα	190.000	-	-	560.000	100.0	Karditsa
Λευβαδια	130.000	-	-	-	-	-
Θηβα	90.600	-	-	-	-	Levedia
Πύργος	5.380	3.390	25.7	90.000	100.0	Thiva
Αιτωλ/νια	26.000	26.150	72.0	7.850	74.3	Pirgos
Αρτα	4.000	-	-	4.000	100.0	Aitol/mia
Πρεβεζα	3.500	-	-	3.500	100.0	Arta
Αθηνας	120	120	100.0	-	-	Preveza
						Limnos
ΣΥΝΟΛΟ	2.330.000	243.050	10.4	2.085.950	89.6	TOTAL

QUANTITIES OF SEED COTTON AIDED BY EEC (FEOGA - GUARANTEE) AND TOTAL AMOUNT OF AID

Εμπορική ημερολογία	Καθαρό Βάρος	Προσαρμοσμένο Βάρος	Ελάχιστη τιμή πολονταστικού βύτου	Ελάχιστη τιμή πολονταστικού βύτου	Εντοξυματική τιμή	Εντοξυματική τιμή
Marketing Year	Net weight (in tons)	Adjusted weight (in tons)	Minimum price of quality type	Total aid	Total aid	Mean aid
1981 - 82	350.835,441	374.110,934	44.3636	7.271.360.022	19.41	
1982 - 83	315.868,982	333.094,421	54.5321	8.337.908.758	25.05	
1983 - 84	402.544,700	428.453,242	68.0708	8.170.673.437	19.07	
1984 - 85	452.370,132	480.927,791	80.9683	13.664.600.999	28.41	
1985 - 86	526.045,093	561.545,232	93.3690	36.468.213.322	64.94	
1986 - 87	623.592,147	663.215,556	95.9910	47.798.070.707	72.07	
1987 - 88	571.051,668	600.446,208	109.6910	46.783.971.170	77.92	
1988 - 89	749.806,955	805.934,267	107.1800	65.759.544.631	€1.61	
1989 - 90	828.904,587	886.918,560	134.9800	73.613.863.813	€3.01	
1990 - 91	662.843,608	709.871,285		71.348.781.687	100.51	
1991 - 92	675.903,693	719.449,136			174.51	

Η ποιοτικά είδη : Kurlo 5 , μήκος λυτός 28 χιλ. , υψηλότατης 14% . Στένης συδρυσεώς υπέρ 3%, σπόδου 32% .

Quality type : Grade 5 , length 28 mm , humidity 14% , inorganic material 3% , fiber percent 32% .

ΔΙΑΜΕΡΙΣΜΑΤΑ ΝΟΜΟΙ	Άρδευμενη Εκταση (στρ.) Irrigated Area (str.)	Εποική Εκταση(στρ.) N.Irrigated Area (str.)	Συνολική Εκταση (στρ.) Total Area (str.)	MAJOR REGION
ΘΡΑΚΗ	243.920	113.080	357.000	THRACE
Ν. Εβρου	29.730	31.250	60.980	Evros
Ν. Ροδόπης	175.300	72.370	247.670	Rodopi
Ν. Ξάνθης	33.095	9.425	42.520	Xanthi
Ν. Καβάλας	5.795	35	5.830	Kavala
ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ	634.841	28.159	663.000	MACEDONIA
Ν. Δράμας	40.331	713	41.044	Drama
Ν. Σερρών	136.360	2.596	138.956	Serres
Ν. Πέλλας	124.400	2.600	127.000	Pella
Ν. Θεσ/νίκης	135.500	11.750	147.250	Thessalonike
Ν. Κιλκίς	36.300	250	36.550	Kilkis
Ν. Χαλκιδικής	18.200	8.000	26.200	Chalkidikis
Ν. Ημαθίας	113.750	1.250	115.000	Imathia
Ν. Μιερίας	30.000	1.000	31.000	Pieria
ΘΕΣΣΑΛΙΑ	1.609.000	-	1.609.000	THESSALY
Ν. Λάρισας	615.000	-	615.000	Larisa
Ν. Μαγνησίας	70.000	-	70.000	Magnisia
Ν. Καρδίτσας	704.000	-	704.000	Karditsa
Ν. Τρικαλών	220.000	-	220.000	Trikala
ΑΝ. ΣΤ. ΕΛΛΑΣΑ	494.400	20.600	515.000	E.CENTRAL GREECE
Ν. Φθιώτιδας	171.400	3.600	175.000	Viotia
Ν. Βοιωτίας	323.000	17.000	340.000	Fhiotis
ΔΥΤ. ΣΤ. ΕΛΛ.-ΗΠΕΙΡΟΣ	57.000	-	57.000	W.CENT.GR.-EPIRUS
Ν. Αιτ/νίας	42.500	-	42.500	Aetolia-Acarnania
Ν. Αρτας	8.200	-	8.200	Arta
Ν. Θεσπρωτίας	39	-	39	Thesprotia
Ν. Πρεβέζας	6.261	-	6.261	Preveza
ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ	10.900	-	10.900	PELOPONNESOS
ΝΗΣΙΑ	79	21	100	ISLANDS
ΣΥΓΚΛΟΝΙΣΤΙΚΟ ΧΩΡΑΣ	3.050.140	161.860	3.212.000	TOTAL

ΑΠΟΡΥΛΛΩΣΗ ΒΑΜΒΑΚΙΟΥ

COTTON DEFOLIATION

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΕΣ	1989		1990		1991		REGIONS
	Αποφ/vn εκτ. (στρ.) Defoliated area(str.)	Καλ/vn εκτ.-100 Planted area-100	Αποφ/vn εκτ. (στρ.) Defoliated area(str.)	Καλ/vn εκτ.-100 Planted area-100	Αποφ/vn εκτ. (στρ.) Defoliated area(str.)	Καλ/vn εκτ.-100 Planted area-100	
ΘΡΑΚΗ	100.000	35,1	80.000	36,0	80.000	43,2	THRACE
Σέρρες	120.000	80,0	100.000	70,0	85.000	85,0	Serres
Θεσ/νικη	132.000	48,9	95.000	45,0	40.000	29,0	Salonica
Πέλλα	90.000	65,2	80.000	68,0	70.000	77,8	Pella
Ημαθία	158.000	83,1	111.000	85,0	60.000	76,9	Imathia
ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ	500.000	66,8	386.000	61,0	259.000	60,2	MACEDONIA
Λάρισα	120.000	36,4	75.200	22,0	107.000	33,6	Larisa
Φάρσαλα	145.000	74,4	147.000	70,0	128.000	67,4	Farsala
Καρδίτσα	160.000	27,6	150.000	24,0	240.000	41,2	Karditsa
Βόλος					3.500	7,9	Volos
Τρίκαλα	4.500	2,6	20.000	11,0	23.000	13,1	Trikala
ΘΕΣΣΑΛΙΑ	429.500	33,7	392.200	29,0	502.000	38,3	THESSALY
Φθιώτιδα	130.000	74,3	125.000	76,0	104.000	71,7	Fthiotida
Βοιωτία	26.000	11,1	4.500	3,0	13.000	10,0	Boeotia
ΑΝ.ΣΤΕΡΕΑ	156.000	38,0	129.500	31,0	117.000	32,0	E.CENT.GR
Αρτα	1.500	26,3	1.500	37,0	-	-	Arta
Πρέβεζα	1.800	3,7	1.500	34,0	1.500	42,9	Preveza
Αιτωλ/νια	54.000	90,0	49.000	98,0	24.000	85,7	Aitol/nia
Πύργος	8.000	100,0	7.500	100,0	5.300	98,5	Pirgos
ΔΥΤ.ΕΛΛΑΣ	63.800	77,8	59.500	90,0	32.900	80,2	W.GREECE
ΣΥΝ.ΧΩΡΑΣ	1.249.300	44,6	1.047.200	39,0	990.900	42,5	TOTAL

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. Περιγραφή των μηχανισμών της κοινής αγροτικής πολιτικής, στατιστικά στοιχεία για την Ελληνική Γεωργία, Αθήνα 1990.
2. Cotton world statistics bulletin of the international cotton advisory committee April 90.
3. Ε.Σ.Υ.Ε Μηνιαία στατιστικά δελτία.
4. Ινστιτούτο Οικονομικών και Βιομηχανικών Ερευνών (ΙΟΒΕ) κλαδική έκθεση για τα κλωστοϋφαντουργικά προϊόντα.
5. Κιτσοπανίδης Γ. Το κόστος παραγωγής των φυτικών και ζωικών προϊόντων
6. Λαζαρίδης Π. Η τιμή ως προσδιοριστικός παράγοντας της καλλιεργούμενης έκτασης βαμβακιού, Επιθεώρηση αγροτικών μελετών.
7. Lianos T – Rizopoulos G. "Estimation of social welfare weights in agricultural policy, The case of Greek cotton" Journal of agricultural economics, january 1989
8. ΚΥΔΕΠ. Βαμβάκι, οικονομικά αποτελέσματα παραγωγής. Γραφείο μελετών, 1989
9. Μέργος Γ. Ο αγροτικός τομέας στην οικονομική ανάπτυξη θεωρία και πολιτική, Αθήνα 1990.
10. Μιχαλόπουλος Γ. Μαθήματα αναλύσεως των τιμών των γεωργικών προϊόντων
11. Μιχαλόπουλος Γ. Εισαγωγή στη Γεωργική οικονομική, μέρος πρώτο, Αθήνα 1987.
12. Μπαλτάς Ν Ανάλυση της προσφοράς γεωργικών προϊόντων, ΑΤΕ διεύθυνση μελετών και προγραμματισμού.
13. Οργανισμός βάμβακος. Ετήσια επισκόπηση της κατάστασης του βαμβακιού, 1992
14. Το βαμβάκι μετά την ένταξή μας στην ΕΟΚ. Υπουργείο Γεωργίας. Αθήνα 1980.

15. Βαμβάκι οικονομικά αποτελέσματα παραγωγής. ΚΥΔΕΠ – Γραφείο μελετών. Αθήνα 1994
16. Kydep and the Greek cotton. ΚΥΔΕΠ Γραφείο μελετών. 1988
17. Ετήσια στατιστική βάμβακιου . ηλιανθου και σόγιας. Οργανισμός Βάμβακος. Αθήνα 1994.

